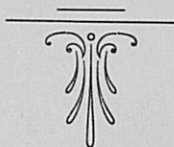

IKUINEN TAISTELU

NÄYTELMÄ

KIRJOTTI

JOHANNES LINNANKOSKI

PORVOOSSA
WERNER SÖDERSTRÖM

*Kaikki oikeudet pidättää Tekijä. Kirjevaihto
Kustantajan välityksellä.*

KUOPIO 1903
K. MALMSTRÖM'IN KIRJAPAINO

IKUINEN TAISTELU

LIFVETS STRID HAR MENING,
DJUPSTA FALL HAR TRÖST.

Viktor Rydberg.

HENKILÖT:

AADAM	VIHREÄSILMÄ
EEVA	TÄTI LIERO
KAIN	KAKSIKARVA
AABEL	LIPILAPI
AADA	SALAKAVIO
SILLA	PÄLYSILMÄ
TAAMAR	HERJAKIELI
MIKAEL	SATASORMI
LUSIFER	KIVIJALKA
KENOKAULA	TULIPUNAINEN
RIIKINSULKA	SAMMUMATON
HAUKANKYNSI	UMPILUOMI
HÄMÄRÄNLINTU	LAPIOKOURA
APEATAR	TIHRUSILMÄ
SYNKÄTÄR	HELOSILMÄ
SYVÄTÄR	HEKUMATAR
REPOKORVA	MUSTASUKKA

Vuorimiehiä, seppiä, jousimiehiä, soittajia, tanssijaneitoja y. m.

PROLOOGI

EHTOORUKOUKSEN EDELLÄ.

Paikka: Etualalla tyvenkulkuinen joki. Sen rannalla pieni aukea nurmikko, jota rajottaa sivuilta ja takaa lehti- ja hedelmäpuumetsä. Taka-alalla Kainin maja metsänreunassa. Etäämpänä metsäisiä vaaranhuippuja.

Aadan ja Sillan pukuna lyhyt hame kuitukudelmasta, yläruumiin verhona liivintapainen; käsivarret, osa rintaa, olkapäät, jalat ja sääret paljaina; vyöllä uumanauhasta riippuvien nahkarihmasten muodostama esiliina. Hiukset valtoimina, ainoastaan eräästä kohti nahkarihmalla sidotut. Kaulassa helminauha erivärisistä kuivatuista marjoista ja erimuotoisista luulevyistä. Rannerengas luu- ja hedelmäkoristeista.

SILLA suuren, tuuhean omenapuun oksalla, **AADA** sen alla, kädessä pieni juurista punottu vasu, jossa on muutamia omenoita.

AADA

Tuolla, aivan pääsi kohdalla!

SILLA

Tuoko suuri?

AADA

Juuri se. Eikö sen poski ruskota?

SILLA

Totta. Kun vain yltäisin.

AADA

Usko pois: siitä tulee hauska yllätys! Kain tulee, Aabel tulee, vanhukset tulevat, ja ensimmäiset omenat tervehtivät: terve tuloa, satoaika joutuu!

SILLA

Verratonta, sisko! Se oli oiva ajatus.

(Tarjoo poimimansa omenan)

AADA

Yks — kaks — kolme — neljä — viis — kuus!
Kunpa saisimme vielä muutamia, niin johan tässä alkaisi —

(Torventoitotusta kuuluu)

SILLA

Aabel, Aabel!

AADA

Sepä sukkelasääri! Joutuun piiloon, Silla! Tuolle oksalle, rungon taa. Sukkelaan!

SILLA

Miksi? Vastaan tahtoisin rientää. En ymmärrä.

AADA

Ei tarviskaan. Ymmärrät kyllä sitte. (Torven-
toitotusta aivan läheltä) Sukkelaan, sukkelaan!

(Panee omenavasun puun juurelle, rientää majalle päin).

AABEL tulee, torvi olkarihmasta riippuen *).

AABEL

Aada! — Jehovan rauha, sisko!

AADA

Samoin sulle, veljyt! — Ovatko lampaasi jo
paalutuksessa?

AABEL

Juuri toin. Turvassa ovat kaikki yön lauhan
saapuessa.

AADA

Miksei Silla-sisko vielä tullut?

AABEL

Eikö hän ole täällä? En tavannut majalla, luu-
lin tänne tulleensa.

*) Aabel: lempeäsilmäinen, vaaleaverinen, hiukan liha-
vahko. Pukuna aivan lyhyt hame ja takintapainen yläruumiin
verho; käsivarret, olkapäät, osa rintaa, sääret ja jalat paljaina.
Uumenilla vyö, jossa kiviveitsi. Vaaleat hiukset aivan valtoi-
mina, ei päähinettä, parraton. Kaulassa luukoriste, johon on
piirretty Jehovankuva.

AADA

En ole nähnyt sitte aamurukouksen.

AABEL

Sitte aamurukouksen?

AADA

Niin. Luulin kanssasi kedolla olleen. Mutta, veli hyvä —

AABEL

Mitä?

AADA

Kunpa — kunpa ei lie karannut ystäväsi!

AABEL

Mitä tuo nyt taas on olevinaan?

AADA

Karannut, karannut — kyllästynyt sinuun, juossut tiehensä! Etkö ymmärrä, sinä lampuri, joka olet niin monesti ennenkin karanneen jälestä juossut?

AABEL

Heitä jo tuhma leikkisi! Silla on varmaan vanhusten majalla. Käyn etsimään.

AADA

Mitäpä sillä kiirettä, käymme sitte yhtenä. Tu-lehan tänne! Näytän sulle jotakin uutta.

AABEL

Tulen heti. Käyn ensin Sillan hakemassa.

AADA

Siis sittekin karann . . .

AABEL

Harmistun jo melkein — sinä se olet aina laisesi!

No, mitä tuo uusi sitte on olevinaan?

AADA

(menevät omenapuuta kohti)

Näetkös, kun tänään on omenapuuhuni ilmestynyt outo lintu. En ole semmoista ennen nähnyt.

AABEL

Outo lintu?

AADA

Hiljemmin, veljeni, hiljemmin — ettei säikyl!
Aivan outo mulle, vaan ehkä sinä tuntenet.
Varsi sinervä, rinta vaalea, päälaki kellervä, ihmeen
kauniit silmät. — Tuonne katso!

AABEL

Enhän minä näe mitään.

AADA

Etkö näe? Annappa kun kutsun, se vastaa heti!
Lintuseni, pienoseni: tviiv tviiv tvir rir rir!

SILLA

(rungon takaa)

Tviiv tviiv tvir rir rir!

AABEL

Se kumma! Kuulen, vaan en näe vieläkään.

AADA

Kutsutaanpa esiin. Tviiv tviiv! Näyttäy lintu,
älä pelkää sirkku! Tviiv tviiv tvir rir rir!

SILLA

Tviiv tviiv — tviiv Aabel!

(Vetäytyy nauraen esiin)

AABEL

Silla — ? Ah sinuas, sinä Aada!

Mitä ihmettä sinä puussa piileksit? Tule alas,
armaani!

SILLA

Hetä, hetä! Tästä hyppään.

AABEL

Ei, ei. Nojau olkapäilleni, niin nostan! Niin,
niin, aivan niin. Ja nyt lennä, lintuseni!

Kas niin, nyt on lintu maassa! — Totta kaikki:
sinivarsi, valkorinta, keltakutri, silmät sirkut, ihanat
— ah!

Sinäkö lintu? Ei, omenankukka olet! Mun kukkani, jonka omenapuusta löysin. Sisarut — armas — kyyhkyseni pieni — sydämeni siunattu!

AADA

Paljo nimiä sillä linnulla!

SILLA

Sisko sinä!

AABEL

Aada! Tulehan hiukan tänne!

(Nipistää leikiten korvalehdestä)

Siinä pilastasi!

AADA

Kaunispa kiitos tosiaan! — Vaan se sinään, istutaan.

Ei! Malta hiukan, niin näytän senkin, miksi lintusi puussa visersi.

(Tuo omenavasun)

Minun puussani on hedelmiäkin, ei vain kukkia ja lintuja.

AABEL

Kypsiäkö jo? (Istuvat).

AADA

Niinkuin näet. — Terveydexsesi!

AABEL

Armias on Jehova lapsilleen! On kuin taivas kallistuisi puoleemme, kuin Hän taas meitä lähenisi, siunaisi ja lohduttaisi.

AADA

Totta, Aabel. En muista ihanampaa kesää.

AABEL

Niin, kevät, kesä — kaikki! Ihana on Luojan luonto, ei ole lankeemuksen kirous voinut sitä kokonaan omakseen merkitä. Pyhä ihastus täytti sieluni, kun sitä äsken kedolla katselin.

SILLA

Oi kuinka? Kerro, Aabel, kerro; näkemäsi meille kuvaa!

AABEL

Läksin laumaani kokoomaan, kun varjo seitsemä osotti. Taivas sees sinipuvussa, vihanta metsä vuoren rintaa kiertää, järven pinta välkehtii, ilma ilosta väreilee, keto sadoin kukkasin loistaa, tuhansin tuoksuin lemuu. Tuolla aterioiva antti-loopilauma illanruskosta punertaa, täällä mustat kamelikurjet valkohohtoisin siivin, tuolla tuhatväriset perhot lentävinä kukkina liittää. Sanoin: suuri on Jehova armossaan!

SILLA

Jatka, veljeni, jatka! Anna sielusi sointuihin sulautua.

AABEL

Käyn sitte laumani luo, torveeni puhallan. Se hypellen ympärilleni kertyy. Kaikki tallella. — Ei,

•

vielä enemmänkin! Emät riemuin määkyä, vuoroin minuun katsoo, vuoroin keskuuteensa. Jo älyän: yks, kaks, kolme — kolme vienoa ääntä, kolme pientä, kirkasta silmäparia. Arvaattehan: laumani hedelmöimisaika on alkanut!

SILLA

Oi, nuo pienet, puhtoiset, valkoiset!

AABEL

Vien niin iloiten laumani paalutukseen, puhut-
telen, hyvästelen, hienoa turpaa hyväilen. Käyn
sitte teitä etsimään. Täällä taas puu punervin heel-
min tervehtää: hedelmänaika jo tullut on!

Mutta missä viipyy veljemme Kain? Aurinko
jo kiirein lännen alamäkeä laskee.

AADA

Kauvan tosiaankin viipyy Kain pellollaan. Jo
kotvan on korvani tuloaan kuulostanut.

AABEL

No, hän tulee, kun joutuu. Kuka tietää vaikka
hänenkin aaltoileva vainionsa olisi tänään kuiskan-
nut: terve, peltomies; kumarramme päämme eteesi!
— Ah! Elouhrin toivottu aika joutuu.

AADA

Toivottu todella. Valmistamme kai suuren juh-
lan?

AABEL

Suuren — sydämemme syvyydessä. En tiedä miksi tätä elouhria toivon hartaammin kuin mitään entistä. Tuntuu kuin Jehova silloin astuisi luoksemme ja me eksyneet lapsensa —

(KAIN on saapunut majan luo ja viskaa olaltaan tarvepuita majan seinustalle)

Kas, Kain! *)

(Aada rientää juosten Kainin luo ja syleilee tulisesti.
Suutelee silmään)

KAIN

(hellästi loitontaen)

Taasko lapsettaa?

AADA

(kiihkeästi)

Niinpä annakkin lapsettaa! Vielä kerran — kerran — vaikka sitte sylilapseksi sanoisit.

(Tulevat yhdessä Aabelin ja Sillan luo)

AABEL

Terve tuloa, Kain! Olemme sinua kaivanneet.

KAIN

Terve, veli! Rauha sulle, sisko!

*) Kain: pitkä, jänterälihaksinen, tumma tukka valtoimena; vähän partaa, silmät mustat, tuliset. Puku samanlaatuinen kuin Aabelin, kaulassa luinen vihellyspilli, vyöllä pitkä kivipuukko.

SILLA

Rauha itsellesi, peltomies!

Sinuapa ei ole näkynyt moniin päiviin kuin ehtoorukouksessa?

KAIN

Aika kiire — työ ankara.

AABEL

Sen saatan hyvin arvata. Vaan onpa siunauskin vaivan veroinen — Jehovalle kiitos!

KAIN

Sen täytyy!

AABEL

Täytyy? Minkä?

KAIN

Kedon kasvaa, ohdakkeiden lannistua! Katso-
kaahan! (Ojentaa Aabelille joukon tuleentuneita tähkiä, istuutuu).

AABEL

Aivan niinkuin arvasin! — Miten täyteläisiä ja raskaita. — Mutta on meilläkin . . .

AADA

Niin, arvaas Kain — katsoppas! Mitäs nämä ovat?

KAIN

Katsohan vaan! — Kauniita ovat.

AADA

Nii—in. Maista!

AABEL

Ja sitte on minun laumani —

KAIN

(hymähtäen)

Sekin!

AABEL

— satoaika tullut. Kolme kirkassilmäistä valko-turkkia. Eikö eriskummainen yhteensattumus: kaikki samana päivänä? — Kain! Elouhrin aika on tullut.

KAIN

Se on totta.

AABEL

Minkä päivän määräämme? Huomisen? Yli-huomisenko?

KAIN

Siitä kerkiämme. — Katsokaahan tarkemmin täh-kiäni. Maistakaa!

AABEL

Valkea on sydämys . . . hyvän ovat makuisia . . .

AADA

Mutta minä jo arvaan, Kain! Nämähän ovat aivan erilaisia, jotakin uutta?

AABEL

Minäkin vähän . . . oudoksuin . . . mutta enhän
niitä niin tarkoin tunne . . .

AADA

Ja sinä et ole minulle mitään virkkanut, sinä
salakylväjä!

Aivan erinomaista! Tästä se tulee uusi leipä
eedeniläisille!

KAIN

Saamme nähdä.

AABEL

Herra antaa aina avoimin kourin, Hänen kätensä
ei ole lyhetty!

Mutta mistä käsität tämän, veljeni?

KAIN

Korvesta tietysti! — Kuleskelen, etsiskelen, vih-
doin tämän löydän. Arvelen: mitähän tuostakin tu-
lisi, jos maahan työntäisi? Nyt sen näette!

AABEL

Se oli todellakin onnellinen sattuma.

KAIN

Sattuma? — Se on totta: sattuman varassahan
on vielä melkein kaikki. Mutta niin ei ole aina
oleva!

AABEL

En ymmärrä sinua?

KAIN

Ymmärtäisinkö itsekään!

Sen vaan ymmärrän, että kaikki elää, henkii, liikkuu ympärillämme. Koko luonto on salaisuuksia täynnä. Kosketa siihen, ja se värähtää kuin nuori morsian ensi syleilyssä.

AADA

Verratonta, Kain!

KAIN

Maa puhuu, vuori haastaa, metsä kuiskaa. Ei, ne huutavat! Irrota siteet ihmisenpoika! huutavat ne meille. Irrota, katko, ratko — ja me palvelemme sinua!

AABEL

Intoilet, veljeni! Ne kyllä alistuvat itsestään palvelukseemme, niinkuin näemme, mikäli Jehovan viha lauhtuu.

SILLA

(nousten)

Minä käyn hakemaan majasta punokseni.

AADA

Tuoppa samalla minunkin työni.

KAIN

Ja mulle majan seinustalta se kaareke — veistelen iltani kuluksi.

Itsestään! Mitä syntyy itsestään? Onnettomuutta, ei muuta! Istu kädet ristissä, ja laumasi kiikkuu petojen vatsassa, peltosi on ohdakkeita täynnä; vielä hetkinen, ja saat ruohoja syödä, juuria järsiä. Tee työtä, katso, kuule, vainua, ja rauhassa on laumasi, peltosi viljaa täynnä.

Ja luonto suuri ympärillämme? Voi, kuinka mieltäni kuohuttaa ja jännittää! Se tuossa outoja voimia täynnä, me tässä voimattomina.

AABEL

Mutta mihin sinä oikeastaan tuolla kaikella tähtäät?

KAIN

Korkeuksiin, syvyyksiin! Mitä on tuolla ylhäällä, mitä maan povessa, mitä vuorten sisuksissa?

AABEL

Sinähan, veli hyvä, haaveilet suorastaan mahdottomia!

KAIN

Tänään mahdotonta, huomenna mahdollista!

SILLA

(joka on palannut)

Tässä, Kain!

KAIN

Hyvä, Silla!

Mikä on mahdotonta? Ovatko lampaasi ainoat, joita kannattaa paimentaa? Katselin taas tänään aron uljaita sarvikkaita. Nekin imettävät, niilläkin on maitoa. Mitä on sinun uuhiesi tilkka niiden rinnalla!

AABEL

Mutta nehän ovat villejä, melkein petoja!

KAIN

Sen parempi! Taltuttaa, alistaa, lannistaa — se olisi vaivan arvoista! Jos olisin sinun sijassasi, ne eivät vapaina kävelisi — tai en kävelisi minä!

AADA

Se oli Kainia se!

KAIN

Tuolla korskuva hepo ketoa kiittää. Jänteet jännitteessä, harja tuulessa hulmuu — mikä verra-ton näky! Sen selkään haluaisin nousta, sieltä nuoleni petoihin lennättää. — Ja nousenkin vielä kerran!

AADA

Nyt sanoit jotakin, Kain! Siellä minäkin tahdon olla!

SILLA

Tehän olette hurjia molemmat!

AABEL

(mietteissään)

Se voi onnistua Kainille, mutta minusta ei ole semmoisiin. Tyydyn vähäpätöisiin lampaihini, tyydyn Luojan luontoon semmoisena kuin se on.

KAIN

Mutta min' en tyydy! Haluan uutta, semmoista jota ei vielä ole, vaan jota voi olla.

AABEL

Miksi nämä ristiriitaiset mietteet tänä ihanana iltana? Katso ympärillesi! Taivas on kirkas, maa elämää, tuoksuja täynnä — aina sama, mutta kuitenkin joka päivä uusi.

KAIN

Näen sen. Mutta miksi katsella kaikkea vain päiväpaisteessa! Nyt kaikki loistaa ja välkehtii, metsä täynnä liverrystä ja huilutusta, lammas lakeana kedolla käy. Hetki vain, ja taas kuuluu yön ja taistelun äänet. Hämärikkö vaippansa heittää, pedot muristen luolistaan karkaa; pensaat, näreet jalkoihin murskautuu, tuhanten jalkain töminä tannerta tärisyttää —

SILLA

Heitä, veljeni! Miksi tuota!

KAIN

— Tuossa sarvimetsä häämöttää, tässä harjat häilää, tuolla hohtavat hampaat välkkää, verenhimoiset silmät hehkuvina hiilinä kiiluu. Pienet pakoon painuu, lampaasi järjetönnä paalutuksessa laukkaa; ulvontaa, määyntää, tuskanvaihketta, verta, kuolonkorahduksia, uh! — Taisteluksi minä tämän käsitän.

(Äänettömyys)

AABEL

(liikutettuna)

Meidän syntiemme tähden — Jehova sen lievittääköön!

KAIN

Sitä kaikki toivomme, mutta oleva ei tule ole-mattomaksi. Luonnon haltijoita — ja kuitenkin turvattomia sen edessä!

AABEL

Se vain meitä muistuttaa heikkoudestamme ja viittaa Häneen, jonka valta ulottuu niin hyvän kuin pahankin ylitse, niin myrskyssä kuin päiväpaisteessa ilmenee.

KAIN

Eh-kä. — Mutta mitä me tiedämme hänestä?

AABEL

Mitä tiedämme hänestä — ?

KAIN

Niin — hänestä, joka ei näyttäydä! Kunpa tulisi kerran luoksemme, astuisi tuohon keskellemme ja sanoisi mitä hän on ja mitä tahtoo.

AABEL

Mutta sehän ei ole tarpeenkaan. Vanhempamme ovat nähneet.

KAIN

Mutta ovatko he myös käsittäneet hänet oikein?

AABEL

Epäiletkö sitä — ?

KAIN

He ovat erehtyneet muussakin!

SILLA

(rukoilevasti)

Kain?

KAIN

Ja he pelkäävät häntä!

AABEL

Tuon suuren hairahduksensa vuoksi — tiedäthän.

KAIN

Mutta, joka pelkää — hm!

AABEL

Ajattelehan vähän, veljeni! Tomun lapsetko rohkenisivat kysellä Hänen jumalallisen kirkkautensa salaisuutta?

KAIN

(painokkaasti)

Ja Hänkö, joka itse on kirkkaus, tahtoisi että meidän pitää pimeydessä hapuilla?

AABEL

Tahdotko repiä Jehovan alas maahan?

KAIN

En — mutta ellei hän itse tahdo laskeutua alas, täytyy minun pyrkiä ylös, häntä lähemmäksi!

AABEL

Mutta etkö tahdo niiden rajojen yli, jotka ovat meille asetetut?

KAIN

Rajojen yli —? Rajojen takaako meidän pitää häntä hapuilla? Täysi selvyys tahi täysi ero — jompikumpi!

AABEL

Puhut taitamattomia sanoja, Kain! Eihän laumanikaan aina ymmärrä tarkotustani ja vapautensa on, niinkuin tiedät, rajotettu. Mutta eivätkö he silti

ole yhtä onnellisia ja turvatuita? Ja nyt: eikö meidän suhteemme Jehovaan ole sama?

SILLA

Kiitos, Aabel! Se ajatus oli Jehovalta. Nyt on suhteemme täysin selvä.

KAIN

Selvä —? Emmehän, Jehova paratkoon, toki lampaita liene!

AADA

Kain! — Mustat veret kohoovat ohimoillesi!
(Äänettömyys)

KAIN

Totta, totta! — Miksi suotta intoilla.
(Veistele. Pitkähkö äänettömyys)

AADA

Mutta kuulehan, Kain! Mitä sinä tuosta veistelet? Jousenkaartako?

KAIN

Pitäisikö sekin sanoa?

AADA

Pitäisi.

KAIN

No, kaartapa tietenkin.

AADA

Mutta sehän on erinäköinen kuin toiset?

KAIN

Erinäköinen se on lintukin, jonka sillä aijon pudottaa!

AADA

Joku uusiko taas? Nytkö havaittu?

KAIN

Nyt — äskettäin.

SILLA

Onko se suuri?

KAIN

(merkitsevästi)

Suuri — hyvin suuri.

AADA

Ja minkä värinen? Valkoinen, harmaa, musta?

KAIN

Ei, vaan aivan tulipunainen!

AADA

Tulipunainen?

KAIN

Aivan. Silmät hehkuvat, sädehtivät.

(Haaveillen)

Se on vielä niin kaukana ja korkealla. En ole edes varma jaksaako kaareni lennättää nuolta niin ylös.

AADA

Kummallista! Eikö se laskeu alemma?

KAIN

Ei! (Asettaa kaaren tähtäysasentoon) Vaan ampujan täytyy ylemmäl!

(Äänettömyys. Itsekseen:)

Kun se on tehty, paljon mahdotonta on sitten mahdollista.

AABEL

Puheesi tuntuu niin oudolta ja kummalliselta. Kunhan ei tuohon eriskummaiseen lintuusi olisi kätetty joku kiusaajan paula, joku uusi onnettomuus.

SILLA

Niinkö, Aabel? — Jehova olkoon meille armollinen!

KAIN

Ja te tiedätte sen? Olette kai nähneet kiusaajan?

AABEL

Emme, vaan seuraukset.

KAIN

Seuraukset! Tuon ainaisen käärmepekon, joka kalvavana matona povessamme kaivaa! Mutta min' en pelkää käärmettä, jota en ole koskaan nähnyt, en —

AABEL

Minä kauhistun sinun puolestasi!

SILLA

Jätä, jätä, veljeni!

AADA

Niin, jätä, Kain! Minäkin pyydän — edes vanhempaimme tähden.

KAIN

Miksi? Meitä on tuolla pelolla piinattu siitä asti kuin muistamme, yöt kahta kaameammiksi tehty, murheet monenkertaisiksi, harvat onnenkin hetket myrkytetty. Miksi? Kenellä on selvyys siitä?

AABEL

Sinä uskallat — sinä uskallat epäillä sitäkin?

KAIN

Miksen uskaltaisi! Mikä on hyvää, mikä pahaa? Viholainen! Eikö se ollut paha, muihe salapurija, vahinkokasvi? Nyt sen kuidut kepeinä vaatteina päällämme, tuo samainen paha kuin paras ystävä tuossa Sillan kädessä. Mitä?

SILLA

Kain on oikeassa. Se oli sinun verraton keksintösi, veljyt.

KAIN

Nyt ei ole minusta puhe! Tahdoin vain sanoa että sen verran me vielä tiedämme mikä on hyvää, mikä pahaa.

AABEL

Mutta sinähän sekotat luonnolliset ja yliluonnolliset asiat toisiinsa, vaikka hyvin tiedät että tuo onnettomuus riisti meiltä ainaisesti paratiisin ilotarhat.

KAIN

Mitä minä ilotarhoista! Mennyttäkö haikailisin? En! Maa on nuori, me olemme nuoria, ja joku ääni sisässäni sanoo että me vielä kerran voimme luoda itsellemme vaikkapa uuden paratiisin!

AABEL

(liikutettuna)

Mutta jos se ääni, veljeni — jos se olisikin viettelijän ääni?

KAIN

Viettelijän? Sanoitko viettelijän — ?

TAAMAR tulee kiireisesti juosten *).

*) Taamar: noin 8, 9-vuotias tyttö.

TAAMAR

Täälläkö te olette? Löysinpähan!

AADA

Kas, Taamar! Äidin sydänkäpy.

TAAMAR

Olen etsinyt teitä kaikkialta: kedolta, paalutuksen luota, Aabelin majalta, kaikkialta . . .

AABEL

No miksi se Eedenin kastehelmi meitä etsii?

TAAMAR

Niin, kun Taamar oli metsässä ja —

SILLA

Yksinkö?

TAAMAR

Yksin, aivan yksin — uskalsinpahan! Ja Taamarilla oli niin lysti, mutta sitte . . . Kain! Miksi sinun silmäsi on niin kova? Oletko vihainen Taamarille?

KAIN

(hyväillen Taamarin kutreja)

Onko minun silmäni kova? Ei se ainakaan sinulle ole kova — katsoppas tarkkaan!

TAAMAR

Kas niin, niin! Nyt se on taas niinkuin ennenkin. (Kaulaten Kainia) Kuinka sinä olet hyvä, Isoveli!

AADA

Niin, Taamar oli metsässä ja sinun oli lysti, mutta sitte —?

TAAMAR

Sitte joku liikahti puiden takana ja minä huusin: onko se Aada? Ja se vastasi: onko se Aada? Minä: onko se Silla sitte?

AADA

Ja se vastasi: onko se Silla sitte?

TAAMAR

Mitä —? Kuinka sinä sen tiedät?

AADA

Arvasinhan vain.

TAAMAR

Niin juuri se vastasi. Sitte minä kysyin: onko se Kain, onko se Aabel? Ja se vastasi: onko se Kain, onko se Aabel? Silloin minä harmistuin ja huusin että sinä olet tuhma! Niin se vastasi hyvin äkäisesti: sinä olet tuhma! Sitte minä sanoin sille aivan suoraan: sinä olet ilkeä! Ja se huusi hyvin

ilkeästi: sinä olet ilkeä! Silloin minua alkoi pelottaa ja minä juoksin teitä hakemaan.

Niin että mikä se on? Onko täällä pahoja ihmisiä metsässä?

AADA

Ei, ei ole ketään, paitsi me. Se oli vaan sinun oman äänesi kaiku.

TAAMAR

Kaiku? Mitä se on?

AADA

Sitä: kun huutaa metsässä, niin kuuluu sama ääni takaisin.

TAAMAR

Ainako sama?

AADA

Aina.

TAAMAR

Mutta enhän minä huutanut pahasti enkä ilkeästi!

AADA

Kyllä sinä huusit, vaikket luullut huutaneesi. (Panee kätensä Taamarin ympärille) Jos olisit huutanut: sinä olet hyvä, tule luokseni, ystävä; niin se olisi huutanut aivan samalla tavalla.

TAAMAR

Kummallista!

AADA

Niin se on, se vastaa aina samalla tavalla. —
Mutta katsohan, Taamar! Tunnetko näitä?

TAAMAR

Miten kauniita, miten hauskaa — kiitos! Saanko
niitä oikein paljo?

AADA

Saat, kun kypsyvät.

Mutta etkö luulisi isän ja äidin tulevan iloisiksi,
jos juoksuttaisit heillekin muutamia?

TAAMAR

Se nyt on varmaa! Minä juoksen aivan paikalla.

(Lähtee kiireisesti, mutta pysähtyy metsänreunassa ja
käännäksen ympäri)

Ettekö tule pian ehtoorukoukseen?

AABEL

Tulemme, tulemme, aivan pian.

SILLA

Niin, emmekö lähdekkäin?

AABEL

Aivan heti, aivan heti.

Miten onnellinen onkaan lapsuudenaika! Niin huoleton, kirkas ja valoisa. Kunpa saisimme aina olla lapsia!

KAIN

Mutta, Aabel kulta, etkö olekkin lapsi — enemmän lapsi kuin mies?

SILLA

Vaan eikö juuri siinä ole onni?

KAIN

Tuntea ja uskoa, siinä lapsen onni; tahtoa ja etsiä, siinä miehen — onnettomuus. Valitse!

SILLA

Niinpä valitsen onnen! Olla kuin lapsi, rakastaa kaikkia: vanhempiaan, veljiään, sisariaan, Jehovata, luontoa — koko maailmaa.

AABEL

Niin, emmekö olekkin kuin Taamar metsässä: mitä itse olemme, sitä ympäristökin?

KAIN

Aivan niin. — Entä pelko, pahuus, kiusaaja?

AABEL

Älä jatka, veljeni, älä jatka! Herra meitä valaiskoon!

KAIN

Niin, niin: älä jatka, älä jatka! Elä vaan, kun olet elämään luotu; syö, juo, tee työtä ja kuole — siinä päämäärä!

AADA

Oi, minä ymmärrän niin hyvin Kainia! Minäkin kaipaen jotakin enempää, vaikken ole koskaan uskaltanut sitä sanoa.

KAIN

Siinä se: emme uskalla! Emme uskalla astua täydellä jalalla tätä maan pintaa — me vain hiivimme varpaillamme, kuin pelkäisimme nukkuvia herättävämme.

AABEL

Synti on elämämme samentanut. Mutta tämä nykyinen elämämmehän onkin vain kuin kupla kiiwaasti kiitävän virran pinnalla.

KAIN

Kupla? Ei ikinä; se on itse virta! Me pyristelemme elämänvirran ristipyörteissä. Sieluni on kuin kosken kurimo — kenkään ei vastaa, vain veden pauhu soi ympärillämme!

SILLA

Voi, voi tätä erimielisyyttä ja ristiriitaa, joka repii Eedenin perheen hajalleen! Tämä ei voi päättyä hyvin — ja tiedätkö —?

AADA

Mitä, Silla?

SILLA

Olen nähnyt niin omituisen unen.

AABEL

Unen? Olisiko Jehova vihdoinkin tahtonut sen kautta meille jotakin ilmottaa?

KAIN

(hymähtäen)

Unen kautta!

AABEL

Miksikäs ei unenkin kautta — Hänen tiensä ovat tutkimattomat.

AADA

Kerro se uni, Silla!

SILLA

Kun voisin, kun osaisin!

Se ei ollut mikään uni, luulin olevani koko ajan valveilla. — Olimme syvässä kallionrotkossa, me neljä. Mustat, jyrkät seinämät kahden puolen, taustalla mustanryöpeä puro, joka syöksyy kohisten toisen seinämän halkeamaan. Emme pääse pois, kyselemme, etsimme pääsykohtaa. Äkkiä kuuluu ilmassa

ääni: katsokaa ylös! Katson — toisen seinämän rinnassa kapea polku huimaavassa korkeudessa. Siellä mies kiipee, suorana, kumarassa, polvillaan — toisella kädellään seinämään varaten. En tunne aluksi — nyt se kääntää kasvonsa, ja ne ovat —

AADA

Mitä?

SILLA

(liikutettuna)

Kainin kasvot.

AADA

Kainin?

AABEL

Tunsitko varmasti, sisareni?

KAIN

Niin minä tahtoisinkin kiivetä! Juosta, kiivetä, uhmata kuilua!

AADA

Kain!

SILLA

(yhä enemmän liikutettuna)

Nyt se aikoo hypätä kallionrailon yli! Sumu laskeutuu alas — pää jo peittyi — ilma humahtaa — nyt se ponnahtaa jalallaan, horjahtaa — ummistan silmäni. Rotkossa raskas mätäkähdyks, ylhäällä

kalliolla vihlova nauru. Sumu laskeutuu pohjaan — rotko valittaa — ilma valittaa — ah, minä vapisen vielä nytkin!

(Äänettömyys)

AADA

Sehän oli kauheata!

KAIN

Sinä, siskokulta, olet aina ollut haaveilija, herkkä näkemään ja kuulemaan yhtä ja toista.

AABEL

Mutta tämä on jotakin erikoista. Rukoilkaamme Jehovaa että hän kaikki hyväksi kääntäisi.

KAIN

Unet unina! Me valvomme emmekä uneksi.

SILLA

Minustahan tuntui kuin olisin ollutkin valv . . .
(kiljahtaen) ui! — mikä se oli?

AABEL

Minäkin olin . . . Jotakin putosi!

KAIN

(mennen puun alle ja palaten omena kädessä)
Pelkäätekö viatonta omenaakin?

AABEL

(liikutuksesta vapisevalla äänellä)

Omena — ! Tämä kaikki ei voi olla . . . Jotakin odottamatonta on tulossa.

KAIN

Kunpa tulisi! Me tukehduimme elävältä tähän myyräntakoloon — tulkoon tulta ja salamoita!

AABEL

Sinä uhmaat Herraa vastaan! Jos tulisi — kestäisimmekö? Ja jos se tulisi toivomattakin — sinä puhut julmaa!

KAIN

Kestäköön tai katketkoon — minä tahdon elää! Tulkoon! Räjähtäköön niin, että taivas ratkeaa ja häikäisevät valokenttensä avaa, maa kuiluihin repeää ja sydämyksensä paljastaa!

Silla! Rääsyjen taakseko sinä kasvosi piilotat? (Tempaa tekeillä olevan vaatekappaleen, jolla Silla on peittänyt kasvonsa)

Etkö uskalla enää edes vapaasti katsoa?

AADA

Kain!

KAIN

Nuo viheliäiset riekaleet! Pelkurien, itsensä-pettäjäin valeverhot! Niinkuin ei Jehovan silmä näkisi niidenkin läpi!

(Rutistaa käsissään)

AABEL

Veljeni, minä rukoilen sinua!

KAIN

Vihaan niitä, inhoon niitä!

(Viskaa pallona maahan)

Tahtoisin nuo kurjat riekaleet repiä tuhannen sirpaleiksi —

AADAM, EEVA ja TAAMAR tulevat *).

AADAM

Mikä väittelyn ja kiivaan puheen ääni täältä kuuluu, lapset?

(Äänettömyys, kaikki nousevat)

Miksi Kain noin seisoo, noin hurjasti eteensä katsoo?

(Äänettömyys)

Taasko kiista? — Kain! Minä olen monesti sinua varottanut eriseuraisista ja liijotelluista puheistasi. Ja niin teen nytkin. En ymmärrä mikä halu sinulla, esikoiseni, on aina häiritä meidän hiljaista rauhaamme —

*) Aadam: jo harmahtava; harvahko parta. Puku nahkasta.

Eeva: lempeä, surunsävyinen, kärsivän näköinen. Puku kuitukudelmasta.

KAIN

(liikutuksesta väräjävällä äänellä)

Rauhaamme! Onko meillä rauhaa?

AADA

Kain!

KAIN

Minne matka, isä, jos kuolema tulee? Mikä tie eteen, äiti? Unen unhotusko? Emmekö havahdu kerran? Emmekö —

AADAM

Taasko? Ainako samat kysymykset, sinä kova-korvainen poika? Olen monesti teille sanonut että minkä Jehova on meille ilmentanut, siihen on tyytyminen, kunnes hän armossaan näkee hyväksi lisää selvitystä antaa.

KAIN

Isä! Haluaisin vielä kerran kysyä, haluaisin puhua sydämeni puhtaaksi —

AADAM

Vait! Sinä uskallat —?

EEVA

Isä! Malta mielesi, minä rukoilen.

(Äänettömyys)

AADAM

(tuskaisen liikutettuna)

Ettekö te ymmärrä, että kiusaaja vaanii alati ympärillämme etsien pienintäkin vartioimatonta kohta, josta voisi joukkoomme syöksyä ja uuden onnettomuuden valmistaa.

KAIN

Nyt sen tiedän — yksin, yksin on —

AADAM

Mitä sinä siellä itseksesi mutiset!

EEVA

Ah Jehova, Jehova! Mitä tästä lopuksi tulle?

AADAM

Ei mitään! Uppiniskaisen pojan kovakorvaisuutta kaikki tyyni. Siunatkaamme itsemme, ja kaikki on hyvin.

Lapset! Yön varjot lankeevat maahan ja pimeän henget alkavat liikkua. Polvistukaamme ehtoorukoukseen ja uskokaamme itsemme Jehovan armohuomaan.

Laskevan auringon viimeiset säteet pistäytyvät esiin puiden takaa ja valaisevat paikan. Kaikki polvistuvat, Kain viimeksi ja viivytellen. Aada tarttuu häntä käsivarteen ja katsoo

rukoilevasti silmiin, Kain tekee poistavan kyynärpääliikkeen. Tuijottaa tuskaisesti eteensä, tyyntyy vähitellen ja yhtyy loppupuolella rukoukseen, painautuen alas.

AABEL

Jehovah, Jehovah! — Niinkuin lapset juoksevat äitinsä armaiseen helmaan, niinkuin virrat vierivät meren avattuun syliin, niin meidänkin sielumme kohoovat sinun puoleesi. Sinä olet suuri, sinä olet väkevä! Minne katseemme luommekin: itään tai länteen, pohjaan tai etelään, ylös korkeuksiin tai alas syvyyksiin, kaikki julistaa sinun armoasi, kaikki sinun kirkkautesi heijastusta säteilee. Sinulle, kaikkivaltias, olkoon kiitos ja kunnia! Me kiitämme sinua että tänäkin päivänä väkevällä käsivarrellasi meitä varjelit ja heikon työmme yltäkylläisyydelläsi siunasit. Ja me rukoilemme: lähetä pyhät enkelisi meitä suojelemaan yön kauhuilta, pahoilta unilta ja ruman nuolilta, jotka pimeässä lentävät. Sinun armo-helmaasi suljemme itsemme, rakas Isä!

(Syvästi liikutettuna)

Herra, Herra! Sinä, joka asut tähtien keskellä, korkeudessa ja kirkkaudessa, katsahda meidän puoleemme! Meidän sydämemme ovat ahdistusta täynnä, viettelykset meitä ympäröivät ja suuret tuskat sieluamme saartavat. Puhu, Herra, sillä me odotamme sinun ilmotustasi niinkuin ne, jotka yön pimeydessä aamua odottavat. Sano sielujemme kuohuille: tyynty! ja epäilystemme rajutuulille: vaikenene! Sinä voit sen,

sillä mihin sinä kasvosi käännät, siinä luomakunta iloitsee; mihin sinä kädelläsi rupeet, siinä aallot asettuvat. Puhalla vielä kerran elävä henkesi meidän sieramiimme, että me sillä täytettäisiin, että olisimme sinun omasi nyt ja ijankaikkisesti!

Esirippu.

ENSIMÄINEN NÄYTÖS ÖINEN KOKOUS.

Paikka: Kuivunut joen-uoma alkuvesien ajoilta. Kahden puolen valtavat pystysuorat kallioseinämät suorasyistä liuska-vuorta; pohja osaksi louhikkoa, etualalta nurmegtunut. Uoma kaartuu taustalla hieman toiselle sivulle, pohja kohoaa ja seinämät mataloituvat lientyen sekavaksi kalliomaisemaksi, jonka keskeltä kuitenkin vielä yhä uomaa häämöttää. Taustalta tulee mustavesinen puro, joka syöksyy kohisten taka-alalla olevaa pientä köngästä alas, muodostaa könkään alla syvän „mustan-lammen“ ja juoksee vinosti toisessa seinämässä olevaan halkeamaan, kadoten kallion alle. On yö, kuu valaisee himmeästi; toinen kallioseinämä luo uoman pohjaan synkät varjot.

LUSIFER seisoo hetkisen mietteissään könkään luona. Päällä polviin ulottuvat housuntapaiset, tulipunaisella poluksella kiinnitetyt; takki liivintapainen, hihatön, vyötäröön ulottuva, sädehtivän musta; uumalla leveähkö vyö, jonka halki kulkee tulinen, mutkikas salamanauha. Hartioilla lyhyt musta viitta. Piki-mustat hiukset valtoimina; päätä kiertää kapea, säteilevä dia-deemi; oikeassa käsivarressa olkavarsirengas, vasemmassa ranne-rengas, oikeassa nilkassa nilkkarengas.

LUSIFER

Yhäkö? — Ainako? — Ijankaikkisestiko?

Viiskolmatta pitkää vuotta jo näin olen tään kirotn maapallon ympärillä toimetonna liehunnt. Miksi? Kun iskin ensi kerta: taivas tärisi ja avaruuden patsaat vavahtelivat! Toisen kerran: maa huokaili ja ihmisalut vaikeroiden käsiään vääntelivät! Nyt? — Ei helvetti! Tään avaruuden alla päällä voiko olla tuskaa suurempaa?

(Käy etualalle päin)

Mit' aijon? Lauhtuisinko — leppyisinkö — tään hurjan taistelun heittäisin? Kiitos kunniasta! Mik' olen? Lusifer, vapauden, itsenäisyyden henki! Kyömynskoin, lipokielin? Kiitos kunniasta — en koskaan! Ennemmin kärsivä isäntä kuin loistava renki!

Mitä oottelen mä sitte? Aikaa! Ja aika mataa etanan, kilpikonnan tavoin. Mitä muuta varron? Tilaisuutta! Hy — Lusifer tilaisuutta! Ei, ylös henkeni hetteistään! Sisässäni kiehuu, kuohuu, itää, sikiää. Kolmas kerta, tuhat tulimaista! Iske ja salamo!

Ho-hoi! Palvelijani, osakumppalini suuret pienet, tänne rientäkää! — Ilmasta te siivin liikkuvaiset!

(Kuuluu kaukaista siipien havinaa ja esiin syöksähtää KENOKAULA, RIIKINSULKA, HÄMÄRÄNLINTU ja HAU-KANKYNSI *).

*) Kenokaula: Ylpeys; Riikinsulka: Itserakkaus; Hämäränlintu: Epäluulo (musta, yökön siivet); Haukankynsi: Ahneus (laiha kuin luuranko, petolinnun nokka ja kynnet, terävät vaanivat silmät).

TULIJAT

Herra ja Mestari! Nöyrimmät palvelijasi!

LUSIFER

Hyvä! — Vesi, eläjäsi luovuta, mun palvelijani!

(Mustanlammen vesi kuohuu ja sen laineista nousee APEATAR, SYNKÄTÄR ja SYVÄTÄR, hiukset vettä valuen *).

TULIJAT

Herra ja Mestari!

LUSIFER

Hyv' on, lähemmäksi vain! — Syvyys, aarteesi esiin!

(Äänettömyys, ei kuulu eikä näy mitään)

Tuli ja leimaus!

(Polkee jalkaa, maanalainen jymähdys, tuli leiskahtaa esiin ja sen kera maan uumenista REPOKORVA, VIHREÄSILMÄ, TÄTI LIERO, KAKSIKARVA, LIPILAPI, SALAKAVIO, PÄLYSILMÄ, HERJAKIELI, SATASORMI, KIVIJALKA, PUNAKELTAINEN, SAMMUMATON ja UMPILUOMI **).

*) Apeatar: Tyytymättömyys; Synkätär: Synkkämielisyys; Syvätär: Epätoivo. Kaikilla naisen pää, pitkät valuvat hiukset, riippuvat naisen rinnat, loistava suomuspeite ruumiilla, kalan pursto, räpyläevät.

**) Repokorva: Uteliaisuus (nainen); Vihreäsilmä: Kateus (nainen); Täti Liero: Kavaluus (naisen pää, käärmeen ruumis); Kaksikarva: Teeskentely (mies, toinen sivu musta, toinen valkea, kulkee valkea sivu edellä, mustassa keltaisia vir-

TULIJAT

Anteeksi, herra ja mestari! Matka pitkä, tie hankala.

LUSIFER

Sen tunnen! — No, joko nyt kaikki koossa lie-
nette? (Katsastaa) Horna! Missä viipyy viimeiset?

(Polkee äkäisesti, osa kallioseinämätä sortuu jyrähtäen ja esiin rientää kevein tanssivin askelin HELOSILMÄ, HEKUMATAR ja MUSTASUKKA, niiden jälessä leveästi taaperrel-
len LAPIOKOURA ja TIHRUSILMÄ *).

HEKUMATAR

Ah, armas Herra! Ette toki vihainen liene?
Palvelukseksenne! (Niijaa syvään ja viehkeästi)

nistyssilmiä); Lipilapi: Imartelu (suuripäinen, lihava mieskääpiö); Salakavio: Petos (silmäpuoli, kaviojalka mies, hiipii varovasti, mutta kuitenkin kolistelee); Pälysilma: Pelkuruus (mies, lyhyt paksu yläruumis, erittäin pitkät hoikat kädet ja jalat, pää hartia-
in välissä, ontuu pahasti); Herjakieli: Pilkka (muodottoman pitkä ja hoikka mies); Satasormi: Vallanhimo (paksuruumi-
nen, vaivaisjalkainen mies, käsissä lukematon määrä pitkiä, te-
räväkyntisiä sormia, joita alati liikuttelee); Kivijalka: Sorto
(tavattoman suuri ja vanterarakenteinen mies, jolla on muodot-
tomat pölkkylalat, raskaasti puettu, ketjuja ja kahleita ympärillä,
taluttaa pientä, kuonokopalla varustettua koiraa); Tulipunainen:
Viha (tuimannäköinen, sarvellinen mies, räikeät punakeltaiset väri-
sekotukset); Sammumaton: Kosto (nuori, epäluoma poika, aivan
musta) taluttaa Umpiluomea: Vainoa (vanha, sokea mies, laiha
ja kyrmyniskainen, leveät sieraimet, nuuskii alati ympärilleen).

*) Lapiokoura: Tuhlaus (tavattoman leveä mies, hir-
muisen suuret kädet); Tihrusilmä: Mässäys (luonnottoman

LUSIFER

(päättään nyökäyttäen)

Suvaitsen unhottaa tuon sievän sipsutuksesi vuoksi.

Hoo hitto, kun muuttuu maailma! Nää alastoman luonnon alastomat sikiöt noin sievään rääsy-siekaleissa tepittävät. Oikein, oiva joukko: aina samaa maata kuin ihminen — ja tuo suuri Rääsyherra ylhäällä!

(Naurua)

No, terve tultuanel!

JOUKKO

Terve sulle, Herra ja Ruhtinas!

LUSIFER

Terve toisen kerran! Mua iloittaa taas teitä nähdä — jo onkin aikaa vierinyt, kun viimeks haasteltiin.

APEATAR

Aikaa, tyhjyyden ja äilön aikaa — meille täysi arvotus.

LUSIFER

Sen arvotuksen langat tänään laukeaa!

paksu ja lihava); Helosilmä: Kevytmielisyys (nuori, kaunis mies); Hekumatar: Sukuhimo (nuori, ihana nainen, miltei alaston, hiukset ulottuvat aina polviin vaipan tavoin); Mustasukka: Luulevaisuus (tumma, tulisilmäinen nainen, jalat polvista alaspäin aivan mustat).

Vaan — istumaan, ystävät ja valtaherrat! Mä teidät neuvotteluun kutsuin, mi aikaa vaatii, tyyntä harkintaa.

HENGET

Siitä kunniasta, oi Ruhtinas, kiitämme ja iloittemme!

LUSIFER

Mantu! Istuimia syvyyden ruhtinaalle ja seuralleen.

(Polkee jalkaa, kestäväää jyrinää maan alla, josta kohoaa takalalle istuimen tapainen paasi ja kahden puolen puolipyörössä kalliopenkereet)

Istukaa, valtaherrani ja ruhtinattareni!

HERJAKIELI

Kaikki arvon mukaan tietenkin — kuin on tapa tuolla ylhäällä ja luona ihmisten?

LUSIFER

(nyökäyttää päätään, nauraa)

Kelpaat!

(Istuutuvat)

Jo kyllin tätä horroselämätä! Mun tunnette. Rajua mä rakastan, taistoa, hengen jännitystä. Kun erottiin, niin pyysin teidän malttamaan ja aikaa parhain hyödyksenne käyttämään. Sen teitte. Nyt odotuksen aika loppukoon, taas torvi soimaan ja luonto valloilleen!

HENGET

Kiitos, Isä! Sinut jälleen entiseksi tunnemme.

LUSIFER

Innostanne iloitsen, vaan ensin pieni kysymys. Te kaduttenko että Jehovahista luovuttiin ja elonpyrkimysten alkukaaoksesta oma suunta irtileikattiin?

TULIPUNAINEN

Me kadummeko? On moinen luulokin jo loukkaus! Me valan vannomme ja vannomme sen uudelleen.

HENGET

Niin vannomme!

LUSIFER

Hyvä — siis asiaan! Tää pitkä levon aika teitä kai on ihmetyttänyt. Vaan perusteensa silläkin. Tuo suuri tiedonheelmä-tuumamme ei täysin onnistunut, niinkuin tiedätte.

TÄTI LIERO

Ah, rakas Mestari! Et tiedä kuinka tuo mun sydäntäni kaivertaa.

LUSIFER

No no, täti kulta, ei sentään siedä vaikertaa! Sä teit, min siitä asiasta tehdä voi — syy oli minun.

HENGET

Sinun, suuri Ruhtinas —?

LUSIFER

Minun — olosuhteiden — kuinka suvaitsette. En nähkääs minäkään oo kaikkietävä — laskuun sattui pikku hairahdus.

LIPILAPI

Sinulle hairahdus, älyn ruhtinas? Siin' ei ole perää.

LUSIFER

Omiasko mairit — narri!

Niin, mulle sattui hairahdus, en häpee sitä tunnustaa. Tää elämä on suuri laskelma, yks väärä numero — kaikki mennyttä. En silloin vielä tarkoin tietänyt mit' ovat ihmiset, mitä pohjaltamme itse, mi suhteemme on häneen tuolla ylhäällä, mikä osuutemme tässä elon ilvenäytelmässä.

TÄTI LIERO

Ja nuoko kaikki numeroita, joista laskun loppusumma riippuu?

LUSIFER

Ne. Siks tutkimahan antausin. Viiskolmatta pitkää vuotta kuin myyrä kolossani myllersin. Vaan nytpä onkin numeroni selvillä!

REPOKORVA

Oi kerro, rakas Ruhtinas! Me pelkkää korvaa olemme.

LUSIFER

Me ylen paljo ihmisestä luulimme ja liiaks tiedonheelmän vaikutuksiin luotimme — siinä syy. Hän oli muka niinkuin me! Tuon heelmän eteen panimme: pilvikuvat — elontotuus, orjuus — itsenäisyys . . . valitse! Ja hän valitsi, ja söi, ja silmät aukeni — vaan hän oli raukkal!

HÄMÄRÄNLINTU

Niinkö? Se eikö Jahven voimanylemmyyttä olutkaan?

LUSIFER

Ylemmyyttä — hy!

REPOKORVA

Anteeksi! Tää asia on meille aina epäselvä ollut.

LUSIFER

Se ihmisraukan alemmuutta oli! Oli uskallusta silmät aukaista, vaan ei uskallusta omaa tietään kulkea. Ja nyt he haikailevat alkuaikain metsäihmistilaa — ois näet laiskan ylen ihanata käydä alasti ja manturaukan syöttiläänä maata. Ja kun tuo ei enää tyydyttänyt auvenneita silmiään, he keksivät — tää onkin Jahven kirous, hyh hyh hyy!

VIHREÄSILMÄ

Sekö, rakas Mestari, nyt olikin tuo kuulu kirous?

LUSIFER

Se. Ja ne raukat pelkäävät! Ensin minua, hyväntekijäänsä — minä muka aijon joskus heitä kantapäähän pistää, hah haa! Ja sitte Jehovaa — hän näet on vihainen, hah hah haa! (Pälysilmiin katsoen) Oo, nilkkujalka veljemme, sull' on paljo sanansijaa maailmassa.

(Naurua)

LUSIFER

Nauru sikseen. Tuo kaikki on niin kurjan kurjaa. Nyt sen tiedän: ken vanhaa epäilee eikä jaksa uutta luoda olentonsa tyhjän sijan täytteeksi — hän ei ole mitään. Mutta meidän sanamme on: kaikki tai ei mitään, myötä taikka vastaan, mutta — kokonaan. Siis: irti Jehovahasta kokonaan!

HENGET

Irti, irti kokonaan!

LUSIFER

Vaan heit' ei tieto yksin vapaaks tee — siihen heill' on älyn lahjat liian heikot. Ei näet ihminen oo pelkkää älyä, vaan myöskin verta.

HENGET

(innostuneesti)

Ei ei, ei suinkaan! Tuota puolta mekin oival-
lamme.

LUSIFER

Siks on tarpeen verten vapaus. Hän tuolla tah-
too kaikki tukehtaa, me luonnon vapaaks päästämme,
niinkuin itse vapaat olemme.

HENGET

Oi niinkö? Se meille työtä ennustaa!

LUSIFER

Ja sitä saattekin! Mä anteeks pyydän että viime
kerta teidät syrjäytin. Nyt kaikkein kunto käytän-
töön! Me heihin liittymme, tuon olentonsa tyhjän
sijan raittiin verin täytämme — ja silloin, toivon,
ihminen on vapaa.

TÄTI LIERO

Varmasti! Jo elontehtävämme meille selviää.
Sinä, Ruhtinas, oot äly, joka kaikki suunnit, tehtä-
vänsä näytät kullekin.

LUSIFER

Hyvä — ja te?

TIHRUSILMÄ

Elon punaneste heidän suonissaan — eikö niin?

LUSIFER

(nyökäyttää hyväksyvästi)

HEKUMATAR

Loimi halujen kankaassa — jos uskallan?

APEATAR

Pohjavesi mielitekojen virrassa — luulisin?

LUSIFER

Te oivallatte, sitä olette — ituja heidän veressään. Hän tuolla sanoo meitä pahuudeksi. Narri! Mik' on pahuus? Minä! Ja sentään samaisesta alkujuuressa kuin kaikki muu. Yli-ihailija, nyt vastakohta — miss' on raja? Niin, raja, raja — ooh, sinä kuuden päivän mestari, sit' ei olekkaan! — Ei ei, se on, vaan se olen minä! Olen raja, joka silmät avaa ja ihmislapset elonvirran lainehille vetää. Ja te —

VIHREÄSILMÄ

Suuri Mestari, suo mun arvata — rajan toinen puoli?

LUSIFER

Oikein! Rajan toinen puoli, elonvirran kuohupäiset laineet itse.

TULIPUNAINEN

Niinpä sallikkin jo meidän kuohua ja ihmislapset harteillemme viskaa!

LUSIFER

Mutta kuinka viskata — heit' onhan nyt jo seitsemän? En aijo sielu sielulta mä heitä kurkot-
taa, tään iskun täytyy koko ihmiskunta irrottaa!

HÄMÄRÄNLINTU

Se onko lainkaan mahdollista?

LUSIFER

Ei — jos puuttuu uskallusta! Mulla suunnitelma valmis on, nyt laskuntekoon käymme. — Kai ihmis-
numeroista ensin kuulla tahdotte?

HENGET

Sen kunnian jos meille suot.

LUSIFER

Oh jaa, niin mielisti. — Naikkosesta alku? Tietysti — toki pirun pitää olla kohteljas . . .

Se kylkiluusta tehty? Niin, se raukka muut' ei osaa kuin: ah ja voi, surun alho, käärme, Jehova, ja taasen ah ja voi ja kädet ristiin — näin, ja silmät taivaaseen päin.

HENGET

Verratonta! (Naurua)

LUSIFER

En tiedä kannattaako nauraa ees. Mä miltei säälin eukko-parkaa!

SYNKÄTÄR

On vaimo-rukka tosiaankin paljo kokenut. Ja miksi hällä, vaikka heikompi, kärsimys on kovempi?

HERJAKIELI

Oo, hölmö! Miksi hänen, vaikka toiseks luotu, ensiks piti omenata napsia? Oisi äijällensä tarjonnut ja — odottanut olisiko mitä tähteeks jäänyt.

(Naurun rämäkkä)

LUSIFER

Ukko, totta tosiaan, on aika pyhimys! Aina suuna päänä, kaikki ymmärtää ja määrää, sanoo juu ja jaa ja tyst ja hist — tuo uljas herra ämmälauri, joka kerran pani näin . . muistattehan? (ristii kätensä, polvet vapisee): en minä mitään tehnyt, tuo akka otti!

(Naurunräjähdys)

LUSIFER

Sitte Aabel-poika — simasuinen saarnamies ja lammasmaammi! Pää kallellaan, vaisut silmät kosteina, aina polvillaan ja huulet höpäjää. Hän lampaita paimentaa ja lammas hän itsekin on! — Se siitä.

HERJAKIELI

Bää, bää, bää!

(Naurua)

LUSIFER

Silla? Ah neitsyikäistä! Lemmin, armas —
hän nähkääs juur' on lemmenmakuun päässyt. Aa-
belin käenpiika — tipu tip!

(Naurua)

LUSIFER

Taamar! — Ei vielä tiedä — hyl!

(Hillittyä naurua)

LUSIFER

Kain ja Aada — terve!

HENGET

Oo!

LUSIFER

Kain, siinä miesten mies; lentävä, levoton henki
— terve siemen tunkkaisessa pesässä. Hällä polvi
jäykkä on, ja hän ei pelkää!

HENGET

Ohoh! Se jotakin jo ennustaa.

LUSIFER

Jotakin ja paljokin. — Ja Aada! Sen tytön suo-
nissa on tulta! Armastaa kuin villikissa — no, no!

(Naurua)

HEKUMATAR

Kas, kas! Terve, Aada, minunkin puolestani!

LUSIFER

Niinkuin näette, on heissä kahta ainesta. Nuo toiset riippuu, kiikkuu, pelkää, maraa; vaan Kain, hän jo melkein vastaan haraa — Aada seuraa mukana.

Ja nyt suunnitelman langat lauvetkoot!

REPOKORVA

Ne pian lauvo! Tää odotus ja into maltiton jo alkaa tuskaks käydä.

LUSIFER

Niinpä kuulkaa!

Yks laki suuri maailmata vallitsee — syvä, valtava ja ihmeellinen. Se Herran luomisjärjestelmän peruslaki on, salalaki, joka kantaa hänen työnsä ajast' aikaan juuri semmoisina, miksi hän ne kerran loi. Mä tunkeusin elävitten ruumiiseen, salakammioihin kasvimaailman, vuorten korkeuksiin, vetten syvyyksiin — sama laki kaikkialla. Mä suora olen, siksi suoraan tunnustan: se ihmeellinen on, käsittämätön älyn välähdys — juuri kuin ois hänkin laskumies ja vastavoiman ilmestystä vainuten ois kaikki ikuisiksi kiveen valanut, niin ettei kenkään piirtoakaan muuttaa voi.

HERJAKIELI

Olipas Äijä-raiskallakin kerran älliä!

LUSIFER

Vain kerran — ja senkin salarakennelman oiti
murskaks lyön!

HENGET

Vaan se laki mik' on lajiaan?

LUSIFER

Se perinnöllisyys on! Kaikki periytyy, mi-
elollista on, kaikki siittää laisiansa sekä muotoon,
sisällykseen että salaisimpiin hengen taipumuksiin
nähdén. Niinpä inehmoinen inehmon, sammal sam-
malen, sinikukka sinisen — se eikö ihmeellistä?

HENGET

Ihmeellistä, suurenmoista!

TÄTI LIERO

Aivan niinkuin meidän henki sinun henkes sii-
tos on?

LUSIFER

Aivan. Vaan — oi manala! Taas mulle kär-
simyksiäni muistutit. Minäkö siitän? Äh, sinä kiero
henki siellä ylhäällä! Miks yksin meiltä kielletty on
tämä autuus? Mikä huima ajatus! Maan, ilman,

veden ja lopulta itse taivaan täyttäisimme itsemme kaltaisilla hengillä!

HENGET

Oi, herra, herra; mikä ajatus!

LUSIFER

Vaan se ajatus on marroks tuomittu! (Raivostuen)
Ah, ah, ah! Kasveille, eläimille, maan matosille pienimmillekin se riemu suotiin — vaan me! Kirous! Nyt ymmärrän! Sä aavistit ja tarkotuksella sen meiltä riistit. Vaan sen koston sulle!

TULIPUNAINEN

Jo koston nuoli sinkautal!

MUUT

Kostoon, kostoon!

LUSIFER

Vaan kuinka?.. (Riemahtaen) Oh, rakas Itseviisaus! Sä olit nokkela ja tarkotukseen liitit viekotteeksi nautinnon. Kiitos keksinnöstä! He nauttikoot ja kuumain verten iloja kuin hullut ahmikoot! Tarkotus? Hah hah haa — se sinun romakoppahasi jäädä saa! Ja silloin — irti Jehovasta!

HEKUMATAR

(tanssien esiin)

No, Isä! Jo taisit tyttärelles työtä löytää?

(Niijaa syvään ja irstaan viehkeästi)

LUSIFER

Saakeli, suas tyttö! Tuo temppu oli kuin minun sielustani.

HEKUMATAR

(Nijaa keikaillen)

LAPIOKOURA

(rykäisten)

Maltas, heila! — Sana sulle, mestari!

LUSIFER

No?

LAPIOKOURA

Mä ensin elonpöydän kauniiks kattaa, sen täytän maireherkuin imantein.

LUSIFER

Hyvä!

TIHRUSILMÄ

Ja minä sen pöydän herkut suuhun appaan, elämän niin rennon hupaiseksi teen.

LUSIFER

Yhä parempaa!

HELOSILMÄ

Ja minä pöydän yli katseen nakkaan, joka vet saapi oudoin aavistuksin värjymään.

LUSIFER

Kolmiapila!

HEKUMATAR

Ja minä, tytönhempu — niijaan vaan.

LUSIFER

Kas, kas — onpa apilalla kukkakin! Vie hitto!
Noin ensi näkemältä melkein munkin kuumaks saat.
Tuota väriä, tuota mettä — Apilankukka olkoon vasta
nimesi.

(Apilankukka niijaa viehkeästi)

Vaan oivallatko myöskin ongelmani — mehiläiset?

APILANKUKKA

Ne tunnen lemmenmettiäiset ja kyllä osaan
luoksi houkutella — luulisin. Vaan itse päätä. Näin:
(Hivelevää soitantoa, jonka mukaan Apilankukka tekee viehkeitä
liikkeitä paikallaan, sen jälkeen laulaa, sisällystä jäljitellen; laulun
keskellä tanssi)

Apilankukan tanssi

Olen vain hento tyttönen:
Hiljaa, hiljaa!
Kuin kukka pieni, valkonen:
Hiljaa, hiljaa!
Oi, katse poijes suunnatkaa:
Näin kainoa
Ei katsoa
Tok' miehen silmä saa!

Kas niin, se kiltisti!
Ah, niijaan kauniisti —
Ja neitonen karkeloon käy.

Se alkaa aivan näin:
Yks askel eteenpäin
Ja kaksi syrjähdän,
Hei, ympär pyörähdän!
Oi jalka virkku
Kuin tanhuilet!
Ja käsi sirkku
Noin riemuilet!
Vars' sorja — herra jee,
Se aivan kirmailee!
Ja kultakutrit nää
Kuin aalto vaahtopää!
Täss' keijusen luulisi keikkuvan.
(Äänetöntä tanssia — pysähdys)

No, isä varjele:
Te johan katsotte!
Sen kosten julkeelle
Näin oiti korvalle —
Ai, ai! Ma pahoin tein.
No, sitten sovitaan.
Käs' toinen kaulallein,
Niin anteeks annetaan.
Ah — väriset
Ja huokaillet!
Voi, poika, minkä teit!
Jo multa voiman veit:
Yks suukkonen
Niin armainen,
Yks hellä puserrus
Ja syvä syleily,

Mi tulistaa
Ja vilvottaa —
Näin riemujen helmaan vaivumme.

Hoh hoo! Noin pian väsytkö?
Ja leikin armaan heititkö?
Hyv' yötä, ystävä!
Nää unta immestä,
Sen silmistä
Ja huulista
Ja lemmen sulohurmoista.

Hiljaa, hiljaa!
Olen vain hento tyttönen,
Johonkin silti kelvannen:
Tuoss' luonnon herra kiemurtaa
Mun jaloissan' kuin mato maan.
— Näin sulle, mestari, kelpaanko?
(Kaikuva käsien paukutus ja jalkojen tömistys)

LUSIFER

Oo hitto! Enpä oisi moista uskonut. Sä enkelitkin kiehdot lankeemaan — saati ihmiset. Oikein, sievä iili, helmanheiluttaja verraton! Mua lähinnä sun paikkas vasta on!

APILANKUKKA

Kiitän ja siitä huolen pidän, että tyttärekseksi mun kehtaat tunnustaa.

LUSIFER

Sen uskon. — Oi tuuma verraton, mä voiton riemumaljaa nautin jo!

Hän tuolla ylhäällä, hän käski heidän toisiansa rakastaa — ja he rakastavat, hah hah haa!

Hän käski heidän jumalata palvella, ja he palvelevat, hah hah haa — nyt kun jumala on heillä veressään!

(Äänekästä riemua)

TIHRUSILMÄ

Oi, Isä ja Mestari! Olet suuri tänään!

LUSIFER

Ja jumalkuvat itse? Ooh! Nyt emme enää tarvi heille omenoita tarjoilla — jo löytyi omena, mi istui ruumiiseensa ijankaikkisesta ijankaikkiseen. Mitä nyt? Kaksi ja kaksi — vaan sitte!

MUSTASUKKA

Palvelijas! — Mun sukkani sä näet. Niiden väriä saanko mielin määrin verten punaan sekottaa?

LUSIFER

Vielä kysyt! Totta kai väririkkautta ihailen. — Terve Jehova! Katsoppas nyt kuvias!

(Raivostuen)

Mutta — oi kirous!

HENGET

No — ? Mikä nyt?

LUSIFER

Tuo mielas omena noin meidät pääasiasta syrjään vei. Mun suunnitelmani!

HENGET

Niin, suunnitelma, suunnitelma!

LUSIFER

Se loppuun kuulkaa! Tuon kaavaherran sala-säännön käännän häntä itseänsä vastaan ja sen sisäisellä voimalla, jot'ei itsekään hän enää muuttaa voi, koko järjestelmän pirstaks lyön ja uuden itse sijaan luon. — Te tiedättenkö?

REPOKORVA

Mitä? Se varmaan tärkeää?

LUSIFER

Ja kovin salaista. Hiljemmin puhukaa — ne asioita, joista ihmiset vain kuiskain haastelee. On nähkääs Aadamin ja Eevan elonvoimat tyhjenneet, verten kiihko lauhtunut ja —

(Naurua)

TÄTI LIERO

Se merkitsee?

LUSIFER

Ei perillistä enää.

HERJAKIELI

Noin hupiinko nyt kurtistui tuo suuri siunaus,
heh heh hee! Se viiteen jäi.

LUSIFER

Viiteen — se on ensimmäinen kohta.

Vaan Aadaan — hm — on ilojen ja surujen
siemen tarttunut.

HENGET

Ohoo!

LUSIFER

Hiljempää! Täst' silmäniskuin, salamyhäilyin
vaan haastellaan.

Se poikalapsi on, isän kuva luullakseni. Ja se
on toinen kohta.

REPOKORVA

Entä Silla — jos uskallan mä kysyä?

LUSIFER

Aabelin Silla ja Sillan Aabel — hm, ne hurs-
kaat lapset vasta harjottaa . . . Vaan³ mestareiksi
kuontuvat kai piankin — ja siin' on kolmas kohta.
Ja samalla jo neljäskin.

VIHREÄSILMÄ

Se?

LUSIFER

Että noiden kahden miehen ytimissä lepää koko ihmissuvun vastaisuus.

HENGET

Sen hyvin oivallamme.

LUSIFER

Ja senkin, että Kainist' Kainit tulee, Aabelista lampahat?

REPOKORVA

Senkin. Entä sitte?

LUSIFER

Sitte lasku summataan!

Aatami ja Eeva — tyhjät numerot — pyyhin laskusta.

Kain ja Aada — siinä perusnumerot! He siityit siihen aikaan, jolloin omenamme mehut vielä kuohuilivat suonissa. Siksi heiss' on meidän verta: uljasta ja rohkeata.

TÄTI LIERO

Ah! Tuo yrityksemme ei sentään aivan hukkaan mennytkään?

LUSIFER

Hukkaan — ? Siit' ei puhetta, se koko uuden suunnitelman pohja on.

Niin. Tuo veri suuriin tekoihin on luotu, jos vaan taiten ohjataan. Se eroo Jehovahsta ja omaa tietään astuvi, se suuren mailmanvallan luopi ja uuden neronrodun synnyttää. — Vaan tuo toinen pari!

HERJAKIELI

Sehän uuden lammasmaun kantapari on!

LUSIFER

On — jos saapi olla! Vaan ei! Mä vihaan lammasta ja lammassielu ihmistä. Aabel? Maitoa, ei verta; nöyryyden, alistuksen tekohurskas siitos. Hän aina riippuu, riippuu — ensin äidin hameen-helmuksista, sitte Jahven liepehistä. Siksi: tuon numeron päälle musta risti!

HENGET

Mitä — ? Mitä aiotkaan?

LUSIFER

Tuon lammaskatraan kantajäärän täytyy pois! Ja heti, ennenkuin hän ehtii laumaa kartuttaa.

HENGET

Pois? Hengiltäkö?

LUSIFER

Niin. Se on päätetty!
(Äänettömyys)

LUSIFER

No, mitä tuijotatte?

PÄLYSILMÄ

(kauhuissaan)

Tää tuntuu kovin oudolta.

LUSIFER

Vai oudolta? (Halveksien) Sinusta!

HELOSILMÄ

Muistakin, suuri Ruhtinas. Jos tuo raukka saisi elääkin, niin onhan toki neronsuku, joka uuden mailman luopi.

LUSIFER

Raukka? Ei niinkään raukka kuin näytte luulevan! Mä kyllä tunnen tuon liukkaan lipokielen. Hän edistyksen poikkitela on ja repii, minkä toinen rakentaa. Ei kyllin että itse riippuu, vaan hän saarnaa, saarnaa — ja siinäpä se onkin! Näin äsken mitä tapahtui iltarukouksen aikana.

REPOKORVA

Oi mitä? Se meille kerro!

LUSIFER

He keskustelivat, kuin on tapansa. Jo Kainin veri kuohahtaa; on tulta, miehevyyttä, uhmaa täynnä,

ja juuri aikoo valhesiteet ratkoa. Silloin tuo lammas alkaa määkyä, ja määkyy, määkyy, kunnes — Kainkin polvillansa maassa makaa! Ja tuota pitäis katsella!

KIVIJALKA

Ei, ei! Jos niin, on kuolonsyynsä selvä.

HENGET

Selvä! Selvä!

PUNAKELTAINEN

Oi Isä! Luontoni jo nousta alkaa. Vaan kuinka hänet poistamme? Ei itsellämme valtaa henkeen koskettaa.

LUSIFER

Siksi: veljen käden kautta veli kaatu-
koon!

HENGET

Veljen — ?

APILANKUKKA

Tuo eikö sentään julman julmaa?

LUSIFER

Julmaa! Kysyykö tuo säysy ihminen, kun ma-
don mäsäks tallaa, se onko julmaa vaiko lempeätä?
Tai hurskas Aabel lampaaltaan: sä sallinetko, vuona
kulta, mun puukollani hiukan kurkkuasi kutkuttaa?

Ja itse tekopyhän tekopyhä suuri! Sille eikö lam-
paanliha mieluisinta herkkua? Julmaa — hyh hyh!

TÄTI LIERO

Jes sentään, kuinka tuo on totta!

HENGET

Merkkillinen havainto!

LUSIFER

Ja jos tuo pieni julmuus itse asiassa onkin —
sääliä?

HENGET

Sääliä — ?

LUSIFER

Yks tieltä pois tai miljoonia kiusata — kumpi?

HENGET

Oi, herra, mikä ajatus!

LUSIFER

Sitä paitsi: ei suurta tuumaa koskaan sääli oh-
jaella saa.

TÄTI LIERO

Se päivän selvää on.

LUSIFER

Vielä: mun tuumani ei arveluita siedä! Tää hetki ainoa on laatuansa maailmassa eikä koskaan uudellensa palaa. Mä tässä: nykyhetki, te siellä: tulevainen ihmiskunta; tuossa Kain ja tuossa Aabel, riviensä päässä molemmat. Sivallus!

(Tekee rajun liikkeen kädellään, josta tuli leimahtaa, toinen rivi kaatuu)

Aabel poissa, koko toinen rivi poissa, poissa puolet ihmiskuntaa ainoalla käden käänteellä. Nyt joko ymmärrätte?

KAKSIKARVA

Tuon tylsäkin jo ymmärtää.

HENGET

Ymmärtää, ymmärtää!

KENOKAULA

Se kauhistavan suurenmoista on!

HÄMÄRÄNLINTU

Jos vaan mahdollista?

LUSIFER

(ylenkatseellisesti)

Yökönsielu!

HÄMÄRÄNLINTU

Anteeksi — epäillä uskallan. Miss' on se aate ja missä voimat, jotka veljen voipi nostaa vastaan veljeä?

APEATAR

Ja veli pitää veljestään, sen tiedämme.

LUSIFER

Jo riittää tuota! (Itseen osottaen) On aate tässä, ja voimat — no, mä enkö teihin luottaa voinekkaan?

HÄMÄRÄNLINTU

Varmasti — vaan josp' ei yllä kummatkaan?

LUSIFER

Luontos kuva olet — en moiti, vaan se asia mun huolekseni heitä. On Kainin henki tiedon, vapauden halua ja omanvoiman aavistusta tulvillaan. Ne lentoon nostaan! Hän uutta, neron, työn ja vallotuksen maailmata haaveilee. Siitä lähden. Haaveihinsa syvennyin ja niistä sekä oman tuntemukseni aavistuksista luon tulevaisuuden kuvan häikäisevän, ihanan.

SATASORMI

Verratonta, verratonta! Se aate, suuri Mestari, ei petä.

LUSIFER

Niin luulisin. Ja kun tuo aate hehkuu, punertaa, ja Aabel on vain silkkaa vettä, nöyryyttä ja

herranpelon mettä — silloin heidät yhteen isken jotta sähköttää!

TÄTI LIERO

Oo, Ruhtinas! Nyt Kainin kantapää jo paljas on.

HENGET

Niin, kantapää, kantapää!

LUSIFER

Ja nyt teistä kysymys — te mihin kelpaatte ja minkä verran taiston rintamahan pystytte? En tähtääkkään vain tätä kertaa, vaan myös tulevia aikoja — nyt suunnitellaan koko taistelumme vastaisuus.

Tiedonhalu — sen kuinka käsitätte? Teillä vapaa sananvalta on.

REPOKORVA

Kiitän kunniasta — mä tunnen hiukan tuota alaa. Tiedon lähteeks sanoisin ja selittäisin että konsa kysyy, utelee, niin siin' on tiedonlähteen pohja juuri edessä. Sen kuvailen niin matalaksi, ettei kastu nilkatkaan.

HÄMÄRÄNLINTU

Ohoo — ei sillä monta narrata! Vaan annapas kun minä koittelen. Sen lähteen syväksi niin kuvaan, ettei pohjaa olekkaan. Yks kulaus sen vettä, hän epäilee; toinen, hän enemmän jo epäilee, yhä syvemmälle pohjaan kurkistaa.

LUSIFER

(nyökäyttää päättään)

APEATAR

Ja pohjassa oon minä vastassa. Sen veden sammennan ja apean yrtit sekaan heitän — kas, kuin se poreilee ja partaittensa yli kuohuilee!

SYNKÄTÄR

Ja nyt tuo kyllästetty sielukulu minusta saapi saattajan. Sen tämän oivan siskon kera pohjavesiin sukellamme, pohjamutiin upotamme — yks pieni loppupore pinnalle ja sitte kaikki hiljaa, hiljaa.

SYVÄTÄR

Mustat ovat meidän lammen vedet, mustat meidän vetten pohjamudat, musta se sielu, joka meidän vesiin vaipuu.

(Äänettömyys. Lusifer pudistaa synkästi päättään)

KENOKAULA

Minun mielestäni tuo jo liian mustaa on. Hui, vesiin sukeltaa — ihmiset kai mieluumminkin lentää haluaa?

LUSIFER

(nyökäyttää hyväksyvästi)

RIIKINSULKA

(siipiään liehotellen)

Oikein, sisko! Me heille lentotaidon opetamme.

KENOKAULA

Varmasti! Me tiedon vuoreks sanomme ja ylös viitaten näin kuiskaamme: on tiedon huiput korkeat!

RIIKINSULKA

Ja ilmaan kepein siivin, leijauksin vienoisin — vähän vain, ymmärrättehän?

KENOKAULA

Ja sitte: oi kuinka hurmaavaa on ihmishengen lento!

RIIKINSULKA

Ja: ah, jo ollaan lähellä taivasta!

KENOKAULA

Ja sitte: täältä kaikki näkee, kas kun kaupungit ja maat ne alla makaa!

RIIKINSULKA

Se vastaa: ne kaikki näen!

KENOKAULA

Myös etäisyyden aavan näet?

RIIKINSULKA

Se heti: sitä enkö näkisi, mä kaikki näen! — Nähkääs: se näkee juuri sitä, mitä sanoo näkevänsä.

LIPILAPI

Ja minä alla juosta sipsuttelen, käsiäni yhteen lyön ja sirkuttelen: mikä oiva lentoniekka! Kas, kas, kuin korkealla, se enää itikalta maahan näyttää! Oi ihmis-älyn lento, oi viisaus, oi nero, oi kaikkietävyys! — ja mitä muuta siihen lisäksi keksin.

RIIKINSULKA

Kiitos, veli! Ja nyt nähdä saatte kuin sen kaula nousee, rinta paisuu ja sulkareuhkat harrittaa.

LUSIFER

(nyökäyttää hyväksyvästi)

TÄTI LIERO

Ne siskot lentää osaa, totta tosiaan! Vaan kuinka aijotte tään lentokokeen lopettaa?

KENOKAULA

Näin: nykäys, ja läiskäys, yks märkä pilkku maassa — siinä lorun lopetus.

(Äänettömyys. Lusifer synkkänä mietteissään)

LUSIFER

Vapaus ja omanvoiman aavistus — mitä siitä — ?

KAKSIKARVA

Kaks on mulla kylkeä: musta sekä valkea. Niille kaksi etsin tunnussanaa vastaavata: tyranni ja va-

paus! Tuon ensimmäisen annan Jahvelle — se on sen helpompi, kun todella hän onkin tyranni!

LUSIFER

Hyvä!

SALAKAVIO

Mä myöskin väriasioita ymmärrän. Voin mustan valkealla peittää, valkean päälle mustan häivän heittää.

LUSIFER

Veljespari!

HERJAKIELI

Kun ei vaan tuo toinen liiaks pensselkaviolaan kapsaile!

(Naurua)

Mun tunnet, Isä! Olen maun herra, ivansuolan haltija. Myös tiedät: mausteista maitti riippuu.

LUSIFER

Mestarkokki!

VIHREÄSILMÄ

Ja minun vihreätä vertani on pisarainen teissä kaikissa.

SATASORMI

Samaa verta nääkin sormet tykkäilee. Mä nälkä, jano olen — vallannälkä, maineenjano.

HAUKANKYNSI

Nää kynnet sille tyydykettä hamuilee.

KIVIJALKA

Ja nämät kahleet saaliin kytkee, tää töppö ruuan murentaa.

TÄTI LIERO

Tää seura mua varsin miellyttää. Vaan nää miehet, huomaa, kovin raisut ovat — luulisin: täss' suuremp' äly tarpeen oisi.

LUSIFER

(nyökäyttää hyväksyvästi)

UMPILUOMI

Ken noin miedoin kielin lavertaa? Verta, verta!

PUNAKELTAINEN

Verta, verta! Jo vihan värit välkkykööt!

UMPILUOMI

Miss' on se, johon iskemme? Miss' on se?

SAMMUMATON

Sen kyllä näytän, konsa luvan saamme.

PUNAKELTAINEN, UMPILUOMI

Lupa, lupa! Pian, pian!

LUSIFER

No malttakaa — tuo äänenne jo melkein kauhistaa!

(Äänettömyys. Synkästi)

Mun pitäis iloita, ja sentään tekee mieli arvella.

HENGET

Mitä — ? Mitä tämä?

LUSIFER

Teitä innostanne kiitän; senkin huomaa, että riittää voimamme. Vaan en tiedä — tuntuu niinkuin teissä olis kovin paljon rajan tuotapuolta. Te verta janootte!

TULIPUNAINEN

Erehdyskö? Eikö Aabelpojan veri verta olekaan?

LUSIFER

Vait! — Aabelin murha pakkomurha on, min suuri suunnitelma vaatii; vaan teillä muutamilla, pelkään, on veressänne julmuutta.

TÄTI LIERO

Intoa, armollinen Ruhtinas, intoa — ehken liian urmakkaa.

LUSIFER

(synkästi)

Sepä se arvelemaan saa!

(Äänettömyys)

No, intoanne kyllä tiennen hillitä! (Mietteissään)
Tässä päämäärän ja keinon kumma ristiriita on. Se paikallansa että Jehova omissa tekeleissään kostetaan — vaan tekele?

HERJAKIELI

Lie liian mitätön ja halpa näin suurten voimain tuhluulle?

LUSIFER

Vaiti! Tiedä aikasi!

Ihminen — se onhan sekin kysymys. Vihaanko mä häntä? Miksi? Hän luotiin pyytämättään, niinkuin kaikki muut. Kärsimystäkö hänelle tahdon? Miksi? Hän onko tehnyt kenellekään vääryyttä?

TÄTI LIERO

Noin jos jatkat, Isä, miten loppu kuuluukaan?
(Äänettömyys)

LUSIFER

Näin: mä vihaan häntä, jok' on kaiken alkusyy!
Mitä varten luotiin me? Nöyrytymään! Ei, vaan valtaamaan ja kärsimään ja kärsimystä toiminnalla lientämään!

Mitä varten ihminen? Ka, nöyrytymään! Ei, vaan valtaamaan ja myöskin kärsimään ja kärsimällä elonymmärrystä voittamaan!

Mitä varten itse elää hän? He, nauttiakseen! Ei, vaan tapatakseen ja myöskin kärsiäkseen — nähdessään kuin pala palalta tää mailma lohkee käsistään!

TÄTI LIERO

Oi Isä! Nyt taasen olet entinen ja selvän tasa-jaon teet.

LUSIFER

Sen teen. Mä ihmiselle hyvää suon, vaan minkä sille voin, että riemu näyttää kärsimykseen kytketyn — en saata noita siskoksia toisistansa irrottaa. Ja miksei kärsisi myös ihminen, kun hälle kärsimänsä korvataan? Ja minä korvaan sen! He kärsikööt ja taistelkoot, mutta saakoot myöskin täysin rinnoin nauttia. Siks elon soihtu loimumaan! — Mä tiedän: se on tuskan soihtu, mutta se on myöskin lämmin soihtu — siksi mielellään he kärsivät.

RIIKINSULKA

Jo soihtu ilmaan nostaos!

KENOKAULA

Sen ympärille ihmissuku tanssimaan!

LUSIFER

Ja tanssikoot! En emmi enää. Vain yksi elon perusaate on: alas pilvikuvat, pirstaks orjankahleet, luonto vapaaksi — sen eessä kaikki muu on väli-

kappaletta vaan. Kun se on voitettu, he vapaat olkohot ja itse asiansa ohjatkoot. — Nyt suoraa tietä toimeen käyn.

REPOKORVA

Oi koska?

LUSIFER

Huomenna.

HENGET

Jo huomenna! Jo huomenna!

TÄTI LIERO

Ja loppu-isku — milloin, missä?

LUSIFER

Pian — Jahven alttarilla!

HENGET

Jahven alttarilla — ?

LUSIFER

Niin. Ei isku yksin iskun vuoksi, vaan myös koston nautinnon. Se alttari on hänelle, hän uhri-savua ja mairitusta oottelee, vaan saakin — iskun vasten kasvoja.

HENGET

Oi, herra, herra!

TÄTI LIERO

Sun valtakuntas aika pian lähenee!

LUSIFER

Mun valtakuntani? (Mietteissään) No, jos sillä pilvivallan vastakohtaa tarkoitat, se pian lähenee. Ja jospa viipyiskin, niin malttia, ystävät! Ei kiirettä — ijankaikkisuus on pitkä!

HFNGET

Ijankaikkisuus on pitkä!

LUSIFER

Kas niin, nyt kaikki suunnittuna on. Rihma rihmaan, lasku laskuun liittyy, loppusumma varma on.

Oi hetki valtava ja ihmeellinen! Äsken hajallaan, nyt kaikki tulta täynnä: yksi äly, yksi käsi, yksi kaari, yksi nuoli, joka puhkoo maita ja taivaita. Oi sinä maailmanjärjestyksen poikkitela! Sinä hikoilit kuusi päivää — minä yhdessä hävitän, minkä sinä kuudessa loit, ja sitte luon yhtä ijankaikkista! Sull' oli kantavanhemmat — minä ne pois pyyhkäsen ja uudet sijaan nostan! Sull' oli maailmanjärjestys — mulla, totta vie, on toinen, joka pyörii ijankaikkisesta ijankaikkiseen! Sinä olet taivaan voima, siksi — pysy pilvissäsi! Min' olen mailmanvoima, siksi — selvä raja välillemme!

(Nousee, samoin kaikki muut; kokoontuvat
Lusiferin ympärille)

Nyt toimeen rivakkaan! Sä olet luoja ja me — vain marrot piruraukat. Kiitos, rakas Itseviisuus!

Kohta uusi suku esiin astuu ja sun vanhaa mailma-romuasi järkyttää. Ken heidät loi, ken siitti nämät miljoonat? Manala! Me siitämme, me siitämme, ja siittämisen suurta riemua jo nautimme! Kaikki, mitä meiltä kielsit, otamme kaksin kerroin takaisin. Tapasitko vertaisesi? Tunnetko kostoni nuolten säihkyvän?

Ne tunnekkini, matelijain majesteetti! Voimasi esille — nuo hymysuiset, hurskaat, siveet, maire-naamaiset henkesi! Me taasen mittelemme voimial! Iske — en pelkää! Juoksuta laumaasi — en väisty! Se tietäös:

min' olen maailman herra!

HENGET

(haltioissaan)

Maailman herra, maailman herra!

Esirippu.

TOINEN NÄYTÖS

PUNAINEN LINTU.

Paikka: Uutisviljelysraivio vuoren juurella. Etualalla avara alue raivattuna ja kuokittuna, sivuilla harvahkoa, matalata metsää. Vuori metsätön, poikkipuolin kulkeva.

KAIN

(kuokkii voimakkain iskuin raskaalla puuharalla)

Vain tupruaa! — Sinä niin vastaillet, minä näin kyselen . . .

(Lyö voimakkaan iskun syvään ja tempasee: räsähdys, haran piikit poikki — seisoo varsi kädessä)

Siinä se! Ei kestä — ei kestä! Mikään ei kestä täyden voiman kosketusta. Kaikki särkyy — koko elämä on kuin tuo —

(Viskaa haranvarren kedolle, astuu syrjäpuoleen ja istuutuu kivelle)

Ei kestä! Mutta eikö se voisi kestää?

OUTO ÄÄNI

(melkein kuiskaten)

Eikö se voisi kestää?

KAIN

Eikö ainetta, joka varmasti kestäisi? Pureutuisi maan läpi, puun läpi, kiven läpi — kuin kypsään hedelmään?

Totta kai! Ja varmastikin! — Kun vaan sen löytäisi.

ÄÄNI

Ja miksikäs ei löytäisi? On jo löytänyt!

KAIN

Niin, niin; on jo löytänyt — jotakin. Yksi ensin, toinen sitte. Mun punainen lintuni vielä ilmassa leijailee. Se ei erkane minusta, se seuraa kaikkialle. Öisin majani päällä liitelee, päivin työmaalle saattelee. — Ei, nyt minä katson sinua silmiin!

(Menee syrjään tuoden tulikaaren aluspuineen ja rinnuslastoineen)

Miten ihana ajatus! Saada se valtaansa. Ja miten välttämätöntä! Jos se sammuisi, tuo kyven? Aabel unohtaisi vaalimisen tai onnettomuus sattuisi? Saisimmeko sitä enää koskaan uudelleen salamaniskun kautta? Tuskin — sehän oli sattuma, jota emme ole sittemmin nähneet.

(Asettaa aluspuun paikoilleen, katselee kaarta)

Miten kummallinen yö viime yö! Näinkö unta vai valveillaniko uneksuin? Kipunoita ja leimuavia tulikieliä! Ne kirposivat tuosta kaaren nenästä —

kirposivat, leimahtivat ja olivat multa kasvot korventaa. Aavistaako se, että ratkaisun hetki vihdoin on lähellä?

(Pyöräyttää oran kaaren jänteeeseen, asettaa sen aluspuun ja rinnuslastan väliin, laskeutuu polvilleen, alkaa kieputtaa)

Kas! Kas! — Vauhtia, vauhtia vaan!

Herra Jumala! Se savuaa! Vauhtia, vauhtia!

Kipinä! Oliko se todella kipinä —? Vauhtia!

(Sammaleet oran kärjen ympärillä leimahtavat tuleen)

Tuli, tuli! — Aabel, Aada, Silla! Missä te olette?

Tuli on keksitty!

Mutta onko se mahdollista? Onko tämä totta vai yöllisen unelman jatkoa?

(Pistää kätensä tuleen)

Se polttaa! Se on tuli! — Aabel, Aada, Silla, vanhemmat — kaikki: linnut, eläimet, pedot! Missä te viivytte? Tuli on keksitty!

Mutta jos se olikin vain sattuma? Yksi ainoa kerta?

(Sammuttaa, kieputtaa uudelleen)

Savua! — Tuli! — Toinen kerta!

(Sammuttaa taas ja sytyttää kiireisesti)

Tuli! — Kolmas kerta! Tuli on ihmisen vallassa, kaarella, kädessä. Hän sen sammuttaa ja jälleen esiin kutsuu milloin tahtoo. Oi taivas ja maa!

(Nousee, juoksee ympäristöstä risuja ja mitä muuta käsiinsä saa, laittaa kokon. Seisoo sen ääressä)

Niin, niin! Tuikkios tulisilmä — sinä suuri, salaperäinen, kirkas ja väkevä! Sinä olet tulevaisuuden tienrasti, sinä yöllä kulkijan polkua valaiset, sinä värisevää poloista lämmität.

Säihkyös punasydän, leimuos pyhä lekko! Sinä olet kuin oma henkeni, sinä punainen lintu: levoton, leiskuva, tulisiivin korkeuksiin kohoova. Syliini tahtoisin sinut sulkea ja kanssasi ikuisen liiton tehdä. Minä sinua vaalisin ja kanssasi leimuisin, sinä elonpuuni jäännöksen hiileksi kuluttaisit. Hiili maahan, lieska ylös — kauvas ja korkealle sinun siivilläsi!

(Kantaa kiven tulen ääreen, istuu sen päälle, katselee mietteissään tuleen)

Sinussa on henki — vasta tänään sen ymmärän. Sinä liikut, sinä puhelet, kun vain ymmärtäisin kieltäsi. Sinä kannat aatokseni kaukaiseen tulevaisuuteen . . .

(Katselee hetkisen äänettä tuleen, pää käsivarsien varassa, käsillä silmiään varjostaen. Tulessa alkaa liekehtiä punaisia tulikuvioita)

Mitä? Mitä kummaa? Lieska tanssii — ei, selviä hahmopiirteitä — ihmisiä!

Ne kiitävät ohi — nyökäyttelevät päitään — kuiskaavat toisilleen. Mitä kuiskannevatkaan —?

ÄÄNI

(kuin Kainin mietteitä jatkaen)

Miksen sitäkin arvaisi. Tulevaisuuden ihmeitä ja salaisuuksia — kuinka tuli oli alkuansa pieni kipinä, kuinka se kasvoi maailmanvallaksi —

KAIN

— kuinka kaikki lähtee kipinästä! Niin, niin! Tuon kaiken aavistan, mutta nähdä se, mitä toivoni sanoo?

LUSIFER

(joka näyttää ilmautuvan maasta Kainin takaa, näkyen aluksi
vain osa kasvoja Kainin olkapään yli hänen
kasvojensa vierestä)

Ja miksikäs ei voisi nähdäkin — se, joka tah-
too nähdä ja jonka silmä on terottunut? Kaikki
pitää sinun valtasi alle annettu oleman, sanoi se,
joka meidät loi.

(Tuulen hyminä käy ilmassa ja vuoren takaa kuuluu
hiljaista soitantoa)

KAIN

Mitä — ? (Kuuntelee) On kuin kuulisin ääniä —
puhetta, säveliä, sointuja. Tuuliko puhuu, vuoriko
haastaa, vai oma sydämenikö sykäjää?

(Nousee. Lusifer kohoo yhtäikaa, seisoen Kainin takana,
koko näytöksen ajan Kainille näkymätönnä)

Valehtelisivatko korvani? (Kuuntelee)

LUSIFER

Tuskin. Kuulen aivan selvästi!

KAIN

Kummallisia ääniä!

LUSIFER

Ihmeääniä kerrassaan!

KAIN

(kuunnellen)

Ne kuuluvat —?

LUSIFER

— vuoren takaa.

KAIN

Ne aivan niinkuin kutsuvat —

LUSIFER

— ja vetävät!

KAIN

Jos kohoaisin vuorelle —?

LUSIFER

— niin varmaan saisin selityksen tähän outohon ja kummaan.

(Kain alkaa nousta, Lusifer askel askeleelta jälessä)

KAIN

Ne olisivatko tulevaisuuden ääniä nuo kummat?

LUSIFER

Toinenko ihme tänä ihmeitten päivänä?

(Ovat nousseet jonkun verran vuoren juurta oikealta. Ilma hummisee ja himmenee, vuori väräjä)

KAIN

(pysähtyen)

Vuori vapisee —

LUSIFER

— ja osaks vaipuukin!

(Vasemmanpuoleinen osa vaipuu maan alle, paljastaen kaukaa
häämöttävän toisen vuoren rinnan)

KAIN

Tää outoa! Kääntyisinkö takaisin?

LUSIFER

Niinkuin lapset, jotka sitä pelkäävät, mitä enin
toivovat.

KAIN

Olen mies!

LUSIFER

Siks pelkää en!

KAIN

Vaan ylös käyn, vaikka kaikki vaipuisi.

LUSIFER

Eikä vaivu, kun usko vaan ei vaivu!

(Nousevat)

KAIN

Tuolla kaukaa vuoren näen —

LUSIFER

— ja kuulen niinkuin laulua sen sisältä . . .

KAIN

— ja kilkettä ja kalketta . . .

LUSIFER

— niin monen oudon äänen helkettä.

KAIN

(kuunnellen)

Kas! Kummaa jyskettä —

LUSIFER

— paukkinaa ja ryskettä.

KAIN

Ne varmaankin —

LUSIFER

— henkien lie ääniä. Jo sanat saatan erottaa.

Vuorelaisten laulu

(vuoren sisältä)

Syvällä, syvällä
Kaikki kallis on.
Kivehen kytketty
Aarre verraton.

Iskekää
 Jo veikot!
 Rynnätkää
 Te peikot!
 Aukee — laukee!
 Murru — sorru!

(Vuorensinämä murtuu paljastaen kaivossolan, jossa punaiset
 valot tuikkavat ja joukko yläruumiiltaan alastomia vuorimiehiä
 moukareillaan murtaa vuorta, toiset kulettavat louhoksia pois;
 joukossa nuoria poikasia)

KAIN

Ah!

LUSIFER

Ah!

Vuorelaisten laulu.

Syvällä, syvällä
 Kaikki kallis on:
 Ystävyys, rakkaus,
 Onni inehmon!
 Syvällä aarteiden lähde,
 Syvähän suontansa iskemme.
 Esille tarmomme tähde:
 Malmia meidän on hikemme!
 Iskekää!
 Iskekää!
 Kiireinen meillä on työ!
 Levoton päivä ja yö!

KAIN

Tää unta onko?

LUSIFER

Unta sekä totta — tulevaisuuden tosiunta ihanaa.

KAIN

Tuolla tulet kiikkuu palloina — ?

LUSIFER

— ja vuoren sydämykset paljastaa.

KAIN

Ah — jo alan oivaltaa! Kun ihminen sun ker-
ran taltuttaa ja raisun luontos älyllänsä ohjaa —
niin . . .

LUSIFER

— niin olet mailmanvoima, jonka eessä vuoret
murtuu, sulaa kalliot ja kitsas mantu sala-aartehensa
luovuttaa!

(Hämyhäivähdys, vuorensinä umpeutuu ja ensi säkeen aikana
avautuu sulatto suitsevine uunineen. Sen ympäri häärii puoli-
alastomia miehiä ja poikasia; kahden puolen suuret liehtimet,
joiden vivuissa liehtojia. Uunista tulee neljä malmipuroa: pu-
nerva, musta, keltainen ja valkoinen, juosten toisen
seinämän läpi)

Malminhenkien laulu.

Uunissa kuumassa
Malmin mahla soi;
Kupliten, kuohuten
Hehkuu, purppuroi.

Kalliot virtoina vierii,
Punaisin, mustin ja valkoisin
Lainehin hohtaen kierii
Taiturin taitavan pajoihin.
Liehtokaa!
Liehtokaa!
Tulinen meillä on työ!
Helteinen päivä ja yö!

KAIN

Oi tulen voimaa verratonta! Noin suureksi en
sua koskaan voinut aavistaa.

LUSIFER

Ja kuitenkin tää kaikki lienee alkuvalmisteita
vaan.

(Hämyhäivähdys, sulatto katoa)

KAIN

Kas, kas!

(Vuoresta kuuluu laulua, joka vähitellen paisuu. Ensi säkeen
aikana aukeaa paja ahjoineen, liehtojineen, takojineen. Etualalla
terasaseita, kirveitä, kuokkia, aurantapaisia y. m. maanviljelys-
aseita)

Takojain laulu.

Nostakaa, laskekaa
Väkiwasaraa!
Kääntäkää, vääntäkää:
Malmi muodon saa.

Punaisna takojan lapset
Syntyvi säihkyen maailmaan;
Kirkasna raution lapset
Työhönsä käyvät ja toimintaan.
Takokaa!
Takokaa!
Terästä meidän on työ!
Kalketta päivä ja yö!

KAIN

Nyt ihmeet näen! Siellähän on kuokka kummanlainen: terä kuuna paistaa, varsi päivänä kuvastaa. Se kädessä jos oisi —

LUSIFER

— niin vaikka kalliota viiltää voisi!

KAIN

Ja nuo muut — en edes tunnekkaan?

LUSIFER

Arra — harra — mitä nimistä. Niillä pellon aarteet pintaan nostan, hyödyn hyvinvoinnin itseleni ostan.

(Hämyhäivähdys, paja kattoo. Laulua, ensi säkeen aikana aukeaa kultaseppäin työpaja lieskuvine ahjoineen. Miestä, naista, lasta töiden ääressä. Sivulla valmiita töitä: pöytäkaluja, koristeita y. m.

Erään naisen päälle koetellaan somisteita)

Kultaseppäin laulu.

Oihkavi, voihkavi
Maamies pellollaan;
Leikkavi, korjavi
Kultaviljoaan.
Riemunpa hetkinä pukee
Pöytänsä hohtavin hopehin,
Vaskihin itsensä sukee,
Naisensa kuurtavi kultihin.
Hohtakaa!
Loistakaa!
Hopeita meidän on työ!
Kultia päivä ja yö!

(Hämyhäivähdys, näky katoa. Hetkisen äänettömyys)

KAIN

Ne katosi ja äänet kiehtoovaiset vaikenivät — on kaikki hiljaa taas.

LUSIFER

Siksi kunnes aika ahjostaan ne uudellensa nostattaa. Se ihmissuvun jännerten on ihme!

KAIN

Niin, niin! Noin usein olen mielessäni kuvailut — tai jotain sinnepäin — ja luullakseni uniaakin nähnyt toisinaan. Vaan tää kaikki onko sentään mahdollista?

LUSIFER

Miksei — se onhan melkein luonnollista! Kun tietämättömyyden sumuverho katoaa, ken silloin unelman ja toden rajan voipi osottaa.

KAIN

Niin, se raja?

LUSIFER

Lie niinkuin maan ja taivaan raja.

KAIN

Ei, ei; ne rajaviivat ovat hirmun kaukana!

LUSIFER

— tällä kohti, vaan tuolla etäällä — yhteen sulavat!

KAIN

Kas, sehän — totta tosiaan — lie luonnon selvä viittaus!

LUSIFER

Ja aate Jehovan: hän tahtoo yhdistää, ei erottaa.

(Hämyhäivähdys, vuori katoa, ilma kirkastuu)

KAIN

(katselee, kädellään silmiään varjostaen)

Näyttää niinkuin vuori oisi kadonnut — ?

LUSIFER

— ja niinkuin järvi kirkas päilyisi sen sijalla.

KAIN

Kas, aivan selvästi! Ja päivä kultaa lainei-
taan —

LUSIFER

— ja sorsat soutaa pinnallaan.

KAIN

Se soutu somaan käy —

LUSIFER

— ne liikkuu vaikkei mitään näy.

KAIN

Taas kuuluu soittoa!

LUSIFER

Ei aivan kaukana.

(Taka-alalta tulee esiin vesilinnun muotoinen suurehko laiva, tulisilmäinen, höyryä suustaan tupruttava. Laivalla paljo ihmisiä ja soittokunta, joka soittaa hiljalleen koko ajan. Kulkee hitaasti ohitse)

KAIN

Tuo se vasta kumma on! Mä tokko uskon silmiäni.

LUSIFER

Ja tokko edes korviani.

KAIN

Lie vetten kumma?

LUSIFER

Tai ihmisälyn ponnistusten summa! Se neron tekolintu itsestänsä liikkuu.

KAIN

Noin sievään aaltoin hartehilla kiikkuu. Kas!
Ne päähineitään heiluttaa —

LUSIFER

— ja liinasiaan liehuttaa.

KAIN

Oi viivy, viivy, armas lintu!

LUSIFER

Ei aikaa. Hyväst', hyväst' ensi näkemään!
(Hämyhäivähdys, järvi katoo. Äänettömyys)

KAIN

Taas kaikki öinen hämy peittää.

LUSIFER

Kunnes päivä uuden hohdon heittää. Näin valoa ja varjoa on elo ihmisen.

KAIN

Ain valon voittoon sentään luottanen.

LUSIFER

Enkä turhaan, en — jo tuossa näen uuden huomenen.

(Maisema vaalenee, etäältä kuuluu lähenevää kohua ja hiljaista jyryä)

KAIN

Taas oudot äänet humajaa!

LUSIFER

Se varmaan jotain aavistaa.

KAIN

Ne lähenee, ne kovenee; käy kumma kumu kautta maan.

LUSIFER

Tuon kumman kohta nähdä saan!

(Kuuluu pitkä, voimakas vihellys ja esiin kiittää juoksevan hevosen näköinen veturi, suuret tulisilmät kiiluen, höyry harjana tupruten, sivut pyöreitä ikkunoita täynnä, joista ihmisiä katselee.

Kiittää kaukaa verkalleen ohitse)

KAIN

Ah! Se meni niinkuin tuli, tuulen lailla humah-
tain. Tuon uljaan muodon kyllä tunnen, jalon kau-
lan kaarroksen — vaan kumma, senp' ei jalat nous-
seetkaan?

LUSIFER

Ei, sen lienee määrä kiittää vaan.

KAIN

Oi aikaa ihanaa! Linnun lailla vettä liittää —

LUSIFER

— malmijaloin maata kiittää, sen äärest' äärehen.

KAIN

Vaan mik' on se henki, joka niitä liikuttaa?
Jos uskaltaisin arvata —?

LUSIFER

— niin silmiin katsoisin ja näkisin ne kuinka
tulta tuiskahtaa, ja kuinka lieska käy ja savu tup-
ruaa.

KAIN

Taaskin tuli!

LUSIFER

(kuin mieleen johdatellen)

Niin, niin! Sehän liikkuu, kohooa; siinähan on
henki.

KAIN

Oi tuli, tuli; ihmishengen näkyväinen kuvailus!
Tää jos totta on, jo lentäväni uskoisin.

LUSIFER

Ja usko kaiken pohja on ja tahto toinen peruste. Kun uskon näkeväni, niinpä näenkin; kun kuulla tahdon, niinpä kuulenkin.

(Soittoa ilmassa)

KAIN

Taas soittoa! Se äänin vienoisin mun melkein uneen uinuttaa.

LUSIFER

Ei, vaan sielun lentoon kohottaa! Se lähenee —

KAIN

— ja outo tuulenvirve kasvoilleni väreilee. Näen jonkun lentävän!

(Lentävän linnun muotoinen, erivärisin valoin valaistu ilmalaiva leijailee esiin. Laivassa useita henkilöitä. Koko ajan soittoa. Miehet näyttävät nostavan hattujaan ja kuuluu huuto: eläköön! eläköön! eläköön! Kiitää ohitse)

KAIN

Jo sanattomaks käyn. Tuot' usein lasna uneksuin: kun voisi liittää lintuna ja avaruuteen kurkis-

taa. Niin lasna silmin avoimin ja sitten aikuisena unen sulkasilla noita maita matkasin. Ja nytkö uni todeks vaihtunut?

LUSIFER

Miksei! Lentää lintukin!

KAIN

Niin lintu?

LUSIFER

Ja sekin on vain luontoa!

KAIN

Niin että senkin lentotaito —?

LUSIFER

— vaan luonnonlakiin perustuu. Ja että kerran ihminen . . .

KAIN

— tään salasäännön tietoon saa —?

LUSIFER

— ja myöskin kohoaa!

KAIN

Niin että salaperäist' onkin vaan —?

LUSIFER

— se, mit' emme satu tuntemaan!

KAIN

Ei, ei! Lie sentään joku ala, jonka piiriin ihmisen ei suotu kurkistaa.

LUSIFER

Se ihmemaa —?

KAIN

Tuo, tuolla ylhäällä! Kuinka taivaan tulet illoin lakeen kiintyy, kuinka syttyy, sammuu, paikoiltansa siirtyy?

LUSIFER

Lie hyvin merkillistä! Jos ihminen tuon kumman nähdä sais, kai liian syvään kumartais — siks Herra pilviin kääriytyy.

KAIN

Ei, ei!

LUSIFER

No sitte koko laitos lienee silmänlume vaan, jok' ei siedä lähemmältä tarkastaa?

KAIN

Ei, ei! Vaan jos ihminen lie sentään joltain kohti tomun syleilyhyn kytketty?

LUSIFER

Ei tomu sitä sido, ken ei tomua itse ole hengeltään!

KAIN

Ja henki meill' on . . . vaan tuo —? Kuin kaikki sumuun peittyisi ja kummat haamut avaruutta halkoisi! Tuo outo humu?

LUSIFER

Ja tuolla avaruuden ääri liikkunee —?

KAIN

(katsellen käsiensä välitse)

— ja kiirein tänne rientänee. Nyt tähdet sumun läpi pilkottaa!

LUSIFER

Ah! Ne lähenee ja suurenee —

KAIN

— ja humu yhä kiihkenee. Ne onko tähtiä, vai?

LUSIFER

Tomun silmälle tähtien tuike, hengen silmälle uusien maailmoiden kuiske!

(Avaruuden kappaleita kiittää etäisyydessä suhisten ohi valaisten maiseman)

KAIN

Kas, kas! Palloja ja pyöröjä ja renkaita ja valoja ja varjoja. Kuin kuita, auringoita — ei niitä kuitenkaan. On purppuraa, on sinervää — ken tämän värileikin ymmärtää?

LUSIFER

Se, ken tulen jumalvoiman älyää!

KAIN

Nekin tulta! Oi terve, kirkkauden joutsenparvi!
Terve, valon valtajoukot! Teitä katsellessa silmä
soentuu ja sieluun astuu pyhä ihastus. Jos kerran
kuolla pitää, niin mun sallittakoon tähän valomereen
vaipua!

LUSIFER

Kuolla —? Nythän vasta alkaa elämää!
(Näky katoa)

KAIN

Nyt? Kun valot katosi ja sielu taasen tomuun
viskattiin. Tää onhan kuolemaa jo sille, ken kirk-
kauden nähdä sai.

LUSIFER

Ei, vaan muistutus että maassa ihmisen on
asuinsija ja että siellä ja sieltä hänen pitää hallita.
Vai Jehovanko kanssa tahtoisin mä tomun lapsi val-
lan jakaa tuolla ylhäällä?

KAIN

Ei, ei; en koskaan! Mi Jehovan, se Jehovan;
mi ihmisen, se ihmisen. — Vaan mit' on ihmisen?

LUSIFER

Tää maa!

KAIN

Osaksi.

LUSIFER

Ei — kokonaan!

KAIN

Ja sentään riippuvainen ylhäältä.

LUSIFER

Mistä rihmasta?

KAIN

Siellä pilvet, siellä sade, siellä päivän lämpimyys.

LUSIFER

Nyt.

KAIN

Eikö aina?

LUSIFER

Ei — kaaresi!

KAIN

Tässä!

LUSIFER

Jännitä!

KAIN

Miksi? Se ei sitä varten.

LUSIFER

Jännitä!

KAIN

Jo on!

LUSIFER

Tähtää!

KAIN

Minne?

LUSIFER

(ylös osottaen)

Sinne!

KAIN

Pilveen?

LUSIFER

Sateen suoneen, niinkuin salama!

KAIN

Puuttuu vasama!

LUSIFER

Usko kuoli — ?

KAIN

Ei!

LUSIFER

Tuossa nuoli!

(Tulipunainen nuoli singahtaa Lusiferin kädestä
Kainin eteen)

KAIN

Hei!

(Ottaa nuolen, asettaa)

KAIN

Josp' ei yllä?

LUSIFER

Kyllä!

(Kain tähtää, punainen nuoli lentää ilman halki, jyrähdys,
salamoita, alkaa sataa)

KAIN

Mitä?

LUSIFER

Sitä!

(Äänettömyys)

KAIN

Tätä täytynee jo uskoa.

LUSIFER

Ja enemmänkin koitella.

KAIN

Siis . . . siis lienny!

(Sade lakkaa)

LUSIFER

Kah! Totta tosiaan!

KAIN

Tää viekottelee jatkamaan . . .

LUSIFER

Esiin aurinko!

KAIN

Ei, ei! Se Jehovan on silmä.

LUSIFER

Niin, se vanha, mutta uus!

KAIN

Mikä?

LUSIFER

Kainin aurinko!

KAIN

Kainin — ? (Äkkiä huomaten) Niin tuli? Kaik-
kialla tuli!

LUSIFER

Mikä muu? Kättä nosta!

KAIN

Täss' aivan hullaantuu. — Päivä paista!

(Loistava tuliaurinko näytäksen ja valaisee kirkkaasti maiseman)

KAIN

Oi, oi! Tää huipun huippu on! — Jos vaan mahdollista.

LUSIFER

(merkitsevästi)

Oi' kerran vaimo, joka ensin uskoi, sitte epäili, ja sen epäilyksen vuoksi vielä tänään maa ja luonto huokailee.

KAIN

Niinkö —? (Äänettömyys) Niin, niin — miksei! Siks uskon!

LUSIFER

Ja usko nuolen maaliin kantaa, vaikka maalia ei näkyiskään.

KAIN

Yks seikka sentään arvelemaan saa.

LUSIFER

Jaa?

KAIN

Kuinka sopinevat yhteen taivas sekä maa?

LUSIFER

Onko kateutta?

KAIN

Ei mulla.

LUSIFER

Entä hällä?

KAIN

Ei kai!

LUSIFER

Kai? Ei suinkaan! Hän siellä, minä täällä
— kukin hoitaa omiaan!

KAIN

Se raja selvä olisi.

LUSIFER

Ja on! Laps' hoivaa, ohjausta tarvitsee, kunnes
omin neuvoin tehtäviinsä kykenee — silloin, luuli-
sin, isän sydän iloitsee.

KAIN

Niin niin, niin se on! Nyt elon ongelma jo
mulle selviää. Ihminen näin itse ohjaa onnensa.

Minne tahtoo, sinne menee: vettä, maata, ilmaa myöten; sataa, jyriisee ja salamoi ja päivänsilmän korkeuteen kohottaa. Kuin sanoisin, kuin nimittäisin: ihminen on . . .

LUSIFER

Ihminen on maailman . . .

KAIN

Ihminen on maailman herra!

LUSIFER

Amen!

(Aurinko, joka on vähitellen himmentynyt, katoa.
Äänettömyys)

KAIN

(mietteissään)

Nyt sen tiedän — nyt sen tiedän . . .

LUSIFER

— mi on ihmissuvun vastaisuus!

KAIN

Se suuri on! Sit' aatellessa melkein henki herpoutuu.

(Istuutuu; Lusifer hänen taakseen, puhellen olkapään yli)

Hän itse paratiisin luopi; siinä kärsii, taistelee ja riemuitsee — aina niinkuin työnsä ansaitsee.

LUSIFER

Ja kirousta muut' ei olekkaan, kuin minkä oma
kehous ja laiskuus aikaan saa!

KAIN

Ei — se on selvää nyt!

LUSIFER

Hm . . . vaan jospa tuohon paratiisiin — pui-
kahtaakin käärmeht?

KAIN

Käärme? Siis on totta kuitenkin —?

LUSIFER

— että . . . ?

KAIN

— ett' on paha maailmassa?

LUSIFER

Totta! Mutt' ei maassa, puussa, eläimissä, vaan
— ihmisessä itsessään.

KAIN

Niinkö? Jotain sinnepäin oon aina aavistellut.
Vaan sen muoto, tapa?

LUSIFER

Tuskin huomattava. Yks tuntomerkki sentään
varma lie.

KAIN

Se?

LUSIFER

Että paha aina yhteispyrinnöstä erii.

KAIN

Oh niin — jo muistan kertomuksen langenneesta enkelistä!

LUSIFER

(hämmästyä — hillityn ivallisesti:)

Joo, joo — ja sama henki ilmii ihmisissä.

KAIN

Se oisko mahdollista?

LUSIFER

Jos sentään. Tuo suuri maali vaatii suurta ponnistusta — vaan josp' ei kaikki ponnistakkaan?

KAIN

Mi heitä riivaisi?

LUSIFER

Ken tietää. (Merkitsevästi) Yks karjaa hoitaa, paimentaa, toinen muuten elon tyynipuolta rakastaa.

KAIN

Sekin totta — kukin seuraa luontoaan.

LUSIFER

Vaan siten voimat pirstotaan — ja asia?

KAIN

Niin, asia! Se on sille vahinko.

LUSIFER

Korvaamaton kerrassaan! Nuo toiset raataa, kärsii, taistelee ja kaikki alttiiks panee; nää vain päivää paistattaa, sen korjaavat, min mantu rukka itsestänsä kasvattaa ja mairein kielin maukuvat: sen Herra antoi armossaan!

KAIN

Ne kehtaavat! — Ei ei, se ei mahdollista.

LUSIFER

Ehkei — sen sitte näkee. Vaan jos sentään — ja jos eivät tyydy siihenkään, jos suorastansa vastaan iskevät?

KAIN

Vastaan — ? Mitä? Ketä?

LUSIFER

Työtä — edistystä. — Tuossa vuori on, sen povi malmin mahlaa tulvillaan.

KAIN

Hyvä — sen otan oiti käytäntöön!

LUSIFER

Vaan jos se onkin toisen miehen?

KAIN

Kenen?

LUSIFER

Tuon liukkaan lipokielen, joka sanoo: älä koske!

KAIN

Hävytöntä! Hän ei sillä mitään tee. Se kuuluu työlle, ihmiskunnalle!

LUSIFER

Erehdys, kas tässä on selitys: se on Jehovan! Vai sinä, julki jumalaton, aijot Luojaa vastaan uhmailla, sen pyhää käsialaa kopeen mieles mukaan muokkailla? Ee—e! Mä vastaan nousen Herran puolesta.

KAIN

Ja hän, hän uskaltaa! Ja vielä mairii Jehovahaa!

LUSIFER

Viel' enemmänkin uskaltaa! Häinkin tahtoo vallottaa . . .

KAIN

Vallottaa —? Mitä?

LUSIFER

Sitä, mi on toisen omaa: peltoja ja vainioita,
kodin rauhaa — puolisoita.

KAIN

(kiihtyen)

Puolisoita — ?

LUSIFER

Niin.

KAIN

Piru!

LUSIFER

(ilkamoiden)

Se läsnä on — vaan sit' ei huomaakkaan: kaikki,
näet, käypi hienoin salapyytein vaan. Se tuli kyllä
silmäin salaikkunoista heijastaa, vaan ken niin vii-
sas, että silmiin osais kurkistaa. Se siellä hymyy,
haastaa, pienin sala-iskuvin pilkahtaa, vaan sitte taa-
sen kaikki hurskauden valhevaippaan verhoutuu.

KAIN

Ja tuota pitäis kärsiä?

LUSIFER

Minkä sille voi!

KAIN

Minkä sille voi — ?

LUSIFER

Minkä tosiaan? Kun kivi sattuu saralle, niin
— se on saralla.

KAIN

Ei! Se tieltä raivataan!

LUSIFER

Vaan hänp' ei kivi olekkaan!

KAIN

Ei, vaan saatana! . . . Mitä —?

LUSIFER

Vuorella liikkuu jotakin.

KAIN

(nousten)

Kas kummaa!

(Vuori valaistuu. Sen harjanteella joukko sotilaita polvillaan puolustusasennossa, tulijouset kädessä. Reipas marssin sävel lähenee, komentosanoja, loistava sotilasosasto jouset olalla saapuu liehivin lipuin vuoren juurelle)

KAIN

Kuinka uljasta! Mi komeus ja välke — aivan
silmä huikenee.

(Huuto: laukaiskaa! Tulisia nuolia lentää räiskyen ja tulta
leiskuten molemmin puolin)

LUSIFER

Kas, kas, punalintuin parvea!

KAIN

Lennä, lintu, lennä! Sin' oot kaikki kaikkialla!

(Huuto: rynnätkää, se kuuluu ihmiskunnalle! Ryntäys vuorelle, melua, puolustajat verisin päin alas, ilma pimenee, keskellä vuorta liehuu punainen lippu ja kuuluu voimakas joukkohuuto
voitto, voitto!)

KAIN

Oikein, oikein! Juuri niin. Voitto, voitto! Tulen lipun valta on!

(Näky katoa)

LUSIFER

Ja maine verraton! Nää tulileikit leimuavat, nää sankarteot uljahat ei koskaan unhoon häivy. Ne ajast' aikaan, suvust' sukuun muistotarinoina kiertelee; niistä äidit pienoisilleen kehdon ääress' kertoilee, ja malmit, kivet muistopatsain kulkijalle kuiskailee.

KAIN

Oi ihanaa, oi ihanaa — olla moinen sankari!

LUSIFER

Vaikka luut jo maassa maatuu, muisto elää aina.

KAIN

Ja ihminen ei kuolekkaan!

LUSIFER

Ei, ei kokonaan! Se maahan vaipuu, mikä maasta on, vaan tekonsa, ne jääpi elohon ja maineen siivin kiittää tulevaisiin aikoihin — siinä kuolevaisen kuolemattomuus, siinä elonarvotuksen selvitys.

KAIN

Jo ymmärrän, jo ymmärrän! Hän voittamaton elossa ja kuolossa — ihminen on kaiken herra!

LUSIFER

Amen!

(Äänettömyys)

KAIN

Kuinka merkillistä! Kärsimys ja taistelu on raskas rangaistus — noin usein huokailtavan kuulin . . .

LUSIFER

— ja osaks itsekin niin luulin.

KAIN

Ja nyt? Mik' onkaan suurempaa kuin moisen määrän eestä ponnistaa!

LUSIFER

Se suurta on. Vaan määränpää ei liene yksin haudan tuollapuolla eikä tulevien sukupolvein onnessa — myös itse elämme!

KAIN

Se totta on, me myöskin elämme —!

LUSIFER

— ja itsessämme työn ja vaivan tuskat tunnemme; myös itsellemme kuuluu palkinto.

KAIN

Niin, niin; tuon melkein unhotin — se paratiisi, jonka itse luomme.

LUSIFER

Juuri se! On työn ja tuskan raskaat retket, vaan myöskin levon rikkaat riemuhetket.

KAIN

On, on — ne täytyy olla! Silloin elon pöytään kaikki kannetaan, min ihmiskäsi irti saa!

LUSIFER

Kaikki! Majat korkenee ja laajenee, katot hohtaa, seinät välkkää, seinäin kohottajat juhlapukein riemuilee —

KAIN

— ja pöydät viljelyksen voittoheelmin notkuilee . . .

LUSIFER

— ja puun ja pensaan hurmonestein välkkyilee . . .

KAIN

— ja urhon sielu onnen unelmissa keinuilee!

LUSIFER

Ja vielä yksi — jaloin kaikista!

KAIN

Sen jos voisin arvata?

LUSIFER

No koitellaan. Mitä varten luotiin nainen?

KAIN

Miehen avuks vainen!

LUSIFER

Ohoh! Se selityspä melkein raakamainen. Nainen luonnon jalohelmi on, kun sen kirkkaus ja värit kerran keksitään. Mies taisteluun ja suuriin tekoihin on luotu, naiselle sen sijaan sulon hurmat suotu. Tarkotuskin lie? Totta kai! Hän sulollansa vaivannähneen urhon lemmen mailmaan kohottaa. Näin luonto iskun luopi, vaan myös voiteen suopi.

KAIN

Oi autuus! Tuon kaiken tunnen, aavistan.

LUSIFER

Vain osittain — on kaikki vasta alussaan. Vaan maku hienostuu, uudet aistit kasvaa, uudet nautinnot, ja vanhat uuden tuoksun saa. Ah armas auvo! Yks tuossa, aamuruskon punerrus, sun rinnoillesi painautuu. Sen kanssa hetken hehkut, niin jo toinen, illan tyyni hempeys, vienoin kutrein puolehesi kurkottuu —

KAIN

Mitä? Useampiako?

LUSIFER

He, onhan niitä maailmassa! Monta, monta — se näiden salahurmain tarkoitus.

KAIN

Vaan jospa — — Tuo riemuääni tuolla? Valot hämyn läpi pilkottaa?

(Vuori valostuu ja upea, valaistu sali aukeaa. Perällä loistopukuinen sankari istuimella, kahden puolen uroita. Pöytiä virvokkeineen, palvelijoita. Sivuilla korokkeilla nuoria soittajia, edessään nuoria, kepeästi puettuja impiä, kullakin kädessään läpikuultava malja, eri maljoissa erivärisiä juomia. Nuorukaiset alkavat soittaa, immet astuvat keskelle, liikuttelevat maljojaan soiton mukaan, laulavat, muodostavat siroja kuvioita, kilauttelevat maljojaan yhteen j. n. e.)

Maljatanssi.

(Neidot, vienon säestys)

Soittopa soimaan,
Nyt karkeloimaan!
Neito sorja,
Hemmen orja
Sankarin iloksi tanssimaan!
Taistoa elo tää —
Juhlina kukkapää!
Kas, kas, kun kimmeltää
Nestehet maljassa;
Helminä päilyy,
Kutsuen häilyy
Siskokset sarjassa.
Nauttios sankari!
Lyhyt on elosi!
Voittajan malja nyt juokaa!

(Tarjoovat maljat sankarille ja muille uroille, tanssivat sivuille)

Neitojen ja poikain kööri:

Nauttios sankari!
Lyhyt on elosi!
Voittajan malja nyt juokaa!

(Juovat. Sen jälkeen neidot laulavat ja liikehtivät, viidennen säkeen loputtua hetkinen äänetöntä tanssia soiton säestyksellä;
loppu taasen laulaen)

Kaihopa salaa
Rinnassa palaa;
Impi sorja,
Lemmen orja
Elonsa tanssiin kiiruhtaa!

Kevät on kerran vaan,
Siksipä riemuitaan!
Kas kuinka silmät nää
Tähtinä välkähtää;
Marjana poski,
Poikako koski?
Älä kysy enempää.
Lempiös, lempeä saa!
Hukkukoon taivas, maa!
Maljanne pohjahan juokaa!

Neidot, pojat ja uroot:
Lempiös, lempeä saa!
Hukkukoon taivas, maa!
Maljanne pohjahan juokaa!
(Juovat)

KAIN

Niin, hukkukoon! Haihtukoon kuin kastehelmi
päivän suuteloon!

(Hämyhäivähdys, näky katoa)

KAIN

Oi viipykää, viipykää te armaat hetket ja anta-
kaa mun täysin rinnoin onneani hengittää! Nyt
vasta olentoni kokonansa tajuan: — ihminen on
ilojen ja riemujen herra!

LUSIFER

Amen!

(Hämyhäivähdys, Lusifer katoa, vuori vapisee ja vaipunut osa
kohoa jälleen entiselleen, aurinko paistaa)

KAIN

Kaikki taasen ennallaan. Kaikki näyt, elon tulevaisen hurmaäänet poissa. Vaan ne nähnyt olen ja kuullut kutsumukseni. Oi, pyhä vuori! Sä mulle maailman näytit niin kirkkaan, loistavan. Nyt sen tiedän, minne tieni vie ja mi on määränpää. Pois esteet tieltä, polku selvä on ja maali kirkasna! Tuon kaiken teen, niin totta kuin sen olen nähnytkin. Eteenpäin! Lentoon, lintu punainen:

min' olen maailman herra!

(Hetkisen äänettömyys. Kain astuu haltioissaan vuorelta alas, käy raivion poikki ja katoa viidakkoon)

VUORELLA

pitkä, vihlova pilkkanauru.

Esirippu.

KOLMAS NÄYTÖS

Paikka: Viättävä nurmikko pienen joen rannalla. Joki etualalla. Taustalla ja osaksi sivuilla uhkeata lehtimetsää. Lähellä metsän rintaa kaksi kivistä alttaria, toinen kookkaasta laakeasta paadesta neljän jaluskiven kannatteella, toinen pienemmistä kivistä ladottu, alareuna turpeilla ympäröity. Alttareilla uhripuut valmiina.

ENSIMÄINEN TOIMINTA

ELOUHRI.

Puhelun ääntä — **KAIN** ja **AABEL** tulevat.

AABEL

— — — itsestään selvänä ilman erikseen päättämättä, ja sen vuoksi . . .

Kas tässä! Molemmat valmiina meitä odottamassa. Valitse, veljeni!

KAIN

(tuskaisesti)

Onhan ne — mutta kuule minua, Aabel! Jättäkäämme tämä uhri tällä kertaa.

AABEL

Minkä vuoksi? En ymmärrä sinua.

KAIN

Etkö näe? Mieleni on painuksissa. Se ei jaksa kohota.

AABEL

Sitä suurempi syy saada se rukouksen siiville nousemaan.

Ja tiedätkö mitä, veljeni? Minä aavistan, melkein uskon, että Jehova on tämän uhrin kautta tavalla tai toisella lähettävä uutta valoa vaellukseemme.

KAIN

Mutta min' en voi voittaa mieltäni tänä hetkenä. Miksi kiusaat minua? Uhraa yksin!

AABEL

Yksin? Isämme ja äitimme odottavat, Aada ja Silla juuri eloateriaa valmistavat — miksi häiritä näitä valmistuksia?

KAIN

Häiritä valmistuksia! Valmistuksista — aterioista — muiden odottamisestako uhri riippuu — vaikk-ei itse olisikaan valmis?

AABEL

Miksi tulistut, miksi tahallasi käsität minua väärin? Tiedäthän että pimitetty luontomme usein punoo näennäisiä esteitä.

KAIN

Mutta jospa olisi todellisiakin?

AABEL

Mitä sanot — ?

KAIN

Jos en tiedä mistä minun pitäisi häntä kiittää?

AABEL

Ja sinä puhut noin?

KAIN

Puhun! Minä, näet, en saa mitään ottamatta. Niin että jos kerran kiittää pitää, tekisi mieleni kiittää (tekee voimakkaan liikkeen nyrkkiin puristetuilla käsillä) — näitä kahta!

AABEL

Kain!

KAIN

Ne suitsuttavat uhria joka päivä. Se on minun uhrini — ja se pitäisi riittää!

AABEL

Kain! Sinä et voi noin ajatella, minä tiedän sen. Se on vain hetkellistä ajatuksen harhailua.

Oi veljeni! Olet viime aikoina ollut niin kummallinen, niin synkkä ja levoton. Ajattelin että uhri sinua rauhottaisi ja sovittaisi. Samaa arveli Aada-kin, kun —

KAIN

(kuohahtaen)

Aada! Vai niin —? Te järjestätte mitä minun pitää tehdä — sinä ja Aada!

AABEL

Jehova armahtakoon! En ymmärrä mistä tämä ärtyisyys, jo eilen illalla olit aivan käsittämätön.

KAIN

Niin, eilisiltapa — —

(Malttuu; taistelee itsensä kanssa, Aabel katsoo häneen hämmästyneenä)

KAIN

Eilinen eilisenä, nyt on uhrista puhe! Ja mi-
hin kelpaa uhri, johon käymme epäilevin mielin?
Pitääkö teeskennellä? Ei! Eikö silloin parempi ly-
kätä — tai vaikkapa kokonaan heittää?

AABEL

Ei. On Jehovalle otollista ja meille itsellemme
hyödyllistä taivuttaa harhailevaa mieltämme korkeam-

paan päämäärään. Muuten sielumme maalliset siteet kasvavat liian vahvoiksi.

KAIN

Ja sen vuoksi on valittava taivaalliset pakko-siteet — se on sitte uhri!

AABEL

Kain, Kain! Silmäsi leimuavat niin oudosti ja äänesi niin kummasti värähtelee. Olet liikutettu —

KAIN

— Niin olen, sydänjuuriani myöten, rikki, hajallaan!

AABEL

Sepä juuri osottaa että todella kaipaat uhria. Uhri tuo aina siunausta, aina mieltämme tyyntyttää ja kohottaa. Valitse alttari!

KAIN

Anna minun mennä, Aabel! Tai salli ainakin olla itse uhria toimittamatta. Voinhan katsella, kun sinä uhraat, ja vaikkapa sitte yhtyäkkin — jos voin.

AABEL

Kas niin, veljeni! Mielesi tyyntyy vähitellen. Valitse alttari, niin käyn hakemassa sytykehiilet.

(Kumartuu korjaamaan paikoilleen erästä irtaantunutta turvetta toisessa alttarissa)

ÄÄNI

Hiilet! Missä on tulikaaresi, Kain?

KAIN

(kuin havahtuen)

AABEL

(nousten)

Sanoitko jotakin, veljeni?

KAIN

(syvästi liikutettuna)

En — minä vain ajattelin asiaa.

Ehkä — ehkä sentään voisimme koettaa, mieleni tuntuu nyt . . . tuntuu . . . kepeämmältä.

AABEL

Nyt olet taas kuin ennen. Valitse, veljeni, valitse!

KAIN

(arvellen)

Ei, eil — No, jos välttämättä täytyy, niin valitse sinä minun puolestani.

AABEL

Sinun puolestasi? Ei, Kain! Sitä en voisi koskaan tehdä — se on sinun esikoisoikeutesi.

KAIN

Mitä me synnyn oikeuksista — sinä olet näissä asioissa esikoinen.

Et suostu! No, niinkuin tahdot — minä olen valinnut.

AABEL

(syleilee Kainia)

Kiitos, Kain! Kuinka iloinen olen tästä päätöksestäsi.

Nyt rientäkäämme uhritarpeita hakemaan. (Menee)

KAIN

Oikeinko vai väärin? Mieskö? En! Liehijä? En, en koskaan! Vanhan tavan orja? Ei ei, en sekään! Mutta miksen sitte sano suoraan kaikkea?

Oh, kuinka nuo vanhat siteet ovat hirmuisen lujat! Maata ja taivasta, entistä ja tulevaista — ja nykyistä. Kaikki niin sekavaa. En saanut viime yönä rahtuakaan unta. Näyt — eilisilta! (Kiihtyen) Niin, eilisilta! Miksi hänen silmänsä Aabelille säihkyivät, vaikka hän on minun, yksin minun! On muka hyvä, että meitä on kaksi, että Aabel on kuin illan viileys, niin tyyni, niin . . . Jumala, jos se on totta, niin min' en takaa mitä . . . Suonissani on jotakin paksua ja raskasta, joka tunkeutuu kaikkialle, puristaa, ahdistaa henkeä — —

(Äänettömyys)

Ja sentään voipi kaikki olla vain kiihtyneen mielen harhaa! Katselin häntä yöllä salaa. Salaa?

Luulen nukkuvata katselevani, ja minua kohtaa kaksi hellää, kyöneleistä silmää. Ne valvovat — ne surevat — voiko petos katsella sellaisilla silmillä? Ei, ei; olen melkein varma ettei siinä ole mitään. Mutta sehän se juuri leikkaa, ettei ole täyttä varmuutta!

Oh, miksi tähän unohduin! Aabel kiirehtää.

(Menee. — Hetkisen päästä palaa Aabel, toisessa kädessä hiiliastia, toisessa valkoinen, teurastettu karitsa)

AABEL

Kuinka kummallinen sentään on ihmismieli! Se hapuilee ja harhailee — lankeemuksen kirous ei ole vielä kokonaan verestämme kadonnut. Mutta hyvä kuitenkin voittaa. Ylistetty olkoon Jehova, että hyvän voima on niin suuri!

(Puuhailee alttarinsa luona)

Kuinka hyvä sinä oletkaan pohjaltasi, veljeni! Vain hiukan liiaksi miettiväinen ja synkkä ja liiaksi raju. Mutta se on kummallista kun tuntuu niinkuin rakastaisin sinua sen vuoksi vielä enemmän.

(Äänettömyys)

Hän viipyy. Tarkastanpa vielä kerran että kaikki on kunnossa.

(Kain tulee. Toisessa kädessä tulikaari, toisessa vasu, jossa on maan tuotteita)

AABEL

Jopa tulet, veli! — Mutta muotosi on taasen niin synkkä?

KAIN

En tiedä — tuntuu taas niin vaikealta.

AABEL

Ryhtykäämme vain ripeästi uhrilahjoja asettamaan, niin mieli kyllä keventyy ja synkät ajatukset karkottuvat.

Miten kauniita sinun lahjasi ovat! Kuinka ihmeellisesti Herran siunaus niissäkin ilmenee. Käy, veljeni, toimeen; minä haen hiukan ruohoja ja kukkia alttariemme reunojen katteeksi. (Menee syrjään)

KAIN

Taas epäilen. Käsi käskee, toinen kieltää.

LUSIFER

(ilmautuu puiden takaa tulipunaudessa puvussa — on Kainille näkymätön koko ajan)

Uhraamaan käy, uljas peltomies, niinkuin veljes kehottaa!

MIKAEL

(tulee puiden takaa, valkoisessa puvussa)

Kain! Älä tällä kertaa uhriin kajoo!

LUSIFER

(Mikaelille hillityllä raivolla)

Sinä! — Uhriin käy, Kain! On vanha hyvä tapa, että näin kiitosuhrin kannat Jehovalle!

KAIN

En mitään tee vain tavan vuoksi.

LUSIFER

(ilkamoisesti)

Ohoh!

MIKAEL

Oikein, Kain! Ole uskollinen itsellesi! Suotuisampi Jehova ilman uhria, kuin jos uhrisi ei sydämen syvyydestä kohoa.

KAIN

Niin sanoo sisimpäni ääni, vaikken Jehovan mieltä tunnekkaan.

LUSIFER

On sydämessä monta ääntä — mutta uhri, se on aina kaunis, ylevä. Sitä veljes pyytää, se mieleen on myös vanhusten ja siskojen.

KAIN

En tahdo olla kenellekään mieliksi!

LUSIFER

No, no! Lie sentään hyvä sopu aina ihmislasten kaunistus.

KAIN

Sekin totta. Oh tätä ristiriitaa!

MIKAEL

Se kyllä sopuun sointuu, kun vaan pysyt uskollisna itsellesi.

LUSIFER

Ja myöskin työllesi! Hedelmiäsi, rypäleitäsi, tähkiäsi katso — se olisi miehen uhri se!

KAIN

(ottaa hedelmäoksan käteensä)

Ne uljaat, totta tosiaan!

MIKAEL

Pois nuo ajatukset, Kain! Kauvas pois!

LUSIFER

Ne miehen hien hedelmiä ovat, ei itsestänsä kasvaneita!

MIKAEL

Ihminen kylvää ja ihminen korjaa, mutta elämän siemen oli ennen häntä ja on hänen jälkeensä — se muistaos, Kain.

LUSIFER

Niin, tuo vanha laulu muistaos: kaikki, kaikki lahjaa on!

KAIN

Kylliksi! En moista toivotusta kestää voi!

MIKAEL

Varo itseäsi, Kain! Ajatukset himon siittää,
himo synnin, synti kuoleman.

LUSIFER

Lorua! — Toimeen käy!

MIKAEL

Kain!

LUSIFER

(pyytävänrukoilevaa ääntä ilkamoisesti matkien)

Kain!

AABEL

(tulee)

Seisot vielä mietteissäsi — no, alkuhankkeissa
jo sentään. Reippaasti toimeen vaan, niin pian lep-
poisat uhrisavumme taas korkeuteen kohoovat.

(Aabel asettaa ruohoja ja kukkia alttarille, sen jälkeen karitsan.
Kain tähtäkimppuja, hedelmäoksia ja marjaterttuja)

AABEL

Kas niin! Nyt on uhrini valmis.

Kuinka puhdas ja viaton olet, karitsaiseni —
puhdas puhtauden herralle korkeuteen kohoomaan.
(Menee Kainin alttarin luo)

Ja sinun uhrisi, veljeni, melkein vielä ihanampi!
Maan parhaat antimet noin kilvan Jehovalle kiitosta

kantaa. — Nyt uhritulta sytyttämään, Kain! Mä hiilet käyn. (Menee oman alttarinsa luo)

LUSIFER

Hiilet! Se hiiliin puhukoon, ken hiilten orja on!

MIKAEL

Ylpeyttä varo, Kain! Se hiipien tulee sydämeen, mutta ovet murskain ulos lähtee. Kaareen älä kajoo!

LUSIFER

Ole mies! Kaari on sun!

AABEL

(tullen hiiliastia kädessä)

Tässä. Ota!

(Äänettömyys)

Miksi viivyttelet? Niin tuskaiselta näytät.

KAIN

Se olenkin. (Äänettömyys, tarttuu kaareen) Minä — minä — min' en tarvitse sinun hiiliäsi!

AABEL

Et tarvitse — ?

KAIN

En! Mulla on sekä hiilet että tuli tässä.

MIKAEL

Kain! Kavahda!

LUSIFER

Välähdä!

(Kain pyöräyttää oran kaaren jänteeseen ja ottaa tulta)

KAIN

Siin' on tuli! Mitä siitä sanot?

AABEL

(hämmästyneenä)

Se onko totta? Vastako keksinyt?

KAIN

Vasta. Siinä se on mun punainen lintuni!

AABEL

Niinkö — ?

(Äänettömyys)

KAIN

(epäluuloisesti)

Käytkö sanattomaks, Aabel?

AABEL

En, en — minä vain aattelin. Ja nyt ymmär-
rän. (Lämpimästi) Oi kuinka iloitsen kanssasi, Kain!
Jos olisit tämän ennen sanonut, olisimme kutsuneet

vanhukset ja siskot kanssamme Herraa kiittämään tästä uudesta armonsa osotuksesta. Kahdenkertainen syy on sinulla nyt uhrata. Pian tulet leimuamaan! (Menee)

LUSIFER

Pokkaa Herraa, poikani — hän viskasi sulle kaaren taivaasta!

KAIN

Kaaren tein minä!

AABEL

(kääntyen)

Mitä —? Silmäsi taas leimuavat. Nöyrry, veljeni! Kaaren teit sinä, mutta ajatuksen antoi Hän, joka ajatustemme kulkua ohjaa. Iloitse että hän on sinut välikappaleekseen valinnut. (Menee alttarinsa luo)

LUSIFER

Kummallista! Vaikket edes jokapäiväisillä polvi-rukouksilla tätä kunniaa anellut. Vain suotta aikojasi puuta nakersit ja jännettä punoilit.

MIKAEL

Sulje korvasi, Kain! Pilkan henki hiipii ympärilläsi —

LUSIFER

— ja viheliäisine hiilineen sun kaartas ivailee!

MIKAEL

Jätä uhri tällä kertaa — olet liian kiihtynyt.
Tai jos teet, se nöyrin mielin tee —

LUSIFER

— ja kysy veikolta saatko vielä tällä kertaa hiukan hiiltä lainata.

KAIN

Min' en tätä kestä — en, en! Jätän kaikki ja juoksen pois.

LUSIFER

Siinä uskalikko! Verratonta! Se mies vielä maailman kaataa.

AABEL

Minun uhrini jo syttyi!

LUSIFER

Lainaa hieman tulta, veikko kulta!

MIKAEL

Kain, Kain!

(Kain kiepauttaa kiivaasti tulta ja sytyttää uhrin)

AABEL

Nyt polvistukaamme pyhään uhritoimitukseen.
Alota, veljeni!

KAIN

Minä —? Pilkkaako teet?

AABEL

Kuinka voit semmoista ajatella? Alota, vanhempi veli!

KAIN

Mahdotonta! Olen tottumaton tähän toimeen. Kun kuulen sinun äänesi ja mieleni ennättää rauhottua, niin ehkä minunkin henkeni voi kohota.

AABEL

(polvistuen)

Jumala korkeudessa! Sinä ijankaikkinen kirkkaus ja kunnia, valta ja vanhurskaus, katsahda lastesi puoleen! Tässä polvistuu halpa palvelijasi piskuisen uhrinsa ääreen ja uskaltaa kohottaa silmänsä sinun puoleesi. Mitä on minun uhrini sinun edessäsi, jolle maa kaikinensa on vain tomua ja tuhkaa? Ota se kuitenkin vastaan sydämeni uhrina; anna nöyryyden, rakkauden ja kiitollisuuden tehdä se itsellesi otolliseksi. Laskeu, oi ijäinen henki, poveeni, että sinun armosi valjun rintani täyttäisi ja heikot huuleni . . . (Vaipuu hiljenevään rukoukseen)

KAIN

(seisoen alttarinsa ääressä)

Jehova! Sinä, joka olet suoruus ja totuus, kuule miehen suoraa rukousta —

AABEL

Ole ylistetty, Herra — veljeni jo rukoilee! Sinä taivutat sydämet niinkuin —

KAIN

— Olen tottumaton sinua puhuttelemaan ja sanat kangertavat suussani, mutta sinähän olet kaikkitie-tävä ja näet etkä ainoastaan kuule —

LUSIFER

Tyhjät koristeet pois, asiaan! Alku ei ole hul-lumpi — ensikertaiselle.

KAIN

— En tee tätä tavan vuoksi; olen tuskaa täynnä, keuhkojani polttaa ja ääneni pusertuu ahdistetusta rinnasta —

MIKAEL

Herra tuskasi lieventää — häneen turvaudu!

LUSIFER

Jatka, jatka!

KAIN

— En myöskään tee tätä suosiota hankkiakseni, enkä pyydä mitään armoa tai lahjaa; mutta minkä kerran itse hankin, sen pyydän myös itse pitää —

LUSIFER

Se miehen rukousta se! Jatka!

MIKAEL

Nöyrry, Kain, nöyrry! Synti on sydämesi ovella — sulje ovi!

KAIN

— Tahdon olla oikea, suora ja rehellinen sekä sinua että kaikkia muita kohtaan; tahdon myös nuriematta kärsiä omista teoistani, mutta toivon ettei minun tarvitsisi kärsiä vanhempieni eikä muiden ihmisten vuoksi, ei myös pahojen olentojen vuoksi, jos semmoisia on, sillä niiden avaruuteen saattamisessa ei minulla ole mitään osaa —

MIKAEL

Kain! Sinä uhmaat tietämättäsi taivasta vastaan. Synti kolkuttaa sydämesi ovella — älä päästä sisään!

LUSIFER

Mies käy suoraa tietä. Jatka!

KAIN

— Jos, niinkuin meille kerrottu on, sinä olet kaiken luoja, niin sinä olet totisesti suuri, sillä sinä olet maan ja taivaan suurenmoisesti suunnitellut ja sinun käsialasi ovat moninaiset ja ihmeelliset —

LUSIFER

Kas niin! Polvillesi, Herran koira! Suutele to-
mua ja ryömi nelinkontin — vaivainen mato!

MIKAEL

Pysy lujana, rauha sielullesi etsi!

KAIN

— Mutta elämä on nyt vielä taistelua ja anka-
raa ponnistusta, sentähden minä pyydän: anna mei-
dän liikkua vapaasti tämän näkyvän piirin sisällä —
niin, kuinka sanoisin . . .

AABEL

— Me tosin menetimme paratiisin ilotarhan,
mutta miksi sitä muistelisimme, kun tämä maallinen
elämämme on vain lyhytaikaista vaellusta oikeata
kotimaata kohti. Oo, Herra! Me odotamme sitä
aikaa, jolloin sinä kutsut meidät luoksesi tuonne
ikuisten vuorten kukkuloille, tuonne —

KAIN

— Ja kun meidän täytyy täällä kärsiä ja pon-
nistella, niin minä pyydän että saisimme jo täällä
nauttia työmme ja taistelumme hedelmät — sillä
tulevasta et ole mitään varmaa meille ilmoittanut.
En myöskään tiedä millainen sinä kokonaisuudessaasi

olet, sillä en ole koskaan sinua nähnyt enkä kuulut —

MIKAEL

Monestikin! Hyvän ääni sydämessäsi on hänen äänensä.

LUSIFER

Tuo pirisevä karitsanääni, joka sopii niin mainiosti maailmanvallottajalle. Oivallista!

KAIN

— mutta minä uskon että sinä olet oikeamielinen ja suot ihmiselle kaiken sen hyvän, minkä hän nyt tunnetuilla tai vasta löydettävillä keinoilla voi itsellensä vallottaa, niin ettei meitä ajeta taas korpeen, kun saamme itsellemme asuinpaikan viljellyksi —

MIKAEL

Kain, Kain! Sinä et tiedä mitä puhut! Lopeta rukouksesi.

LUSIFER

Jatka, Kain, jatka! Pelkäisitkö astua totuuden tietä?

AABEL

— Ja minä kiitän sinua, kaiken hyvän Isä, että olet meille taas uuden armon osottanut ja veljeni hengen tulenvirityksen keksinnöllä valaissut. Minusta tuntuu —

LUSIFER

Sulla onko korvat, Kain? Siellä toinen nokkelampi jo kiitosvirren tulikaarestasi virittää.

MIKAEL

Niin tee sinäkin — sulla syy kahdenkertainen.

KAIN

— Minä kiitän sinua, kiitän siitä ettet tehnyt itse kaikkea valmiiksi, vaan jätit jotain ihmisellekin. Minä kiitän sinua että annoit hänelle älynlahjan, jolla hän voi luomakunnan valtansa alle alistaa, ja minä kiitän niistä —

LUSIFER

Niin: kiitän, kiitän, kiitän — se sopii miehelle!

KAIN

— Minä iloitsen niistä voitoista, jotka jo nyt olemme saaneet luomasi luonnon yli —

LUSIFER

Oikein: sinun luomasi luonnon yli, joka meidän täytyy ase kädessä itsellemme vallottaa!

MIKAEL

Kain! Synti ryntää sisään — taistele vastaan.

KAIN

— luonnon yli, jonka sinä armossasi . . .

LUSIFER

— loit karuksi, verenhimoisia petoja täyteen, ikuiseksi taistelukentäksi!

KAIN

— jonka sinä, sinä — minä sekaun, ajatukseni eivät pysy koossa. — Aabel! Kuule minua, Aabel!

LUSIFER

Jatka, jatka! Älä veljesi uhrimieltä häiritse!

MIKAEL

Puhu, Kain! Puhu veljesi kanssa. Vapauta sydämesi synkkien ajatusten taakasta.

LUSIFER

On uhri harras tehtävä, se itseensäsulkeumista vaatii. Etkö näe kuinka veljesi on pyhään hartautteen vaipunut?

AABEL

— Nouskoon sydäntemme suitsutus luoksesi kuin ihana uhrisavu kohoo korkeuksiin; se siellä —

LUSIFER

Tää pyhä uhripaikka on — kumma vaan, tuntuu kuin kuulisin jostakin lampaan ääntä, karitsan maaritusta.

MIKAEL

Kavahda, Kain, oi kavahda! Herran laupeus sinua vahvistakoon!

AABEL

— Sinun tiesi tosin ovat joskus meille käsittämättömät, mutta ken rakkautesi ymmärtää, hän ei kysele enää enempää —

LUSIFER

Aivan oikein: mää, mää, ja bää!

MIKAEL

Turvau Herraan — suuri vaara uhkaa sieluasi!

KAIN

(syvässä tuskassa, polvillaan)

— Jehova! Minä en tiedä — minä en ymmärrä; tässä on sinulle uhri — työn uhri — hien uhri — tuskan uhri —

AABEL

(jonka uhri leimahtaa korkeaan lieskaan)

— Kiitetty ja ylistetty, Herra, että palvelijasi puoleen katsahdit!

LUSIFER

Mutta työn ja hien uhri ei kelpaa! — Kain!
Sinun uhrisi ei pala!

MIKAEL

Uhrisi on niinkuin sydämesi. Sydämesi uhri
sytytä — hän ainoastaan siihen katsoo.

KAIN

(tuskaisen kiihtyneesti)

Minun uhrini ei pala, ei pala!

AABEL

(kääntyy Kainiin)

Rukoile hartaammin, veljeni, niin uhritulesi kyllä
kohoa! (Vaipuu rukoukseen)

LUSIFER

Etkö näe, etkö kuule, Kain? Makaa päiväpaisteessa ja katsele kuin lampaat vuonivat — niin olet hänelle otollinen. Ota lampaannaama, karitsanääni, imartele, matele, suitsuta hänelle verenhajua — niin olet hänelle otollinen. — Tuossa on vastaus rehellisen miehen uhriin!

(Tuulenhenki käy, savu painautuu Kainin silmille, joka on joutunut alttarin sivuun tuulen alle)

MIKAEL

Mielesi hillitse, Kain — väärennyksen henki kuiskuttaa korvaasi! Etkö näe että tuuli käy, että —

LUSIFER

— että tuulten herra tahtoo hiukan leikitellä kanssasi — sinä yksivakainen!

KAIN

Pilkkaatko minua, Jehova? Halveksitko rehellisen työn uhria? Rakastatko laiskuutta, verta, uhri-lampaan tuskia?

MIKAEL

Hahmosi muuttuu, Kain! Nöyryytä sydämesi, niin Jehova katsoo leppyisesti uhrisi puoleen.

LUSIFER

Miksi maassa makaat? Nouse ylös, ole mies!

KAIN

Minä pakahdun — veri puhkasee suoneni — jotain pyrkii ulos —

MIKAEL

Älä päästä sitä! Rukoile! Minä rukoilen sinun kanssasi ja puolestasi.

KAIN

Min' en voi — min' en osaa!

LUSIFER

Ole se kuin olet! Ylös nouse!

(Uusi tuulenhenkäys. Kain karkaa ylös ja tempaa alttarista puun käteensä)

MIKAEL

Puu pois, Kain! Pakene, vielä on aika!

LUSIFER

Totuus esiin! Sydämesi puhtaaksi! Eteenpäin!

KAIN

Minä tiesin sen, minä tiesin sen! Ne eivät sovi yhteen — ja hän ei päästä irti. Mutta minä tahdon! Nyt — juuri — tällä hetkellä —

MIKAEL

Kain, Kain! Kuule minua! Tuo sielusi hurja kiihko —

KAIN

(lyöden alttaria puulla ja hajottaen sen)

Sinä matelijain luoja ja matelijain jumala! (lyö)
Sinä imartelijain jumala! (lyö) Sinä käärmeenlähet-
tjä! (lyö) Sinä rehellisen työn ylenkatsoja! (lyö) Sinä
lihan ja veren syöjä! (lyö) Sinä (lyö) sinä (lyö) sinä —

AABEL

(nousten)

Kain, Kain! Mitä sinä teet? Älä koske altta-
riin, se on Herralle pyhitetty!

KAIN

Älä sekau minun asioihini — alttari on minun! (lyö)

LUSIFER

Oikein!

MIKAEL

Kain!

AABEL

(käy Kainiin päin ojennetuin käsin, aikoen häntä hillitä)

Älä jatka! Jehovan nimessä asetun tätä pyhän häväistystä vastaan!

KAIN

(kääntyen päin)

Vai niin —? Sinussa on sitäkin?

AABEL

On — mikäli se koskee Jehovaa ja hänen asiaansa.

KAIN

(kuin havahtuen)

Vai Jehovan nimessä? — Nyt ymmärrän mikä sinä olet! Pois tieltä!

AABEL

En askeltakaan!

MIKAEL

Oi Herran armo, älä jätä häntä!

KAIN

(hyökkää Aabeliin päin, ääni raivosta särkyneenä)

Etkö, etkö? — Pois tieltä, perkele — ääh!

(Lyö. Aabel kaatuu. Mikael peittää kasvonsa)

LUSIFER

Se on täytetty! Minä, minä olen voittanut!

Väliverho.

TOINEN TOIMINTA

URKOS-ILMA.

SILLA polvillaan ja **AADA** seisoallaan Aabelin ruumiin ääressä. **KAIN** syrjässä, istuen synkkänä maassa.

SILLA

Untako vai totta? — Nuo kirkkaat tähdet sam-muneina, tummina nuo syvät lammet, joiden pin-nalla vielä äsken taivaan kirkkahin säde liekitsi. Kal-venneina poskiesi ruusut. Ah sydämeni, sydämeni!

AADA

Sisar kulta, sisar kulta! Voi onnettomuuden päivää. — Vanhemmat?

(Äänettömyys. Nyökäyttää Sillalle merkitsevästi päätään
Voi heitä, voi meitä! (Menee)

Sillan valitus.

SILLA

Äsken vasta päivä nousi,
Äsken lintuset liversi;
Nyt jo illan venho sousi,
Äkin lintuni vaikenä —
Ja varjot niin pitkät jo on.

Lehtien lepatus

Linnut pesän laittoivat
Pieneen pihlajaan;
Senpä tuulet taittoivat
Maahan makaamaan.
Toinen sammalella
Sikein uinuaa,
Toinen oksasella
Surren vaikertaa. —
Näin taru lintujen päätyvi, näin!

SILLA

Äsken vasta sulle armas
Annoin nuoren lempeni;
Nyt jo tuonen halla karmas
Sinut kylmi, suveni —
Ja syksy niin synkkä jo on.

Kukkien kujerrus

Kasvoi kerran kedolla
Soma kukkanen;
Senpä sulhon otsalle
Solmi neitonen.
Kuihtui kedon kukka,
Sulho kalvastui;
Itki impi rukka,
Poski lakastui. —
Tää taru kukkien, neitojen on!

SILLA

Äsken soihtu, nyt jo sammuit;
Minne matka, veljeni?

Tuoni julma, multa ammuu
Veikon, sulhon, kaikkeni. —
Oi unta vain elämä on!

Nurmen nyyhkytys

Kysyi kerran poikanen:
Mit' on elo tää?
Hälle vastas äitynen:
Kolme syleilmää;
Ensin tuutii äidin syli
Elon unelmaan,
Sitten sulkee armaan syli
Lemmen onnelaan —
Kolmas maaemon syleily on!

SILLA

Sulle soi jo tuonen lehto,
Unhon virrat hymäjää;
Siell' on, kulta, armas kehto,
Siellä oota ystävää. —
Oi ero niin katkera on!

Päiväkorentojen hyminä

(joella, jonka pinnalla kajastaa outo valostus)

Tuonen lehdot leppoiset
Sulhon uinahtaa,
Tuonen virrat vilpoiset,
Siellä rauhan saa.
Hämyn linnut siellä soittaa
Ehtoosoittojaan,
Hämyn kukat siellä tuoksuu
Unhontuoksujaan —
Kuuttaren venhot ne vesillä on.

KAIN

(tuskissaan)

Oi Silla, Silla!

AADA, AADAM, EEVA ja TAAMAR tulevat kiireisesti.

AADAM

(tullessaan)

Mitä on tekeillä? — Me poikia odotamme eloterialle — sinä kiirein tänne kutsut — et mitään selitä — silmäsi itkussa . . .

(Huomaa Aabelin)

Herra Jumala! Mitä tämä?

AADA

Kuolema — kuolema on tullut! (Ratkee itkuun)

EEVA

(kokoonlyyhistyen, kuin iskun tapaamana)

Käärme!

AADAM

Jehova, Jehova! Sinä olet leppymätön vihassasi!

EEVA

Salaiset voimat ovat taas elämäämme tarttuneet.

AADAM

Kirous seuraa kirousta. Koska täyttyy rangaituksemme mitta?

EEVA

Aamulla kaikki terveinä nousimme — oi rakkain lapseni, mun poikani, poikani! (Itkee)

AADAM

Mutta kuinka tämä on mahdollista? Mitä täällä on tapahtunut? Uhritulet vielä suitsevat — toinen alttari hajallaan — kuka tämän on tehnyt? Paha enkelikö?

AADA

(Kainia osottaen)

Käsittämätön, selittämätön häiriö on tässä täytynyt tapahtua. Jehova olkoon hänelle armollinen.

AADAM

Ettäkö Kain? Veljensä? Uhratessa? Mahdotonta! — Puhu, Kain!

AADA

Niin, kerro Kain, mikä pimeä henki tämän mustan työn on aikaansaanut.

(Äänettömyys)

EEVA

Ettekö näe hänen silmiänsä? Jumalani, Jumalani! Toinen verissään, toinen...? Ah! Minulla ei ole enää yhtään poikaa!

AADAM

Kain! Sinä et vastaa, sinun vaipunut pääsi ja villi katseesi sanoo kaikki. — Oo! Eikö minun olisi pitänyt tätä arvata? Eikö hänen kielensä ole ollut uppiniskaisuuden myrkkyä täynnä ja salakavala silmänsä kiilunut kuin kyyn silmä ruohikossa?

EEVA

Voi tuskan päivää — se tuli sittekin! Olen yön hiljaisina hetkinä huutanut hänen tähtensä Herran puoleen — olen toivonut ja epäillyt. Käärmeenpään musertajaa olen hänestä toivonut sen voiman kautta, joka hänelle annettu oli, mutta samaan aikaan on outo pelko maannut kovana pallona rintani alla. Se päivä on nyt —

AADAM

Lopeta, vaimo — vielä häntä jaarit! Hän käärmeenpään polkija? Hän itse on käärme, luihu kyy, joka pistää hoitajaansa —

EEVA

Isä!

AADAM

Vait! — Miksi, saatana, puit itsesi ihmishahmoon, toisen kerran meidät pettääksesi, lopunkin onnemme hävittääksesi? Pois täältä, vanha mato!

EEVA

Aadam, Aadam! Kuinka unohdat itsesi, kuinka käytät sanoja, joita taivaskin kauhistuu?

AADAM

Hänen tekoansa kauhistuu taivas ja maa ja meri ja kaikki mitä niissä on! Minä katkaisen kaikki siteet hänen kanssaan, minä kiroon hänet ijankaik —

EEVA

Maltu, Aadam, maltu! Älä uudella kauhistuksella onnettomuuttamme lisää.

AADA

Niin, rakas isä! Armahda häntä, minä rukoilen. Joku syvä hairahdus on täytynyt hänen henkensä pimittää —

AADAM

Te — te —?

EEVA

Voi, isä, isä! Minä rukoilen polvillani hänelle anteeksiantoa.

AADAM

Sinä rohkenet, sinä uskallat puoltaa murhamiestä? Mutta minä vannon Jehovan kautt —

EEVA

Älä vanno — kuule minua! Sinä uhkaat itse tehdä raskaan synnin, onnettomuus on sinut soaissut —

AADAM

Sinä — sinä omenansyöjä, sinä käärmeenkuuntelija!

EEVA

Herjaa minua, lyö minua — kunhan vaan annat hänen mennä kiroomatta. Sinä et ole häntä kantanut etkä imettänyt, etkä ymmärrä että se side on enempi kuin mikään muu side, lujempi kuin side miehen ja vaimonkin välillä —

AADAM

Pois tieltä, vaimo! Käärmettä sinä olet povellasi imettänyt.

Kirottu olkoon hän, joka kätensä nosti veljeänsä vastaan ja elämän pyhän siteen katkaisi — kymmenkertaisesti kirottu! Ahnas maa, joka joit tuon viattoman veren, avaa kitasi ja niele elävältä veljenmurhaaja! — Ei, kostosi säästä; hän eläköön sata ihmisikää. Kuin vainottu peto kulkekoon hän paikasta paikkaan; joka puu purkoon, joka pensas pistäköön. Oo, mantu, väkesi hältä kiellä ja taivas kasteesi! Verta tihkukoot tähkät ja hedelmät, joita hän kasvattaa — verta olkoon vesi hänen lähtees-

sään. Ja kirottu olkoon hänen siemenensä, se kuppeihinsa kuivukoon —

KAIN

(kuohahtaen)

Seis, isä! Siemeneeni älä kajoo — se on vian sekä sinun että minun synneistäni. Kunpa olisit itse kuiva ollut sinä yönä, jona —

AADAM

(ryntää Kainiin päin)

Sinä kirottu uskallat! Minä sinun —

EEVA

(tarttuu Aadamiin, estää)

Ei askeltakaan, Jumalan tähden! — Aada, Aada!

AADAM

Pois näkyvistäni, pois!

Kuule sitte, sinä kyykkäärmeen sikiö! Olkoon kirottu se yö, joka sinulle elonkipinän antoi, ja se päivä, jolloin sinä epäluoma maailman valkeuden näit! Siitä lapsia, siitä niitä korvet täyteen, ja ne tehkööt sinulle samoin kuin sinä teit veljellesi. Hänen verinen haamunsa ja omain lastesi koston pelko vainotkoon sinua unissasikin ja kauhun kyynleet kastakoot vuoteesi tuliseksi järveksi. Ja kun lähdönhetkesi joutuu, olkoon se kamala ja hirmuinen! Maa kieltäköön kurjalta ruumiiltasi viimeisen suojan,

myrsky kalistelkoon luitasi ketoja pitkin ja näkymättömät hampaat raadelkoot katalaa sieluasi ijan-
kaikkisesta ijankaikkiseen!

EEVA

Ja minä rukoilen taivaan Herraa, että hän tekisi
sinun julmat sanasi voimattomiksi ja antaisi hänelle
anteeksi, joka ei ole tietänyt, mitä hän —

AADAM

(polkee jalkaa)

Suu poikki, vaimo! Muista kuka olet ja hillitse
kielesi!

Ja sinä! Mitä sinä murhaajaa lähentelet? Pois
sieltä paikalla!

AADA

Oi rakas isä! Eikö tätä voi mitenkään sovittaa?

AADAM

Sovittaa —? Murhaajaa ja Jehovan tahtoa?
Onko perkele sinuunkin mennyt?

AADA

Ei, isä — olen ihminen!

AADAM

Siksi pois!

AADA

Sinä käsket, isä?

AADAM

Minä käsken!

AADA

Ja minä vastaan: en! En ikinä! — Nytkö hänet jättäisin, kun hänellä on korpi edessä ja kirous saattajana?

AADAM

Minä käsken isän oikeudella!

AADA

Ja minä vastaan vaimon oikeudella: en!

EEVA

Tätä hajaannusta, tätä hajaannusta!

AADAM

Te kapinoitte minua vastaan, te kapinoitte Jumalaa vastaan. Niinpä mene — menkää te kyykäärmeet! Kohdatkoon sinua sama kirous kuin häntä.

AADA

Sen olen itse valinnut — hänen kanssaan ja-kaakseni!

AADAM

Sinä uhmaat vielä? Pois paikalla silmistäni!

SILLA

Oi isä, isä! Kuinka sinä, joka olet aina ollut niin hyvä lapsillesi, olet tänä onnettomuuden hetkenä niin kova ja ankara? Minä rukoilen heidän puolestaan: älä aja heitä kiroten pois!

AADAM

Sinäkin! — Oletteko te kaikki liitossa Jehovaa vastaan? Sinä rukoilet miehesi murhaajan ja röyhkeän tyttären puolesta?

SILLA

Anteeksi, isä — ja antakoon Jehova minulle anteeksi jos väärin teen, sillä suru on vienyt voimani ja ajatukseni. Kuulen tänä hetkenä ainoastaan sydämeni äänen, ja minusta tuntuu kauhealta että minulta riistettäisiin yhtäikaa kaikki veljet ja sisaret.

AADAM

Sinä et tiedä mitä puhut . . .

Miksi tässä viivyttelemme, kantakaamme kuolleet majaan.

(Aadam ja Eeva lähenevät ruumista, samoin Aada)

AADAM

Mitä sinä täällä teet! Uskaltaisitko kirottuine käsinesi sattua hurskaaseen vainajaan?

AADA

Hän on veljeni!

EEVA

(päättävästi)

Sinä olet käsenyt minun vajeta, ja minä olen sinua totellut — mutta nyt en enää vaikene! Haggallaa on Eedenin perhe ja kiroukset risteilevät ilmassa siellä, missä meidän pitäisi polvillamme anella Jehovan laupeutta vainajan sielulle. Mikä sinä olet, Aadam? Sinä ukkosena jyriset ja kirouksia vyöryttelet, sinä kiellät sisarelta luonnolliset tunteensa paikassa, joka on kuolemalle pyhitetty. Katso häntä tuossa ja kiroo vielä, jos sinulla on uskallusta!

AADAM

(liikutettuna)

Vaimo, vaimo!

EEVA

Hänen henkensä avaruudesta alas katsoo, Jehova ja enkelit hämmästyneinä meihin silmää. Sen sijaan että pyhä vavistus täyttäisi sielumme, sen sijaan me kurjat raivoomme toisiamme vastaan. (Ratkee nyhkytykseen)

AADAM

Eeva, Eeva! Ah meidän turmeltunutta luontoamme!

(Kumartuu Aabelin ruumiin yli)

Anna anteeksi, poikani — anteeksi onnettomalle isä-raukalle.

(Äänettömyys, kaikki polvistuvat paitsi Kain, joka seisoo synkänä syrjässä)

AADAM

Voi minua kurjaa ukkoa! Hauta jo minunkin eteeni avautuu ja harmaat karvani vaipuvat murheella multa. Mitä on ihmisen elämä? Surua ja murhetta on minun elämäni ollut ja vuoteni ovat paenneet niinkuin varjo, onnettomuus on onnettomuutta seurannut kuin pitkäisen jylinä leimausta — ja kun se on parasta ollut, on se tuskaa ja vaivaa ollut.

EEVA

Ja tällainenko on elämän päätös? Mykkä, vapisuttava salaisuuden veräjä. Ne, jotka ovat hänelle rakkaat olleet, ne jäävät tänne, ja ne, jotka ovat häntä vihanneet, nekin jäävät tänne. — Alasti hän tuli ja alasti hän . . .

(Nyyhkyttää, kaikki vaipuvat äänettömään rukoukseen — paitsi Kain)

AADAM

(nousten, syvän liikutuksen vallassa)

Aada!

(Tarjoo hänelle kätensä, asettavat yhdistetyt kätensä Aabelin hartia-alle, Aadam kannattaa päätä vapaalla kädellään. Eeva ja Silla kantavat jalkapuolesta ja itkevät — Taamar seuraa jälessä)

TAAMAR

Aabel nukkuu — Aabel on niin kalpea — Aabel
on vuotanut ver-ta . a . aa . . . (Itkee hiljaisella äänellä)
Itkuun yhtyy tuulen hyminä puissa. Hyminä jatkuu, paisuen
vähitellen vihlovaksi valitukseksi, lopulta puhutteluksi. Kain
on vaipunut maahan, tuijottaa tylsästi eteensä

TUULI

(hyminän välissä)

Kain, Kain!

(Kain säpsähtää)

TUULI

(ankarammin)

Kain, Kain!

(Äänettömyys, sen jälkeen ukkosen jyrähdys)

TUULI

Kain, Kain!

Missä on veljesi Aabel!

KAIN

En tiedä. — Olenko minä veljeni paimen?

Urpujen kuiske

(hiljaa puissa hymisten)

Kasvoi kaksi kaunokaista,
Yhden emon lasta

Saman nurmikon nukalla,
Saman virran vieremällä;
Käkinä kukuit kotikummut,
Sorsina sousit kotilahdet —
Missä on veljyt nyt toinen?

PUUT

(ankarasti)

Missä on veljyt nyt toinen?

(Kain väänteleksen tuskissaan)

TUULI

Kain! Kain!
Mitäs tehnyt olet?
Kuule! Kuule!
Veljesi veri huutaa maasta!

Maaemon valitus

(syvä, valittava ääni maan alta)

Oi, voi, voi!
Voi maata ja merta!
Oi, voi, voi!
Miksi näin mun pitää
Juoda viatonta verta?
Mä emo koito kaiken katoovan,
Näin syliini he jälleen palaa;
Nukuitpa helmaan päivän armahan
Tai korven yöhön häivyit salaa,
He palaa, kaikki palaa!
Täss' ootan väsynyttä matkaajaa,
Täss' hyv' ois lapsukaisen uinahtaa,

Mut otsin veripunaisin
Ja synkin viimekatsehin
He elon tieltä palaa.
Oi, voi, voi!
Näin lapsoseni palaa!

KAIN

Oi kurjaa, kurjaa!

AADA palaa, seisahtuu syrjään.

Laineiden loiske

(joella, hiljaa rantaa vasten)

Aabel leppää leppoisasti,
Kain se maassa makaa.
Verivelka vaaditahan
Vuosikautten takaa!

MYRSKYTUULI

Verivelka vaaditahan
Vuosikautten takaa!
Ja nyt Kain, Kain!
Kirottu olkoon sun työsi!
Taistoa kulkijan-tiesi!
Matkalle valmistuos!
(Äänettömyys)

AADA

Kain!

(Äänettömyys)

AADA

Kain!

KAIN

Sinä? — Mene!

AADA

Minä —? Minne?

KAIN

Sinne, minne muutkin ovat menneet. Vanhempiesi, sisariesi ja veljesi luo. Erkane minusta kiro-
tusta!

AADA

Ja sinä puhut minulle noin —?

(Äänettömyys)

Kain! Mitä ovat nuo muut minulle? Vain van-
hempia, veljiä ja sisaria, mutta sinä olet — (lankeaa
hänen jalkainsa juureen, kädet Kainin polvilla, katsoo palavasti
silmiin) — Kain, sinä tiedät sen — sinä tunnet sen!

KAIN

Aada —? (Katsoo pitkään vaijeten)

AADA

Mitä, Kain? Miksi noin katsot?

KAIN

Voi minua, minua! Ajatus on harhaillut, mutta
käsi on kulkenut suoraan. — Sinä — sinä!

AADA

(puristautuen lujasti Kainiin)

Sinä — ja minä!

(Äänettömyys)

KAIN

(työntäen hänet takaisin)

Ei, ei! Erkane minusta, minä teen kaikki onnettomiksi. Olen ohdake, joka kaikkia pistää, kaiken ilon tukehuttaa, turmiota ympärilleen levittää.

AADA

En ikinä sinusta luovu, seuraan sinua vaikka ijankaikkiseen yöhön. Ja jos estät, minä tulen kuitenkin — hiivin salaa metsiä jälessäsi — en luovu sinusta vaikka tappaisit!

KAIN

Etkö kuule? Metsä huokailee, maa on täynnä valitusta, vuoret voivotuksesta pakahtuvat. Ne äänet seuraavat minua . . .

AADA

Seuratkoot! Sekin on kahden helpompi kestää.

KAIN

Minulla ei ole mitään kestettävää — kaikki on lopussa!

AADA

Ei, Kain! Meillä on vielä elämä edessämme.

KAIN

Elämä? Silläkin, joka itse on elämän suonen katkaissut?

AADA

Silläkin — jonkunlainen elämä. Se on kuitenkin meidän elämämme, vaikkapa kulkijan ja pakolaisenkin.

KAIN

Mitä minä siitä — kunpa voisi kulkea ja paeta! Mutta kaikkialla on tuo sama maa ja kaikkialla tuo sama taivas, ne kaksi todistajaa, joita ei voi paeta — oi, oi!

AADA

Älä lankea epätoivoon, Kain. Meidän täytyy kestää!

KAIN

Mitä varten? — Mitä hän oli tehnyt? Paimentanut lampaita! Ja minä? Raatanut peltoja!

(Äänettömyys)

On ja ei ole! Nyt on, ja samana hetkenä ei olekkaan. Tiesinkö minä sitä? Onko hän kuollut? Eikö hän seuraa kaikkialle — kysyvänä — kalpeana — verisenä? — — Oi veljeni, veljeni!

(Heittäytyy maahan)

AADA

Kain, Kain! Koeta tyyntyä!

Miten sinun otsasi on kuuma ja tukkasi märkä!
Ohimosi niin oudosti tykyttää. (Ratkee hiljaiseen itkuun)

KAIN

Tykyttää — polttaa — pakottaa — särkyy —
halkee! Anna minun olla!

AADA

Kain, Kain!

(Äänettömyys)

KAIN

Aada! Sanotko minulle mitä elämä on?

AADA

Älä kysy, älä kysy — emme voi siihen nyt mitään vastata.

KAIN

Täytyy, Aada! Onko ihminen hiiri?

AADA

Jumala! Miksi tuollaista puhut?

KAIN

Onko se niin ihmeellistä? Onko hän hiiri —
vai myyrä? Puuhaa, penkoo, juoksee, hääää, käy-

täviään kaivaa. Eräänä päivänä sattuu suuri jalka kohdalle — painaa. Kaikki valmista. Ojona kuin hiiri. Hiiren loppu — jumalankuvalla, hah hah haa!

AADA

Oi Kain, Kain! Sinä saatat minut epätoivoon.

KAIN

Miksen minä saanut olla tuo hiiri? Miksi minun käteni ovat tällaiset? — Jumala, maailma pimenee silmissäni!

AADA

Voi meitä! Sinä olet liian kiihtynyt, Kain. Sinun pitää levätä. Lähdetään suojaan!

KAIN

Minne? Ei vuorikaan voisi minua suojata!

Miksi minun kurjan pitikään syntyä? Sinä olit oikeassa, isäni! Kirottu olkoon se yö, jonka sinä hyvin muistat, ja se päivä, jonka sinä, äitini, muistat!

AADA

Kain! Sinä et saa noin puhua. Sinä teet syntiä.

KAIN

Mikset ollut marras, äitini! —

AADA

Kain!

KAIN

— Tai minä kohtuusi tukehtunut, tai kuollut silloin kuin sinulle kipua saatoin — se olisi ollut viimeinen kipu, millä elämää haavotin. Tai mikset pestessä minua veteen painanut, tai kuivatessa kallioon paiskannut? —

AADA

— Sinä olet kauhistuttava, sinä et tiedä mitä puhut! Ilma pimenee. Minä rukoilen: lähtekäämme!

KAIN

Pimeneekö se? Kas vaan! Käsissäni ei näy enää ollenkaan punaista — miten kauniin mustat ne nyt ovat. Katsoppas tarkemmin — tänne! (Osottaa paataan) Eikö sekin ole musta?

(Tuuli kohahtaa)

Soiko nyt? Niin, niin: soi tuuli, ulvo myrsky — silloin oli savua!

(Näyttää nyrkkiin puristettua kättään)

Näetkös: käsi on musta ja ilma on musta ja pää on musta, pyörähdys — näetkös, kun et näe mitään, ja kuitenkin on varmaa että käsi liikkuu —

AADA

Jumala armahtakoon! Minä en hellitä, en!

KAIN

Niin, kyllä se on minun käteni — se on varmaa pitämättäkin.

(Salama)

Kas! Eikös se ollut punainen lintu? Onko Hänelläkin tulikaari? Terve vaan, vastaan oiti! (Hapuilee vierestään) Mitä? Kirus! Hän on sen ottanut. Ja ampuu sillä keksijäänsä, konna. Hyi! No no — se on hyvin sinun tapaistasi, niinhän sinä olet aina tehnyt, hah hah haa!

AADA

Sinä puhut käsittämätöntä, Kain! Sinä herjauksia syydät. Kuule minua, tämä ainoa kerta!

KAIN

Mikä hätänä?

(Myrsky hohahtaa puissa)

Kuulitko? Nyt paljetta painetaan: huu, huu! Eikö se ole mahtavata? Entäs tuo kilke? Et ymmärrä —? Minä sen kyllä ymmärrän. Siellä on kiire — niin, niin, kyllä ymmärrän! (Puiden nyrkkejään taivasta kohti) Mutta katsoppas: nämät ovat vielä vapaat! Mies miestä vastaan! Vielä minä olen Kain!

(Jyrähdys)

Se oli isomoukari!

AADA

Jumalan nimessä: tule majaan! Herranvoima käy ja rajusade alkaa.

(Koettaa vetää Kainia)

KAIN

Poisko? Oletko mieletön? Vai etkö uskalla katsoa häntä suoraan silmiin, kun hän on muka vihoissaan?

(Yhä uudistuvia salamoita)

Ohoh! Se huimii jo käsillään. Sen saattoi arvata. Pitkät käsivarret, hah haa! — Sattuiko? Ei ei, ei se sinua lyö.

(Sadepisaroiita lankee)

Yhä parempaa! Eikös se nyt viskele kivillä? Juokse piiloon, piikaseni! Ei; lennä, lennä! Ihminenhan voi lentää — hah hah haa!

AADA

Jumalani, Jumalani! Älä heitä meitä pimeyteen!

(Ankara jyrähdys, rajusade lankee)

Esirippu.

NELJÄS NÄYTÖS

KORPEEN!

Paikka: sama kuin proloogissa. Kuuvaloyö.

KAIN ja **AADA** istuvat puun alla oikealla.

AADA

Kain! Kuu jo valostaa. Lähdön hetki on tullut.

KAIN

(mietteistään havahtuen)

Totta. Olin unohtaa ketä olemme — ja missä.

AADA

Sen voimmekin — kyllin että olemme.

KAIN

Ja kulemme!

(Äänettömyys)

AADA

Niinkin. — Katso ympärillesi, Kain! Ilma on niin kevyt ja raitis — se kutsuu. Metsän harteilla kuun hohtava vaippa — se kutsuu. Ja sinä olet taas tyyni ja tahdot elää — me olemme valmiit!

KAIN

Tahdon elää — kun elämä on välttämättömyys!

AADA

Saman tekevä! Tahdot ymmärtää tämän välttämättömyyden ja jännitys on lauennut.

KAIN

Vaan jos sen mukana on kaikki muukin lauennut — ?

AADA

Muukin?

KAIN

Niin. Minussa oli ennen jotakin, joka täytti, paisutti ja jännitti — olin kuin viritetty jousi.

AADA

Ja sinä tulet jälleen vireeseen.

KAIN

En koskaan — kaarestani selkä katkesi!

AADA

Ei, vain hetkeks herposi. Sinä tulet vireeseen — aikaa myöten. Ja sinä olet jo vireessä.

KAIN

Ivaatko minua?

AADA

En.

KAIN

Tulla vireeseen — siihen tarvitaan aate.

AADA

Niin.

KAIN

Tulevaisuuden aate, päämäärä jonka eteen elää.

AADA

Niin!

KAIN

Minä tavotin v a p a u t t a, se oli aate — ja minä riistin toiselta kaikkein ensimmäisimmän vapauden, vapauden elää. Ymmärrätkö mitä se merkitsee?

AADA

Ymmärrän. Mutta juuri siitä voi alkaa vapauden tie, vaikkemme sitä vielä käsitä.

KAIN

Minä etsin selvyyttä ja luulin saaneeni selvyyden langasta kiinni — se katkesi, ja sen pää löi minua vasten silmiä, että näköni soentui. Ymmärätkö mitä se merkitsee?

AADA

Ymmärrän. Mutta sen säikeen voi aika jälleen solmia.

KAIN

Ei aika, ei mikään! Tulevaisuudenaate on minussa kuollut — ja niin olen itsekin kuollut.

AADA

Sinä elät!

KAIN

Kuollakseni.

AADA

Et, noustaksesi!

KAIN

Ei, ei! Sinä tiedät kaikki, mitä on tapahtunut, ettei ole mitään, minkä eteen me kaksi eläisimme.

AADA

Täytyy olla, ja minä olen varma että me vielä kerran sen löydämme.

KAIN

(painokkaasti)

Löytyykö sekin, jota ei ole — jonka on omin käsin tappanut?

AADA

Oi Kain, Kain! Älä käytä noita sanoja. Sinä saatat minut jälleen epätoivoon.

KAIN

Miksen käyttäisi? Emme voi katsoa eteen emmekä taakse.

AADA

Ja kuitenkin meidän täytyy katsoa eteenpäin — tulevaisuuteen!

KAIN

Tyhjyyteen! — Oh, oh, oh; en surmannut vain veljeäni, vaan oman lapsenikin: tulevaisuuteni!

(Lyhyt äänettömyys)

AADA

Lapsesi —? Sehän . . .

(Syvä mielenliikutus kasvoilla, joille vähitellen kohoo outo kirkastus. Painaa käsillään kahden puolen sydänalaansa, kuuntelee)

Kain! Se elää! Se on löytynyt! Se on minussa!

KAIN

Mitä —? Mikä sinun tuli? Oletko järjiltäsi?

AADA

Olen — ilosta! Elämä! Voitto! Se elää, se liikkuu! Kaikki elää, liikkuu, väreilee, säteilee. Käsi tänne, Kain!

KAIN

Sinä houraillet! Mikä liikkuu?

AADA

Elämä — tulevaisuus — sinä — minä — Jehova liikkuu minussa! Etkö ymmärrä? Lapsi! Meidän lapsemme! Hän, josta olemme niin paljon uneksineet, vaan jonka olemme surussamme unohtaneet. Kätesi tänne, Kain!

KAIN

(kauhistuneena)

Tämäkö käsi?

AADA

Juuri se — tänne, sydämen alle. Sen kautta sinä tunnet tulevaisuuden sydämentykytykset, ja ne tykytykset saavat omankin sydämesi jälleen sykkimään.

KAIN

(liikutuksesta vavisten)

Jumalani! Hän elää — hän elää!

(Tarttuu kiihkeästi Aadan käsiin, katsoo syvälle silmiin:)

Äiti!

AADA

Isä!

(Äänettömyys)

KAIN

(vetäytyy äkkiä irti)

Isä! Mutta hänen isänsä on — veljenmurhaaja!

AADA

Miksi taas tuota? Anna minulle kätesi, Kain — ei: isä, isä, tuhannesti isä! Mitä hänellä on osaa meidän hairahduksissamme? Ei sinussa vielä silloin synkät ajatukset liikkuneet. Hän on parasta, mitä sinussa on ollut, ja rakkaudessa annettu. Kaikki, mitä sinussa ja minussa on hyvää ollut, elää hänessä.

KAIN

Nuo tykytykset voivat yhtä hyvin olla vastaisen hairahdusten hurjia suonenlyöntejä.

AADA

Ei koskaan! Etkö voi uskoa että anteeksianto on mahdollinen, että se on armon ja lohdutuksen merkki, uuden puhtaamman maailman viesti?

KAIN

Minäkin olen ollut puhdas, minustakin on toivottu . . .

AADA

Ja sinun tiesi ei ole vielä loppuun kulettu — hänen polkunsä vasta alkaa. Rakastakaamme häntä, ja hän on sen rakkauden voimalla kulkeva uutta tietä ja avaava meillekin sovituksen polun.

KAIN

Sovituksen polun — ? Niinkö luulet?

AADA

En vain luule, vaan joku ääni sisässäni huutaa ja vakuuttaa, että se on sitä tietä mahdollinen!

KAIN

Ettäkö hän olisi . . . ?

AADA

(riemukkaasti)

— se uusi päämäärä! Ajattelehan: meidän lapsemme, kenties poika! Se on puhdas ja viaton, vastaisen sukupolven siemen, joka ottaa haltuunsa sen, mitä me hairahduksemme tähden emme itse voineet.

KAIN

Jatkaa siitä, johon meidän täytyi lopettaa; to-
teuttaa sen, jota me olemme haaveilleet . . . ?

AADA

Juuri niin! Toivon kipinä, jonka viemme kanssamme korpeen.

KAIN

(vakuutetusti)

Ja jonka eteen kärsimme ja taistelemme!

AADA

Kiitos! Nyt taas tunnen sinut. (Puristaa hänen kättään) Olet entinen ja kuitenkin uusi!

Niin, me kärsimme ja taistelemme, uhraudumme kokonaan hänelle. Mikä korpea kaatuu, se hänen tähtensä kaatuu; mikä toukoa kasvaa, se hänen nimeään kuiskaa. Me itse vihdoin kaadumme ja unhotumme, mutta juurestamme nousee uusi, raitis vesa. Ja hän tulee kerran korvesta suurena ja kauniina ja puhtaana ja sanoo: minä tahdon kaikki sovittaa, minä olen niiden poika, jotka päättivät päivänsä unhotuksessa.

KAIN

Aada! Tiedätkö — minä tunnen niin kummallista . . .

AADA

Niinkuin nyt vasta elämä, se oikea elämä aukeaisi eteemme — ?

KAIN

Jotain sentapaista. Vakaata ja raskasta, mutta kuitenkin rohkaisevaa. Niinkuin nyt vasta tapaisin sinut ensi kertaa, nyt vasta omakseni lupautuisit.

AADA

Ja niinkuin rakkaus ei olisikaan sitä, mitä se on meille tähän asti ollut — ymmärräthän — vaan jotain suurempaa ja syvempää?

KAIN

Juuri niin.

AADA

Kätkettyä, niinkuin mullattu siemen, mutta sentään elämän voimaa täynnä!

KAIN

(innostuneesti)

Niin, aivan niin!

AADA

Ja tiedätkö mitä, Kain?

KAIN

Mitä? Puhu, Aada!

AADA

Olen usein itseltäni kysynyt: mitä varten sinäkin, Aada, elät?

KAIN

Älä puhu noin, Aada — tiedäthän . . .

AADA

Niin, nyt sen tiedän! Minuakin tarvitaan — taisteluun! Taisteluun sinun kanssasi ja sinun puolestasi — meidän kolmen puolesta. Kain! Minä kasvatan sinulle pojan, jonka imetän rakkauden maidolla ja pesen sovituksen kyynelillä, jonka peitän rukouksen suudelmilla ja siunauksen käsivarsilla uneen tuuditan!

KAIN

Aada! Sinä olet minulle enempi kuin — mutta . . . mitä se oli — ?

AADA

Sinä säpsähdät — ohikiitävää pilvenvarjoa, joka hetkiseksi kuun kasvot peittää.

KAIN

Ja me, Aada, olemme uneksineet kuuvalouneita, vaikka minun pääni päällä lepää isän kirouksen musta pilvi!

AADA

Kain! Miksi taas nuo synkät mietteet. Äidin anteeksianto ja minun palavat rukoukseni ovat sen torjuvat — tai ainakin lieventävät.

KAIN

Tehty ei tule tekemättömäksi. Minun rikokseni on suurempi, kuin että se voisi kostamatta jäädä. Veljen käsi veljeä vastaan, miksei seuraavassa polvessa pojan käsi isää vastaan; sehän olisi vaan —

AADA

Älä puhu noin julmaa! Sekö lapsi, jota rintani alla kannan, joka on koko elämäni sisällys?

KAIN

(raskaasti)

Niin olin minä kerran äidillemme.

AADA

Ei, ei; se ei ole mahdollista! Min' en kestä sitä ajatusta. Ah, Jehova!

(Lyhyt äänettömyys)

ÄÄNI

Kain, Kain!

AADA

Kuulitko jotakin? Joku ääni — ?

(Outo valostus puiden lomasta. Kain ja Aada nousevat)

MIKAEL

(loistavassa puvussa, josta välkehtii koko maisemaa valaiseva kirkkaus)

Kain! Näin sanoo Herra: minä en tahdo hai-rahtuneen kuolemaa, vaan että hän kääntyisi ja itsensä parantaisi. Mitä ihminen kylvää, sitä hän leikkaa, ja niin olet sinäkin leikkaava työstäsi kärsimyksen viljan. Mutta joka Kainille kosta, hän pitää seitsemän kertaisesti kostettaman, sillä kosto ei ole ihmisen.

KAIN

Jehova! Sinun tuomiosi on oikea ja pitkämielisyytesi suurempi kuin ansainnut olen. — Ethän ki-roo siementäni mustan työni tähden?

MIKAEL

En. En ketään ki-roo, ken ei itse tahdo kirouksen tietä astua. — Kain! Käy lähemmäksi!

(Kain lähenee)

Minä panen merkin sinun otsaasi, ettei kenkään sinuun kajoisi —

(koskee kädellään otsaan, valohäivähdys)

— ja kaikkein sinun jälkeläistesi otsaan, jotka ovat sinun kaltaisiasi. Olkoot ne seitsemän kertaa seitsemän kirotut, jotka niihin kajoovat kuin tätä merkkiä kantavat — se olkoon Jehovan kirous!

Ja nyt, Kain! Käy tietäsi ja taistele itsellesi sovitus! Ken tahtoo maailmaa hallita, hän oppikoon itseänsä hallitsemaan. Olkoot viimeiset tekosi otollisemmat kuin ensimmäiset! — Herra on puhunut.

(Hämyhäivähdys. Mikael katoo. Äänettömyys)

KAIN

Hän on poissa — vai oliko se vain ahdistetun sielun harhakuvailusta?

Ei, ei! Aada! Mikä on se merkki, joka kullani polttaa?

AADA

En mitään merkkiä huomaa, vain synkän pilven otsallasi ja silmissäsi oudon palon, niinkuin etsisit ja kärsisit ja kamppailisit enemmän kuin kukaan muu; niinkuin jokaisen, joka sinulle pahaa aikoo, täytyisi seisahtua vavistus sydämessään ja kärsiä sinun kanssasi niinkuin minä kärsin — ja rakastaa sinua niinkuin minä rakastan.

KAIN

Synkkä merkki, ja kuitenkin tuntuu niinkuin se minua rauhottaisi.

AADA

Niin, Herra on meitä vahvistanut. Käykäämme!

EEVA ja **SILLA** tulevat majan luona.

EEVA

Liian myöhäänkö? Ovatko he ennättäneet jo lähteä? — Jehovalle kiitos, he ovat täällä!

KAIN

Äiti!

Sinä, äiti, täällä — ja Silla?

AADA

Oi, äiti, äiti! (Syleilee) Onko se mahdollista? Ja sinä, sisar kulta! Me olemme —

EEVA

(liikutettuna)

— lähdössä. — Ja sinä, poikani —?

(Äänettömyys)

KAIN

Niinkuin näet, äiti!

EEVA

Käärmeen kirous näin meidät hajotti. Hän kanta-päähän pisti.

KAIN

Äiti! — Näitkö sen?

EEVA

Sinä epäilet — ?

KAIN

Epäilen — ja en.

EEVA

Siitä on jo pitkä aika. Kuulin äänensä.

KAIN

Jospa se olikin — (osottaa rintaansa) — täällä?

EEVA

Käärme — ?

KAIN

Sinulla silloin, minulla äsken.

EEVA

Näitkö sinäkin sen — ?

KAIN

En sitä — ja sentään . . . Minun lienee ollut lintu.

EEVA

Lintu — ?

SILLA

Punainen lintu?

KAIN

Niin — lentoon lähteissään. Ja jos se on aina — kaikilla?

EEVA

Niinkö — ?

(Pitempi äänettömyys)

AADA

Äiti! Herra on meille puhunut — enkelinsä kautta.

EEVA

Ah! Tuomiota, tuomiota!

AADA

Kain — ?

KAIN

Myöskin . . .

EEVA

Lupausko?

KAIN

Ei, vaan käsky: taistele!

EEVA

Taistele — ?

KAIN

Itsesi kanssa — itsesi voita!

EEVA

Itsesi voita! — Ei muuta?

KAIN

Ei.

(Äänettömyys)

Entä isä?

EEVA

Huokailee murheissansa.

AADA

Isä parka!

KAIN

On aika lähteä.

EEVA

Nytkö jo?

Niin tänne jään kuin kuiva korsi. Kahajan, kaadun, maahan maadun. Ja te —? Sinä, tyttö-parka! Yksin — minä tunnen sen . . .

AADA

Yksin? — Äiti!

EEVA

Mitä, lapseni —? Silmäsi säteilevät niin kummallisesti?

AADA

Äiti, äiti!

(Heittäytyy Eevan kaulaan ja puhuu kuiskaten. Hetkisen äänettömyys, kaikki kolme naista syleilevät toisiaan ja itkevät ilosta)

KAIN

(syvästi liikutettuna)

Silla! — Voitko antaa minulle koskaan anteeksi; minulle, joka olen niin paljo sinua vastaan rikkonut? Nyt vasta sen ymmärrän.

SILLA

Jhovaa vastaan, veljeni!

(Ojentaa kätensä)

Minä . . . kärsin kanssasi (heltyy itkuun)

(Hetkisen äänettömyys. Leijonan ääni kuuluu metsästä)

KAIN

Nyt matkaan!

EEVA

Nyt — tuonne? Odottakaa kunnes aamu valkenee.

KAIN

Mahdotonta! Kellä korpi kotina, sitä ei saa korven äänet kammottaa. — Aada!

EEVA

Lapseni, lapseni!

(Menevät majaan)

LUSIFER

(tulee, ilkamoinen voitonilme kasvoilla)

„Ja katso, ne kaikki olivat sangen hyvät“ — heh heh hee!

MIKAEL tulee vastakkaiselta suunnalta.

Oho! — Noo, veli Mikael? Siellä ylhäällä kai on tänään ollut suuri riemupäivä ensimmäisen hurskaan saapuessa herransa iloon?

MIKAEL

On ilkkas liian aikaista — se omaan rintaasi voi kilpahtaa. (Aikoo mennä)

LUSIFER

Oo! Noin nurpeissasi tuon pikku jutun vuoksi? Malttia! Me vuoroin maailman herraa näyttelemme — sinun isäntäsi vuoro . . .

KAIN, AADA, EEVA ja **SILLA** tulevat majasta. Mikael ja Lusifer vetäytyvät puiden varjoon. Kainilla aseensa mukana, Aadalla moniaita pieniä talousesineitä. Äänetön hyvästely. Eeva ja Silla pysähtyvät majan luo katsellen Kainin ja Aadan jälkeen, jotka kulkevat kentän poikki.

KAIN

(pysähtyen)

Hyvästi kotikumpu — ainaiseksi! Paljo onnea olet nähnyt — onnettomuutta enemmän. — Aada! Sin' et virka mitään. Eikö lähdön hetki ole raskas?

AADA

Raskas, vaan ei liian raskas, jos vaan ymmärrämme minkä vuoksi lähdemme.

KAIN

Minkä vuoksi ja miksi? Mun tieni viepi mustaan korpeen — mun, itse mustan, synnin mustan, murheen mustan. Minkä vuoksi? siinä solmu.

Mit' on ihminen? Luojan kuva? Jos niin — hän on kuva särkynyt. Eläin? Jos niin — hän peto on. Molempia? Jos niin — eläin usein voiton viepi. Vai savitönkkä? — Aada! Etkö mitään sano? (Käyvät eteenpäin)

AADA

En. Vaan hiljaa sydämessä toistan, minkä sinä ääneen lausut.

KAIN

(pysähtyy liikutettuna)

Mit' on elämä? Käsikö, joka tätä tönkkää sotkee, muodostaa? Jos niin — se valmistuuko joskus, vaiko käsiin särkyy? Vai onko elo syvä haava, joka aina vuotaa, kirveltää? Jos niin — puhdistuuko joskus veri, vaiko viime tilkkaan kuiviin juoksee? — Aada! Sinä veteen tuijotat?

AADA

Sekin aina juoksee, vaan ei koskaan kuiviin. Ei myös koskaan kokonansa puhdistu: väliin kirkas on, väliin taasen samentuu.

KAIN

(yhä enemmän liikutettuna)

Samea — samea on elon virta, sumuinen sen määränpää. Mik' on se määränpää? Kangastusko, joka ilmaan haihtuu? Lähde, josta sateenkaari juovan näyttää, jota lapsi juosten tavottaa, vaan ei koskaan käsiin saa? Vain juosta, juosta! Kivet leikkaa, okaat repii, piikit pistää — vain juosta, juosta!

(Käyvät eteenpäin)

Tää synkkä polku eikö sua pelota, Aada?

AADA

Ei! Yön silmät tuolla valvovat, ja eikö samoin Herran silmä korvenkulkijankin askeleita?

KAIN

(pysähtyen)

Se silmä! Mit' on hän? Arvotuksen arvotus. Se kerran selviääkö? Ei kenkään, kenkään tiedä . . .

Aada! Nyt korven sumuja halkomaan — tai niihin haipumaan.

(Katoovat metsään)

EEVA

(viittaa toisella kädellään jäähyväisiksi, toisella peittää kasvonsa nyyhkyttää)

MIKAEL

(astuu esiin kirkkautta välkehtien)

Eeva!

EEVA

(varjostaa kädellä silmiään)

Ah!

MIKAEL

Rauha sinulle — surujen äiti!

EEVA

Tää armo onko mahdollinen — taas Herra meille puhuu?

MIKAEL

Kautta halvan palveljansa.

EEVA

Ah, kirkkauden sanantuoja! Jo viime toivo katosi ja kaikki sumuun peittyi.

MIKAEL

Sumut voivat hälvetä! On yökin usein pimein juuri aamunkoiton edellä.

EEVA

Oi Herra! Ei koskaan meille aamu koita, ellet Sinä meitä tielle ohjaa.

MIKAEL

Vain se on tiellä, joka itse tiensä etsii.

EEVA

Herra, Herra! Sitä emme omin neuvoin koskaan löytää voi. Jo käärmee voiton sai. Vain yksi vesa versoo — sekin veljenverin tahrittu (nyyhkyttää)

MIKAEL

Vaimo! Herran tiet ei ole ihmisten. Siis kuule armon sanoma, se lohtunasi tietä etsi. Näin sanoo Herra, Herra: surusi olen nähnyt ja kuullut huokauksesi, eikä käteni ole lyhetty. Sinulle on syntävä poika, jonka päällä lepää Aabelin henki. Hän on oleva suloinen saarnaaja ja elämäsi ehtoon lohdutus.

EEVA

(lankeaa polvilleen ja suutelee hänen vaippansa lievettä)

Jehova, Jehova! Olen mahdoton näin suureen armoon.

MIKAEL

Jehovan on armo ja istuimensa rakkaus. Käy siunattuna tietäsi!

Ja sinä, Silla! Näin sanoo Herra: nöyrille minä olen armo ja vilpittömille laupeus. Sinulle on syntävä veli, joka on surusi vaimentava, ja sinä itse olet kerran tulevaisuuden toivoa rintasi alla kantava. Ole siunattu!

SILLA

Suuri on Herra, Herra!

EEVA

Käsittämätön armossaan!

(Molemmat naiset nousevat ja poistuvat)

LUSIFER

(tulee esiin — purevasti)

Joko nyt ovat kaikki siunatut ja saatetut —?

MIKAEL

Jo. — Vielä sana sinulle!

LUSIFER

Oo! Siunaus vai —?

MIKAEL

Se on täytetty! Mik' on nyt täytetty? Sä Luojan perintösäännön ihanan noin aijoit inhan kirouksen kahleeks muuttaa. Miss' on nyt suuri tuumasi? Aabel jälleen haudastaan on nouseva!

LUSIFER

(raivostuen)

Sen kuulin — ja myös kertasanomalla tajuan!

(Äkkiä itsensä hilliten)

Hy! Yks pieni laskuvirhe, vai onko muita?

MIKAEL

On lapsi isän kuva — vaan ei vanhempaansa
sidottu!

LUSIFER

(kylmän uhmaavasti, kädet rinnoilla ristissä)

Toinen!

MIKAEL

On nainen himon sytytin ja paula miehen po-
lulla? — Hän miestä horjuvata tuki ja hänen kans-
saan korpeen läksi!

LUSIFER

(kuin edellä)

Kolmas!

MIKAEL

On Kain jo pimeyden valtaan heitetty? — Sä
näit: hän läksi taistellen!

LUSIFER

(kuin edellä)

Neljäs! — Joko loppui?

MIKAEL

(ylevästi vaijeten)

LUSIFER

Hyvä! Ja nyt sana sinulle!

Ensimmäinen: Se uusi Aabeli! (Karmivan ivallisesti) Ken oisi uskonut tuon ylvään herrasi noin innokkaaksi lammashoidon vaalijaksi — hy, hy!

Toinen: Ei lapsi isään sidottu — (rajusti) siis ei sen uuden Aabelinkaan lapsi!

Kolmas: Nainen korpeen meni. (Pilkallisesti) Totta kai — (hillityn purevasti) myös naarasluontehensa korpeen vei, ja muut' en pyydä!

Neljäs: Kain läksi taistellen! (Ilkkuvan uhkaavasti) Unhotitte että myöskin minä korpeen käyn — ja se on suuri laskuvirhe se!

MIKAEL

Ei Herran tarvis laskuja. Sun tuumas kyllä tunnetaan, vaan —

KAIN palaa, juosten kiihkeästi kentän poikki.

MIKAEL

Kain!

LUSIFER

No — ?

(Äänettömyys)

KAIN

(tulee tulikaari kädessään, pysähtyy)

Sinuako pelkäisin? Sinutko jättäisin? En! Sä seuraat, toveri ja veli!

(Kavahtaen)

Toveri ja veli? — Toveri ja veli sittekin! (Menee)

LUSIFER

(ylhäisen itsetietoisesti)

No, Mikael? Se oli vain tuon kurjan virhelaskun jälkimainingeita. Myös voisit herrallesi ilmoittaa: se ei ollut minun viime laskelmani!

MIKAEL

Sun laskelmasi, Lusifer parka! Niissä on ja tulee aina olemaan — yks pieni laskuvirhe.

LUSIFER

Kas kuin renki haastaa mahdollikkaasti!

MIKAEL

Vapaasti palvelen ja vain sitä lausun, mitä Herran henki rinnassani kuiskaa.

Sua säälin, Lusifer — olinhan kerran toveris . . .

LUSIFER

Oh, niin armeljas tuon vanhan tuttavuuden vuoksi!

MIKAEL

. . . Sull' on voiman, tarmon suuri lahja, ja siitä ylpeilet. Vaan lahjan tuon sai kerran eräs ylienkeli — sun oma as on vain itsekkyyys ja kapiinan ja irrotuksen henki.

Sä olet muka toinen valtaherra. Siis loit kai itsesi ja toisen suunnan alku olet? Ja sentään tiedät: vain se on alku, joka kaiken alku on, muut on muotoja — ja niinpä sinäkin!

LUSIFER

Mun tapani ei sanoin taistella, vaan töin ja toimin. Siks lyhyeen: on yhtä milloin alkuni mä otin — vaan toinen olen ja toisena pysyn ja ihmiskunnan herrastasi irrotan!

MIKAEL

Se aikeesi — ei täytäntö. On Herran peruslaki rakkaus ja kaiken olevaisen yhteys. Siitä kaikki lähti, siihen kaikki kerran palaa, vaikka harhapolkujenkin kautta. Ja siihen kuulut sinäkin — nyt vielä eronneenakin.

LUSIFER

(kuohahtaen)

En koskaan!

MIKAEL

Ja sittenkin. Sä kyllä ihmislapset harhateille viet ja syökset lankeemuksen kuiluihin, vaan kärsimys ja tuska vain sielun puhdistaa ja syvemmälle elontajunnalle tietä avaa. Myös minä taistelen ja

kaikki hyvät voimat kanssani. Ja konsa yö ja epätoivo yllättää, silloin Herra heille kirkkaat valot lähettää, mi synkkää polkuansa valaisevat.

LUSIFER

(hämmähtäen)

Vai . . niin . . ! Kruunupäitä ruhtinaita — vai?
Perustavat valtakuntia — mitä?

MIKAEL

Perustavat. He hengen ruhtinaita ovat, rakkauden miekka aseenaan ja taistelun ja kärsimyksen kruunu otsallaan. He valtakuntia perustavat, kansoja veljestävät ja maan ja taivaan yhteyttä eksyneille julistavat.

LUSIFER

Hm. — Sanoitko kirkkaita valoja?

MIKAEL

Sanoin.

LUSIFER

Siis tiedä: kirkkaat valot luovat aina synkät varjot — ja varjot ovat minun! Mä nostan valon vastaan valoa ja kaikki sekasorron yöhön peitän.

Ja lähettäkää vaikka auringoita, mä vannon: maa maana pysyy, pilvet pilvinä — ja minä välillä!

MIKAEL

Aikasi — et ainasti! Voit kyllä hetkeks valon sammuttaa, vaan yössäkin he alkuyhteyttään huokaavat. Ja siitä huokailusta syntyy toivon lapsi: uusi aika! Se syntyy hitaasti, vaan se syntyy kuitenkin, ja vapautuksen hetki kerran kärsiville lyö. Luonto jälleen sopuun sointuu, maa ja taivas lähenevät; viha, vaino katoaa, leijona ja lammas laiumella rinnan käyvät — Herran henki kaikki täyttää. Ja kun se hetki kerran tullut on, myös sinun loppus tullut on — sinäkin, sä taistelun ja kiistan hurja ääni, samaan sointuun sulat, häviät!

LUSIFER

Sä ennustelet — (kammottavan hillitysti) — ehkä voisin ennustella minäkin! Vaan sitä halveksin; vain se on olevata, mikä tapahtunut on — kaikki muu on toiveita ja luuloja. Se olen, mikä olen — olen yhtä ijankaikkinen kuin herrasi. Ja niin kauvan kuin olen, vaviskoon mun edessäni taivas sekä maa!

MIKAEL

Et ennen luovu?

LUSIFER

En!

MIKAEL

Siis on taistelumme ainainen!

LUSIFER

Ijankaikkinen!

Kuu on kadonnut ja ilma pimennyt. Hämyhäivähdys: Lusifer ja Mikael katoovat. Taivaanranta vaalenee ja aurinko nousee, heittäen maisemaan punervan valostuksen. — Lintu alkaa livertää puussa.

Esirippu.

1/2 p. ei

